

REGIONÁLNÍ STATISTIKY

Ročník 2014

Kód publikace 330135-14

Olomouc, srpen 2014

Č. j.: 14/2014 - 8301

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Olomouckého kraje v roce 2013

Zpracoval: Krajská správa ČSÚ v Olomouci, oddělení informačních služeb
Vedoucí oddělení: Ing. Jarmila Benešová
Informační služby: tel.: +420 585 731 511, e-mail: infoservisolom@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec: Ing. Jarmila Benešová, e-mail: jarmila.benesova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o Olomouckém kraji naleznete také na Internetu: **www.olomouc.czso.cz**

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Olomouckého kraje v roce 2013, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2008). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2013. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2012. Navíc v oblasti makroekonomiky (hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, tvorba hrubého fixního kapitálu a navazující ukazatele) probíhá v současnosti rozsáhlá revize dat v celé časové řadě od roku 1995, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální. Její výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem letošního roku.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.olomouc.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Olomouckého kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Olomouckého kraje, který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Olomouckého kraje v roce 2013“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2014. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků.....	6
1. Demografický vývoj.....	8
2. Sociální vývoj.....	16
3. Ekonomický vývoj.....	27
4. Životní prostředí.....	37

Tabulková příloha

1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů	
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	42
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	43
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj.....	44
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí.....	45
2. Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj	
Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - demografický vývoj.....	46
Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - sociální vývoj.....	47
Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - ekonomický vývoj.....	50
Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - životní prostředí.....	52
3. Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje	
3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje.....	53

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Demografický vývoj

- Na konci roku 2013 žilo v kraji 636,4 tis. obyvatel; během roku se jejich počet opět snížil vlivem vyššího počtu zemřelých nad narozenými i vyšším počtem vystěhovaných nad přistěhovanými.
- Počet narozených dětí stagnuje; pokračuje trend zvyšování podílu dětí narozených neprovdaným matkám.
- Nemoci oběhové soustavy zůstávají nejčastější příčinou úmrtí u téměř poloviny zemřelých v kraji.
- Vzrostl počet vystěhovaných; počet přistěhovaných zůstává beze změny.
- Už čtvrtým rokem přetrvává počet sňatků na nejnižších hodnotách v historii, průměrný věk snoubenců nadále roste.
- Stejně jako v celé ČR i v kraji vzrostl počet rozvodů, k rozvodu se rozhodují i dvojice žijící v dlouhodobém manželství.
- Stárnutí populace dokumentuje zvyšující se průměrný věk obyvatel a také zvyšující se podíl osob v nejstarší věkové skupině nad 65 let věku.

Sociální vývoj

- Počet zaměstnaných v národním hospodářství byl nejnižší od roku 2004.
- Míra ekonomické aktivity byla nejnižší mezi kraji, meziročně se zvýšil počet osob ekonomicky neaktivních a nezaměstnaných.
- Obecná míra nezaměstnanosti vzrostla a nárůst byl nejvyšší mezi kraji.
- Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce v kraji byl na konci roku 2013 vyšší než v předchozím roce; podíl nezaměstnaných byl třetí nejvyšší mezi kraji.
- Podíl dlouhodobě nezaměstnaných byl nejvyšší za posledních devět let.
- Průměrná mzda byla podle výsledků MPSV ČR čtvrtá nejnižší mezi kraji.
- Dlouhodobě jsou vypláceny nejnižší důchody, v prosinci téměř třetina starobních důchodců pobírala zkrácený předčasný důchod.
- Počet dětí v mateřských školách byl nejvyšší za posledních 17 let, mírně se zvýšil i počet žáků základních škol, ale v souladu s demografickým vývojem poklesl počet středoškoláků a ubylo studentů vysokých škol bydlicích v kraji.
- Počet usmrcených při dopravních nehodách byl v roce 2013 nejnižší za posledních 18 let.

Ekonomický vývoj

- Hrubý domácí produkt po krizovém roce opět začíná růst.
- Hlavním pilířem krajské ekonomiky zůstává zpracovatelský průmysl.
- Hodnota čistého disponibilního důchodu domácností v přepočtu na 1 obyvatele zůstává z celorepublikového hlediska podprůměrná.
- Nejvíce živnostníků v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu provozuje svou činnost na Jesenicku.
- Výdaje na výzkum a vývoj i počet zaměstnanců zabývajících se výzkumem se zvyšují.
- Osevních ploch i přes mírné meziroční rozšíření z dlouhodobého hlediska ubývá; sklizeň obilovin, cukrovky technické a řepky byla oproti předchozímu roku vyšší; pokles stavu skotu se zastavil; počet chovaných prasat v podnicích kraje pokračuje v každoročním poklesu.
- Tržby velkých průmyslových podniků v kraji za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy přesáhly 100 mld. Kč, ale byly druhé nejnižší mezi kraji ČR.
- Ve stavebnictví klesl počet zaměstnanců, snížily se jejich mzdy, klesl i objem stavebních prací provedených na území kraje.
- Bytová výstavba je v útlumu; počet zkolaudovaných bytů byl nejnižší od roku 2004; vydaná stavební povolení dosáhla historického minima.

Životní prostředí

- Průměrná obytná plocha dokončených bytů v kraji byla v rámci ČR druhá nejnižší.
- Cestovní ruch mírně ožívá; roste počet ubytovaných, ale průměrná délka jejich pobytu se snižuje.
- Nejdelší průměrná délka přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v kraji patřila Čechům; zahraniční hosté jezdí nejčastěji ze sousedních zemí.
- Ekologické zemědělství je na vzestupu; vzrostl počet ekologicky hospodařících zemědělců a zvyšuje se podíl ekologicky obhospodařované půdy.
- Především kvůli vysokým cenám klesá spotřeba vody v domácnostech.
- Kvalita ovzduší se mírně zlepšuje; nejhorší kvalita ovzduší zůstává na Přerovsku.
- Produkce odpadu na jednoho obyvatele roste; hlavním producentem odpadů zůstává stavebnictví a zpracovatelský průmysl.
- Investice na ochranu životního prostředí na 1 obyvatele meziročně vzrostly o více než dvě třetiny.

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

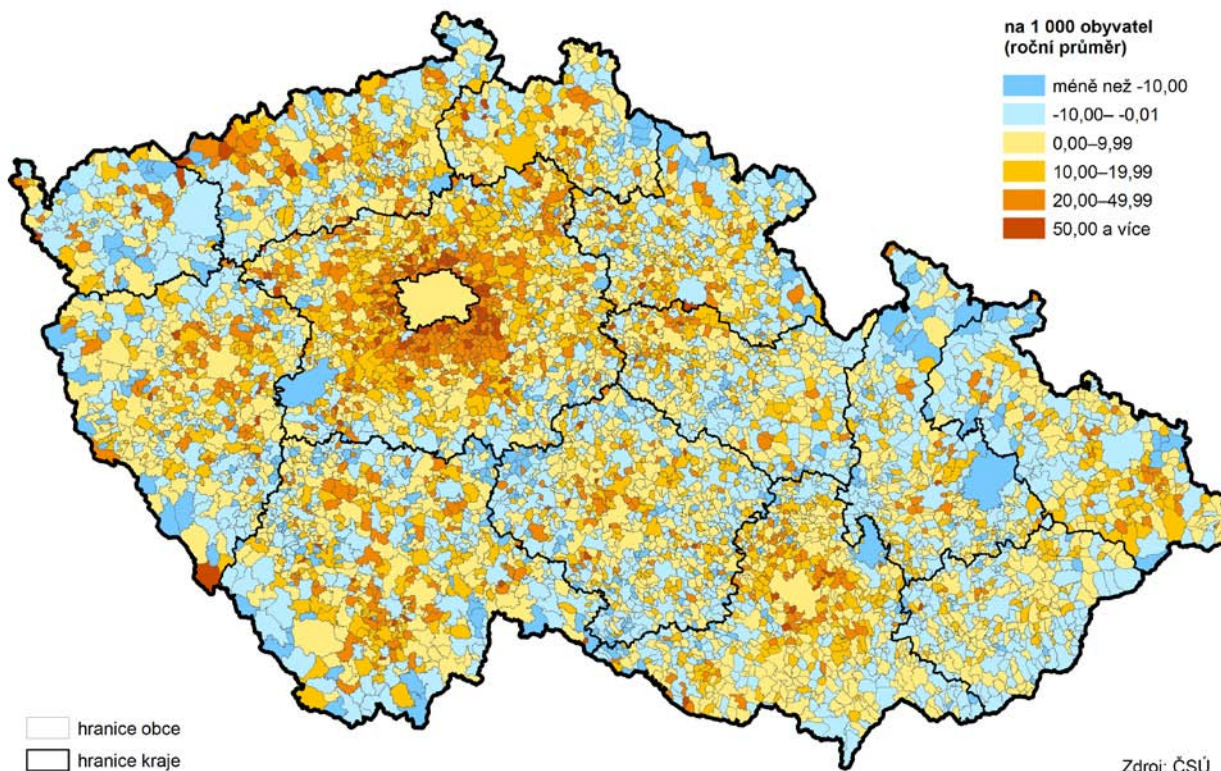
Počet obyvatel kraje poklesl...

Rok 2013 představoval další pokles počtu obyvatel Olomouckého kraje. Na konci roku žilo v kraji celkem 636 356 osob s trvalým bydlištěm, tj. o 1 253 osob méně než na začátku roku. Podle počtu obyvatel se Olomoucký kraj stal až sedmým největším krajem, neboť byl v mezikrajském srovnání předstížen krajem Jihočeským. Počet obyvatel kraje tvořil 6,1 % z celkového počtu obyvatel republiky. V kraji žilo více žen (325 338) než mužů (311 018), na 100 mužů připadalo 104,6 žen.

Každý šestý obyvatel kraje bydlí v krajském městě...

Počtem obyvatel na 1 km² se krajská hodnota (120,8) přibližovala republikovému průměru (133,3). Rozdíly v osídlení, způsobené přírodními podmínkami a historickým vývojem v severních částech kraje, poznamenaly okres Jeseník jednou z nejnižších hodnot tohoto ukazatele mezi okresy (pouze 55,5 osob na 1 km²). Naproti tomu jižní okresy mají vysokou hustotu osídlení, nejvyšší pak okres Přerov (156,3). Také podíl obyvatel žijících v 30 městech kraje sice zahrnuje více než polovinu obyvatel (56,4 %), ale je nižší než republikový (69,4 %). Krajské město Olomouc zaznamenalo v roce 2013 mírný nárůst počtu trvale bydlících, nicméně už třetím rokem má podle statistických bilancí pod 100 tisíc obyvatel (99 489 k 31. 12. 2013).

Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2008 až 2013

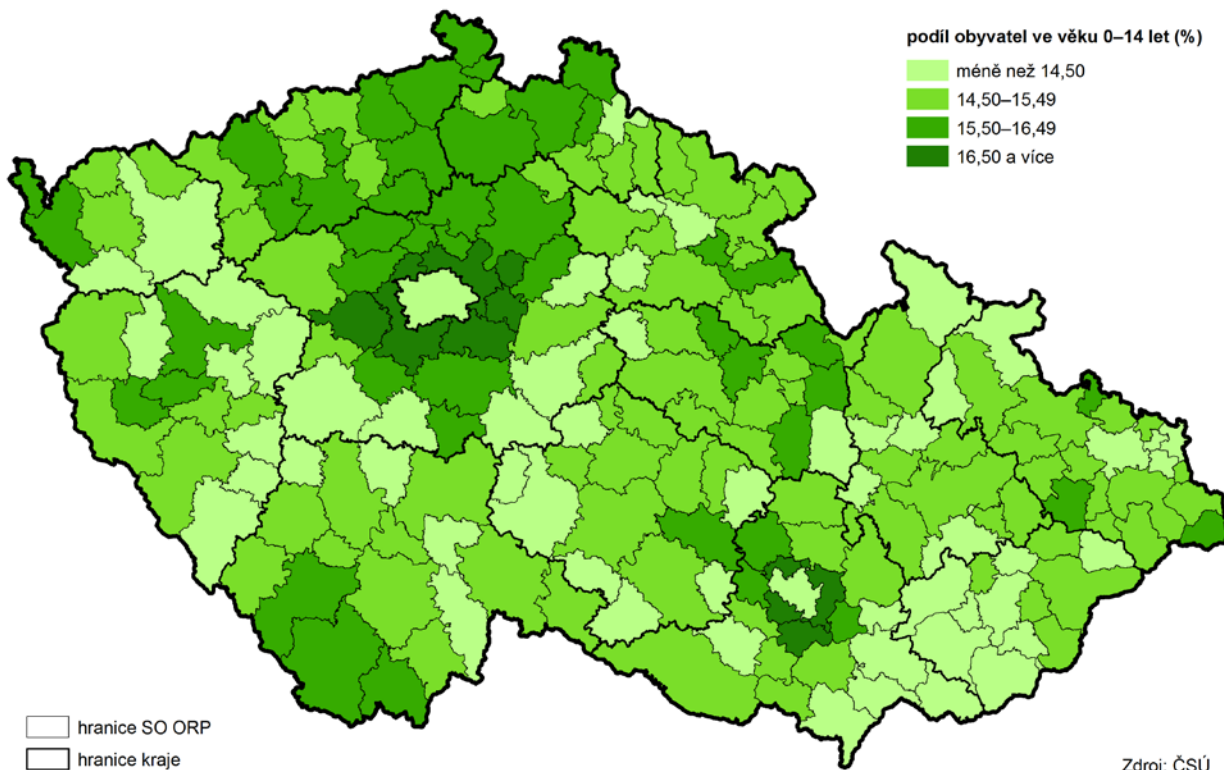
Krajská populace stárne, mění se zastoupení v základních věkových skupinách...

V souladu s celorepublikovým demografickým vývojem také data za Olomoucký kraj i v roce 2013 ukazovala pokračující trend stárnutí populace. Hodnota průměrného věku vzrostla na 41,7 roku, u mužů překročila 40,2 let a u žen dosáhla 43,2 let. Ještě před deseti lety byly tyto hodnoty zhruba o 2,5 roku nižší. Hodnoty průměrného věku odráží věkovou strukturu obyvatelstva. I když počet narozených dětí zůstává poslední tři roky na stejné úrovni (6,3 tis. dětí), přibýlo v kraji osob mladších 15 let. Nárůst počtu i podílu dětské složky v populaci kraje byl způsobem přesunem nízkého počtu 15letých narozených v roce 1998 (5,6 tis. osob) do produktivní složky obyvatel. Na konci roku 2013 tak v kraji žilo 94 054 dětí ve věku do 15 let a jejich podíl činil 14,8 % z celkového počtu obyvatel.

Výrazný pokles zaznamenal počet i podíl obyvatel v produktivním věku mezi

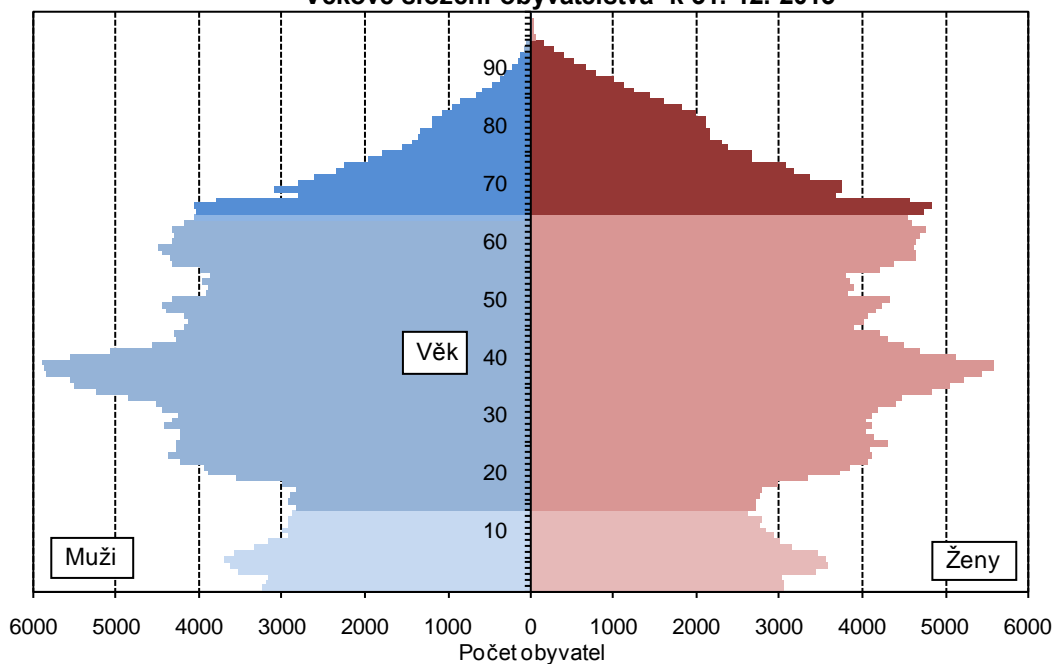
15 a 64 roky, kterých meziročně ubylo 5,4 tis. V uvedeném věku žilo v kraji 429 863 osob. Jejich podíl pak činil 67,6 % z celkového počtu obyvatel. Jedním z důvodů poklesu počtu osob v produktivní kategorii byl i přesun početně silné generace narozených v roce 1948 do starší kategorie nad 65 let věku (8,8 tis. osob), který nebyl plně nahrazen narozenými o padesát let později.

Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

V krajské populaci bychom na konci roku 2013 našli 112 439 obyvatel starších 65 let. Jejich podíl dosáhl 17,7 %, oproti počtu před deseti lety byl zjištěn nárůst o 24,0 tis. osob.

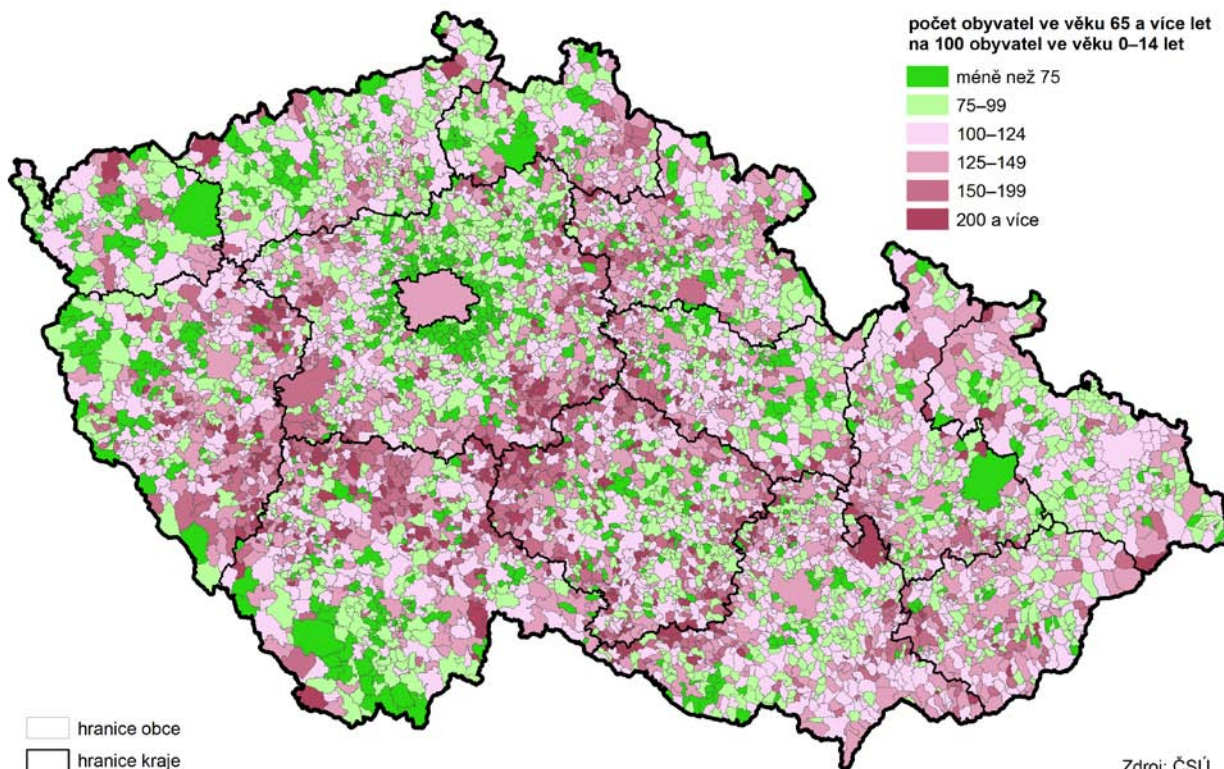
Věkové složení obyvatelstva k 31. 12. 2013

Hodnoty indexu stáří i indexu ekonomického zatížení se opět zvýšily...

Počet seniorů byl už od roku 2006 vyšší než počet dětí. Podle indexu stáří k 31. 12. 2013 připadalo na 100 dětí ve věku 0 až 14 let 120 osob starších 65 let. Vyšší počet žen v nejstarších věkových kategoriích významně ovlivňuje ukazatel indexu stáří podle pohlaví. Zatímco mužů nad 65 let věku je stále méně než počet chlapců do 15 let věku (95 seniorů na 100 chlapců), počet seniorek je daleko vyšší než počet děvčat (na 100 dívek ve věku 0 až 14 let připadá 145 žen starších 65 let). Také další vypočtený ukazatel index ekonomického zatížení ukazuje negativní demografický vývoj. Na konci roku 2013 připadalo na 100 obyvatel v produktivním věku 48 „závislých“ osob v předproduktivním nebo poproduktivním věku. Před deseti lety to bylo 41 osob.

Index stáří v obcích k 31. 12. 2013

Narozené děti se budou dožívat vyššího věku...

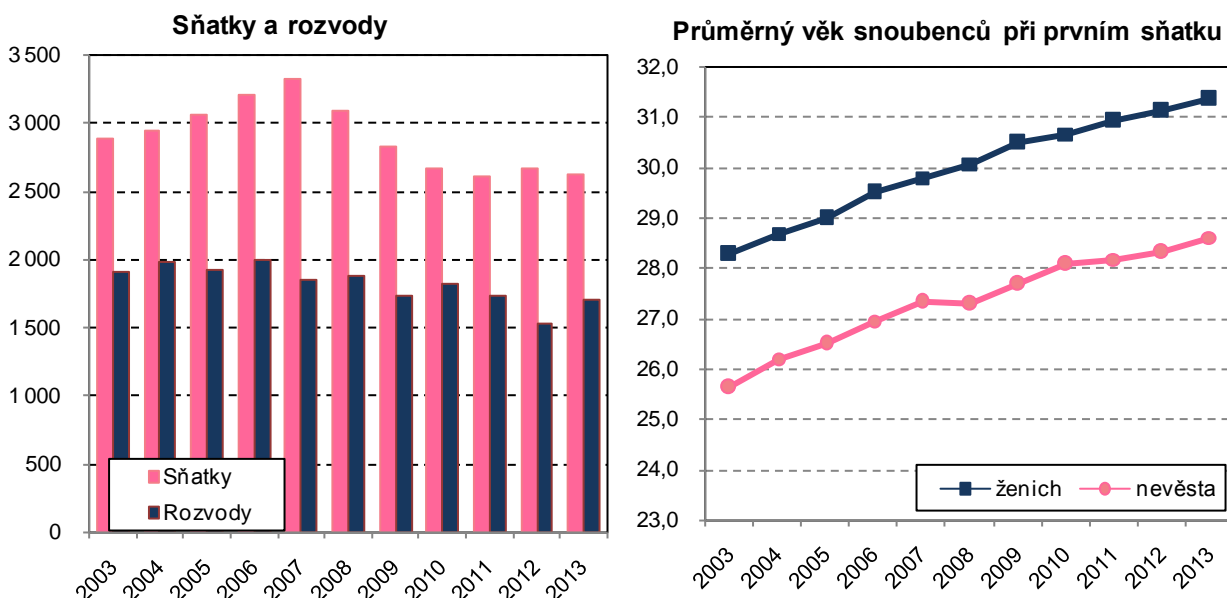
Dlouhodobý každoroční rostoucí trend ukazatele naděje dožití pokračoval i ve sledovaném období. Podle tohoto ukazatele mají chlapci narození v roce 2012 nebo 2013 předpoklad, že se dožijí 74,4 let věku a narozená děvčata dokonce 81,1 roku. Během posledních deseti let se naděje dožití při narození zvýšila o 2,3 roků. Růst naděje dožití se projevuje i v jednotlivých věkových kategoriích. Muž, který dosáhl v letech 2012 nebo 2013 věku 65 let, má naději dožít dalších 15,5 roků a žena dalších 19,3 roků.

Zatímco počty sňatků zůstávají nadále velmi nízké,...

Po mírném nárůstu počtu sňatků v roce 2012 oproti historickému minimu dosaženému v roce 2011 (2 605 svateb), nastal v roce 2013 opět pokles jejich počtu. Manželství v loňském roce uzavřelo celkem 2 632 párů. Bylo to o 37 svateb méně než v předchozím roce. V relativním vyjádření to bylo v kraji 4,1 sňatků na 1 000 obyvatel. Tato průměrná hodnota se neliší od hodnoty za celou republiku. V meziokresním srovnání zaznamenal výrazný pokles počtu sňatků okres Jeseník, kde bylo evidováno pouhých 124 sňatků (o 23,0 % méně než v roce 2012). Méně sňatků bylo uzavřeno také v okrese Olomouc. Naproti tomu v ostatních okresech se počet sňatků zvýšil.

Z hlediska rodinného stavu nastala v roce 2013 náhodná shoda. Do manželství vstoupil stejný počet svobodných ženichů i nevěst (2 042). Pouze necelá čtvrtina ženichů i nevěst (22,4 %) uzavřela další manželství. Svateb, kdy byli oba snoubenci svobodní, proběhlo 1 817.

I v roce 2013 se projevilo odkládání sňatků do pozdějšího věku. Ukázal to nárůst průměrného věku nevěst i ženichů. První sňatek v průměru uzavíral ženich ve věku 31,3 roku a nevěsta ve věku 28,6 roku. Ještě v roce 2003 byly tyto hodnoty o 3 roky nižší. Zvýšení průměrného věku se projevilo i v pořadí druhých a vyšších sňatků. Průměrný věk rozvedeného nebo ovdovělého ženicha dosáhl 47,3 roku (nárůst o 5 roků oproti 2003) a u rozvedené či ovdovělé nevěsty to bylo 42,9 let (nárůst o 4,3 roky oproti 2003). Nejvíce ženichů bylo ve věkové skupině mezi 30 a 34 roky (771) a nejvíce nevěst mezi 25 a 29 roky (997). Jiné státní občanství než české mělo 124 ženichů a 75 nevěst.

...počty rozvodů vzrostly.

Oproti poklesu počtu sňatků počet rozvodů v kraji meziročně vzrostl. Bylo rozvedeno 1 713 manželství, což bylo o 187 více než v roce 2012. Zatímco pouze v okrese Olomouc poklesl počet rozvodů o 5, ostatní okresy zaznamenaly vyšší počet ukončených manželství rozvodem. V okrese Prostějov bylo dokonce rozvedeno o téměř 40 % manželství více než před rokem (o 87 více, tj. 307 manželství). V průměru bylo na 1 000 obyvatel středního stavu rozvedeno 2,7 manželství, což je shodná hodnota s republikovým průměrem.

V roce 2013 zažilo první rozvod 1 388 mužů a 1 398 žen. Necelá pětina rozvodů byla pro jednotlivé účastníky rozvodem druhým nebo vyšším v pořadí (19,0 % mužů a 18,4 % žen). Průměrný věk mužů při rozvodu činil 43,7 let a u žen 40,8 roků. I v kraji dochází stále častěji k rozvodům dvojic, které spolu strávily více let. V roce 2013 téměř polovinu rozvodů (48,4 %) tvořila manželství, která trvala 15 a více let. Tím dochází ke snižování podílu manželství, která v době rozvodu pečovala o nezletilé děti. V roce 2013 bylo rozvedeno 997 (58,2 %) manželství s nezletilými dětmi, přičemž nejčastěji se jednalo o jedno nezletilé dítě (56,3 %) nebo dvě děti (37,3 %).

Počty narozených stagnují při současném zvyšování věku matek a růstu podílu dětí narozených mimo manželství...

V roce 2013 se narodilo maminkám z Olomouckého kraje celkem 6 338 dětí. Z tohoto počtu bylo živě narozených 6 322 dětí. Meziroční nárůst byl naprosto minimální, narodilo se pouze o 19 dětí více než v roce 2012. Více dětí přišlo na svět v okresech Olomouc (o 65 více) a Šumperk (o 19 více), ostatní okresy zaznamenaly pokles živě narozených dětí. V relativním vyjádření se v kraji narodilo na 1 000 obyvatel 9,9 dětí. Republikový průměr (10,2 živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu) byl překročen pouze na Olomoucku (10,9) a relativně nejméně dětí se narodilo na Jesenícku (8,8).

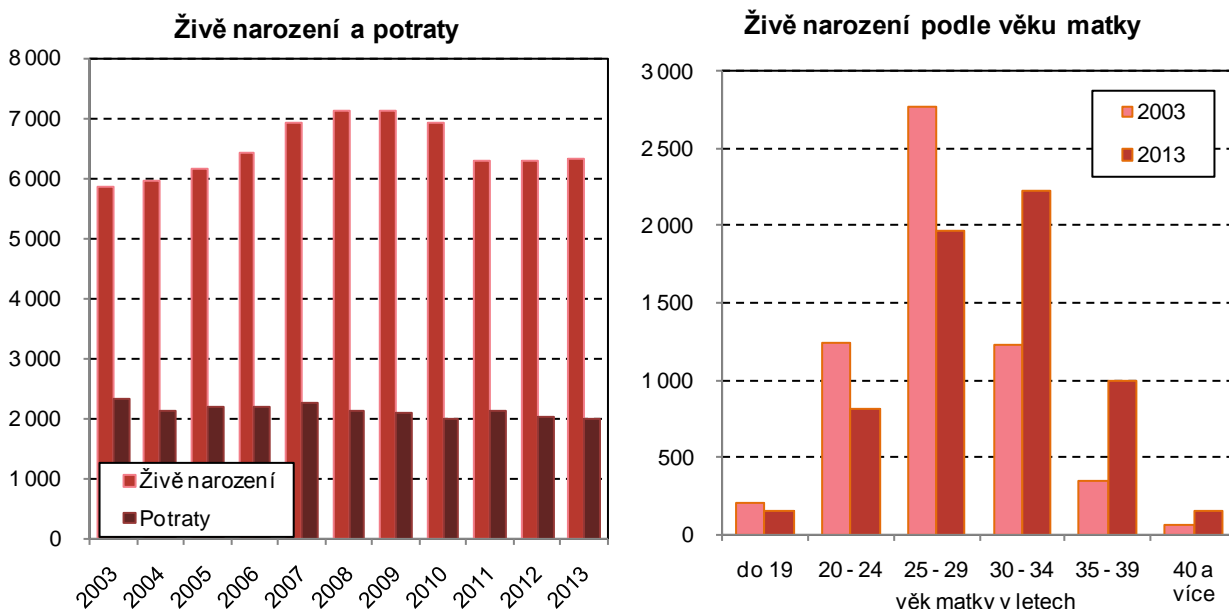
Z celkového počtu živě narozených bylo 3 253 chlapců a 3 069 dívek. Ve 108 případech se rodiče radovali z narození dvojčat a v jednom případě se narodila trojčata. Děti s nízkou porodní hmotností, za níž je lékař považována váha nižší než 2 500 gramů, tvořily 7,6 % z počtu živě narozených.

V roce 2013 se mrtvě narodilo 16 dětí, stejně jako v předchozím roce. Ukazatel mrtvorozenosti 2,5 mrtvě narozených z 1 000 narozených v kraji byl nižší než republikový průměr (3,4 ‰).

Nadále pokračuje trend zvyšování počtu dětí narozených mimo manželství. V roce 2013 se jich živě narodilo 2 889. Zatímco v roce 2003 se nesezdaným rodičům narodila čtvrtina dětí (26,4 %), jejich podíl v roce 2013 už dosáhl 45,7 %. Na Šumpersku (50,7 %) a na Jesenicku (59,7 %) se dokonce mimo manželství narodilo více dětí než provdaným maminkám.

Téměř polovina dětí (47,7 %) se narodila jako první v pořadí. Druhorozených byla více než třetina (37,3 %) a dětí třetího a vyššího v pořadí bylo 15,0 % z celkového počtu živě narozených. I nadále roste průměrný věk maminek při narození dítěte. Od roku 2003 se zvýšil o 2,4 roku na 30,3 let v roce 2013. Průměrný věk prvorodiček dosáhl 28,4 let. Nejvíce dětí se narodilo maminkám ve věkové skupině mezi 30 a 34 roky (2 228 dětí), 158 dětí se narodilo mladým matkám do 20 let a stejný počet dětí se narodil i matkám nad 40 let.

Analytický ukazatel úhrnná plodnost zůstává dlouhodobě v České republice (1,46) i v kraji na velice nízké hodnotě. Při zachování rozložení měr plodnosti podle věku na úrovni roku 2013 by na jednu ženu v Olomouckém kraji v průměru připadlo 1,45 dítěte.

Na tři narozené v kraji připadl jeden potrat...

Během roku 2013 bylo v kraji evidováno 2 010 potratů. Z tohoto počtu bylo 1 211 umělých přerušení těhotenství, přičemž pětina z nich byla provedena ze zdravotních důvodů. Celkový počet potratů meziročně poklesl o 33 případů. Krajská hodnota potratovosti, v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu, činila 3,2 ‰ a byla pod úrovní celorepublikového průměru (3,6 ‰).

Počty zemřelých se meziročně zvýšily...

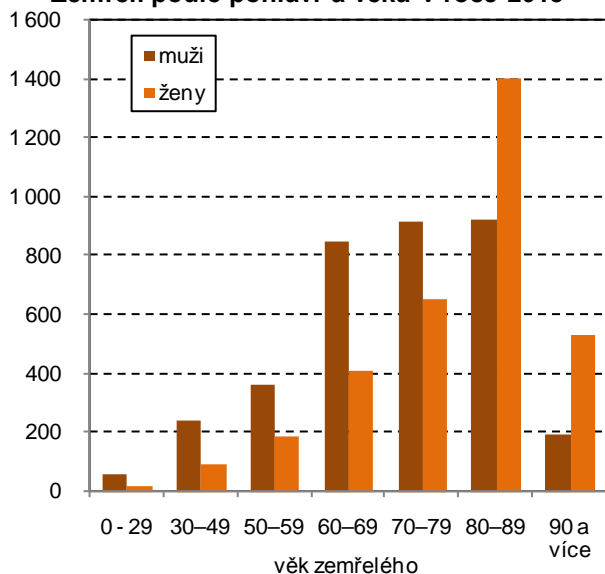
V průběhu roku 2013 zemřelo v kraji 6 830 osob, z toho 3 538 mužů (51,8 %). Třetinu zemřelých tvořili zemřelí ve věkové skupině 80–89 let (33,9 %). V 1. až 4. čtvrtletí 2013 zemřelo do 1 roku po narození 19 dětí (kojenecká úmrtnost 3,0 ‰), z toho do 28 dnů po narození 12 dětí (novorozenecká úmrtnost 1,9 ‰). Hodnoty kojenecké i novorozenecké úmrtnosti převýšily hodnoty celorepublikového průměru (2,5 ‰, resp. 1,4 ‰). V relativním vyjádření připadalo na 1 000 obyvatel středního stavu 10,7 zemřelých.

...a nejčastější příčinou úmrtí zůstávají nemoci oběhové soustavy a novotvary.

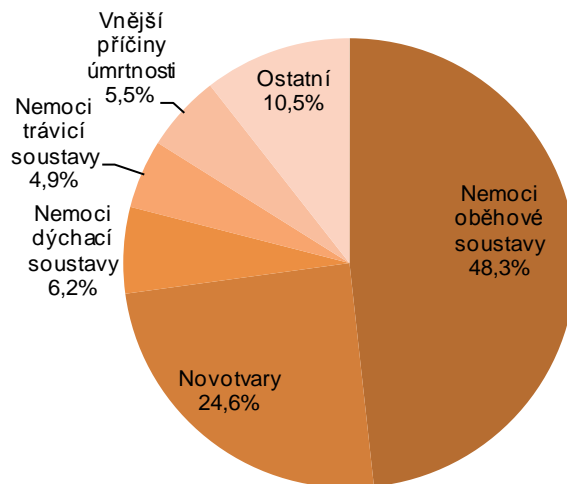
Téměř polovina úmrtí (48,3 %) byla způsobena nemocemi oběhové soustavy. Relativně častější příčinou byly nemoci oběhové soustavy u žen (53,8 %) než u mužů (u 43,2 % případů). U mužů byly zase více diagnostikovány jako příčina úmrtí novotvary (u 27,3 % případů) než u žen (21,6 %). Celkem na novotvary zemřela necelá čtvrtina (24,6 %) zemřelých. Třetí nejčastější příčinou se celkově staly nemoci dýchací soustavy (6,2 %) následované vnějšími příčinami, kam zařazujeme dopravní nehody, poranění, otravy atd. (5,5 %).

Mezi pohlavími však dochází k rozdílu. U mužů patří třetí příčka už dlouhodobě vnějším příčinám, které stály za smrtí 270 mužů z kraje. Naproti tomu u žen byla častější úmrtí zapříčiněna nemocemi dýchací a trávicí soustavy než z vnějších příčin, které způsobily smrt 106 žen.

Zemřelí podle pohlaví a věku v roce 2013

Zemřelí podle příčin úmrtí v roce 2013

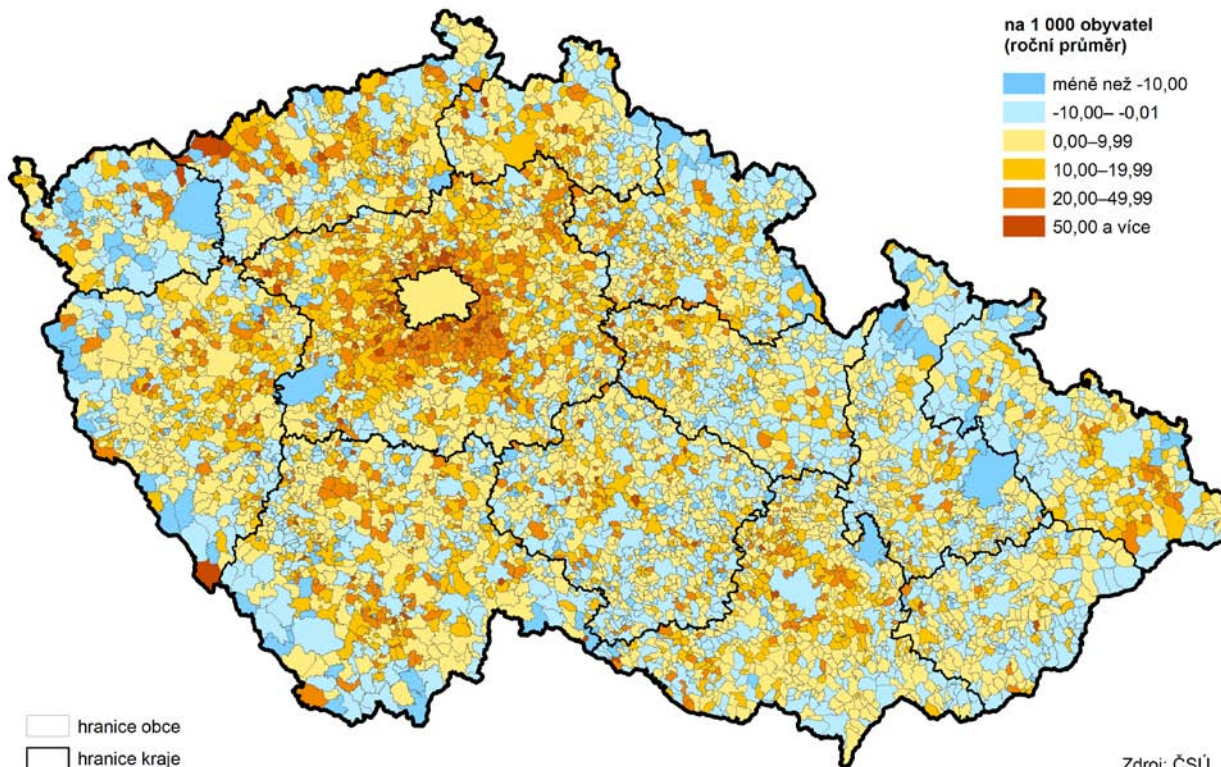

Kraj přišel o obyvatele díky vyššímu počtu vystěhovalých nad přistěhovalými...

Podle údajů z Informačních systémů Ministerstva vnitra ČR a Ředitelství služby cizinecké policie, se do Olomouckého kraje přistěhovalo 3 787 osob, z toho 586 z ciziny a naopak 4 532 osob se z kraje vystěhovalo, z toho 570 do ciziny.

Počet cizinců, tedy obyvatel kraje s jiným než českým státním občanstvím, na konci roku 2013 dosáhl 10 089 osob. Zastoupení cizinců mezi obyvateli kraje (1,6 %) patří k nejnižším v mezikrajském srovnání.

Přírůstek obyvatel stěhováním v obcích v letech 2008 až 2013

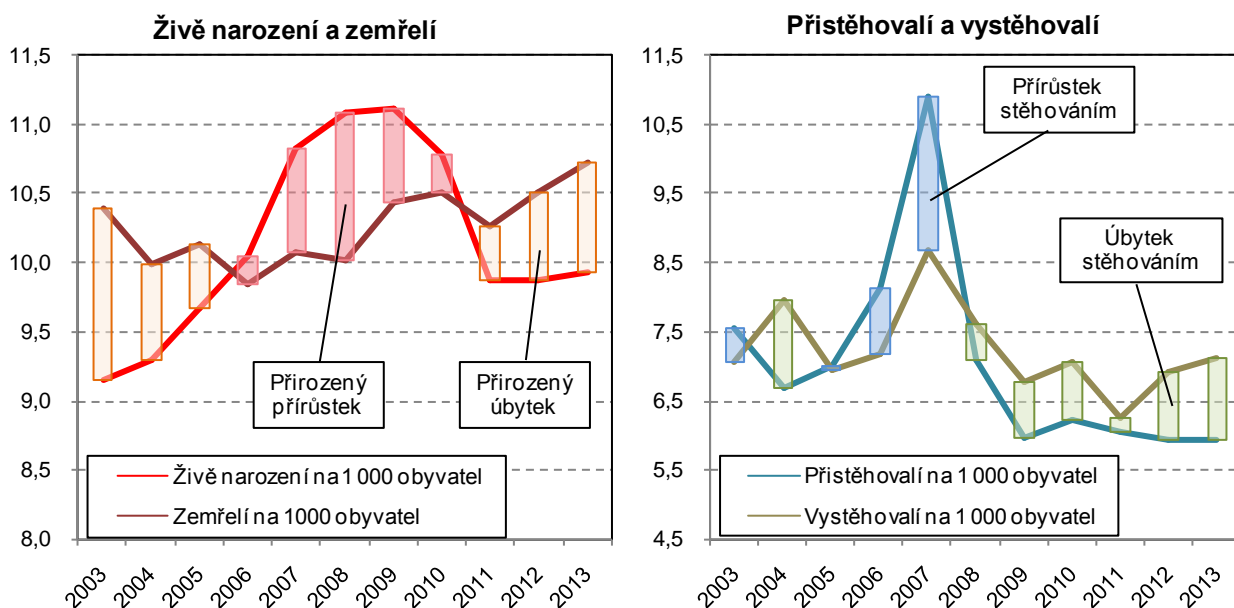

Zdroj: ČSÚ

Počet přistěhovaných v roce 2013 byl stejný jako v roce 2012. V relativním vyjádření se do Olomouckého kraje přistěhovalo 5,9 osob na 1 000 obyvatel středního stavu. Mezi okresy kraje se relativně nejvíce osob přistěhovalo do okresu Prostějov (10,4) a Olomouc (10,3), nejméně do okresu Šumperk (7,1). Ze všech přistěhovaných do Olomouckého kraje byl každý sedmý přistěhovaný z ciziny. Mezi přistěhovanými bylo více žen (53,4 %) a téměř třetina přistěhovaných byla ve věku 25 až 34 let (30,3 %). Nejvíce obyvatel pocházelo z obcí okolních krajů a okresů, z Moravskoslezského kraje (930 osob), Jihomoravského (604) a Zlínského kraje (545 osob).

Počet vystěhovaných se během roku 2013 zvýšil ve srovnání s rokem 2012 o 114 osob. Z 1 000 obyvatel se z kraje vystěhovalo 7,1 jeho obyvatel. Mezi okresy kraje byl na tom nejhůř okres Jeseník, kde na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 14,5 vystěhovaných osob. Ze všech vystěhovaných z Olomouckého kraje se 87,4 % osob vystěhovalo za hranice kraje v rámci republiky a 12,6 % osob za hranice České republiky. Také mezi vystěhovanými bylo více žen (54,3 %). Nejvíce vystěhovaných opustilo kraj ve věku 25 až 29 let (19,2 %) nebo v následujících věkových kategoriích 30 až 34 let (16,5 %) a 35 až 39 let (10,5 %). Kromě silného proudu vystěhovaných do Hl. města Prahy (707), probíhalo intenzivní vystěhování i do kraje Jihomoravského (799 osob), jen do Brna si změnilo trvalé bydliště 380 obyvatel kraje. Další vystěhovaní směřovali do kraje Moravskoslezského (729 osob), Zlínského (575) a Středočeského (327).

Dalších 10 037 obyvatel kraje se stěhovalo uvnitř kraje. V tomto vnitrokrajském stěhování 2 079 obyvatel změnilo trvalé bydliště z jednoho okresu do jiného okresu kraje a 7 958 obyvatel se stěhovalo mezi obcemi v rámci jednotlivých okresů.

...a také vyšším počtem zemřelých nad narozenými.

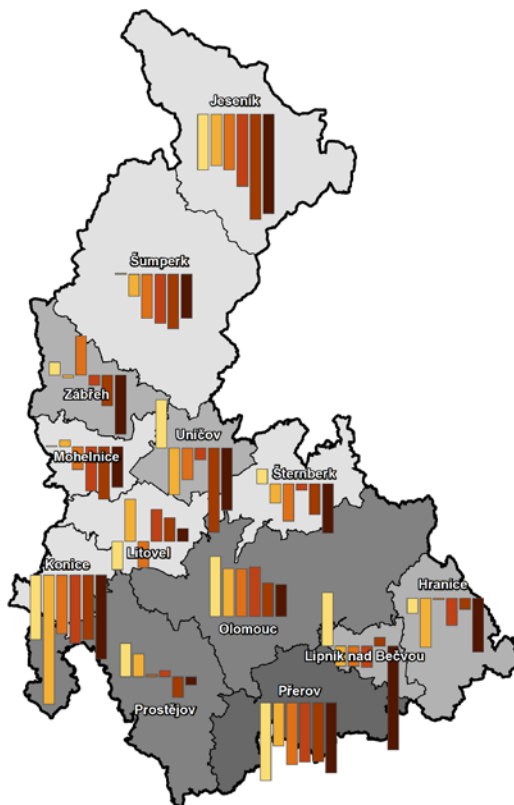
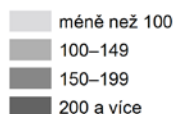
Úbytek obyvatel přirozenou měnou byl v roce 2013 vyšší než v předchozím roce. Rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými dosáhl záporné hodnoty 508 osob. Pouze okres Olomouc měl kladný přirozený přírůstek.

Přírůstek stěhováním, který vyjadřuje rozdíl mezi počtem přistěhovaných a vystěhovaných, dosáhl za rok 2013 také záporné hodnoty 745 osob. V meziokresním srovnání bylo kladné migrační saldo dosaženo jen v okresech Olomouc a Prostějov.

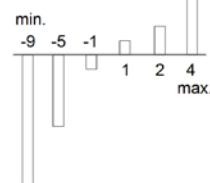
O obyvatele přišly v roce 2013 podle statistických bilancí všechny okresy kraje kromě okresu Olomouc, který zaznamenal mírný nárůst počtu obyvatel (o 207 více). Po přepočtu z 1 000 obyvatel kraj ztratil dvě osoby. Nejhorší situace nastala v okrese Jeseník, který přišel o 7 obyvatel z tisíce.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Olomouckého kraje v letech 2008 až 2013

hustota zalidnění
(počet obyvatel na km²)
k 31. 12. 2013

přírůstek/úbytek obyvatel
(na 1 000 obyvatel
středního stavu)

Zdroj: ČSÚ

Pouze ve SO ORP Olomouc dlouhodobě roste počet obyvatel...

Z územního hlediska podle jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností vykazoval dlouhodobě příznivý demografický vývoj pouze správní obvod Olomouc a v posledních letech i Litovel. V ostatní správních obvodech počet obyvatel meziročně klesá, nejvíce o své obyvatele přicházejí na Jesenícku, Konicku a Přerovsku. V roce 2013 ale zaznamenal největší relativní úbytek SO ORP Lipník nad Bečvou (-7,3 obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu).

Relativně nejvíce narozených dětí zaznamenali ve SO ORP Olomouc (11,4 živě narozených na 1 000 obyvatel), Litovel (10,4) a Šternberk (10,1). Naproti tomu nejmenší hodnotu tohoto ukazatele vykázali ve SO ORP Jeseník (8,8), Přerov a Zábřeh (po 9,0). Nejvyšší relativní úbytek obyvatel přirozenou měnou byl ale zjištěn na Konicku (-2,8 osob na 1 000 obyvatel) díky nejvyššímu počtu zemřelých (12,3 na 1 000 obyvatel).

Podle vypočtené hodnoty průměrného věku můžeme říct, že nejstarší obyvatelstvo bydlí ve SO ORP Přerov (42,6) a Konice (42,5). Nejnížší hodnotu průměrného věku na konci roku 2013 zase vykázal SO ORP Hranice (41,1). Nejnížší podíl dětí v populaci tedy najdeme na Přerovsku a Konicku (13,9 %) a naopak nejvyšší podíl dětí ve věku 0 až 14 let byl na Olomoucku (15,4 % z celkového počtu obyvatel). Nejvyšší podíl starších obyvatel nad 65 let věku pak byl zjištěn na Přerovsku (19,1 % z celkového počtu obyvatel).

2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

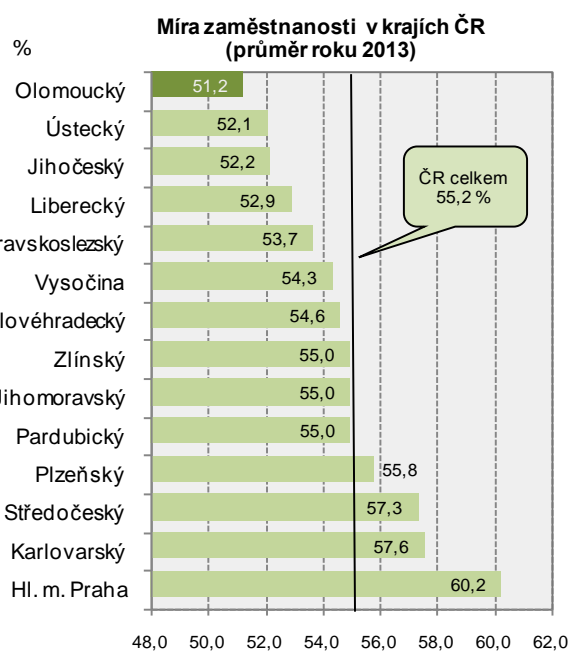
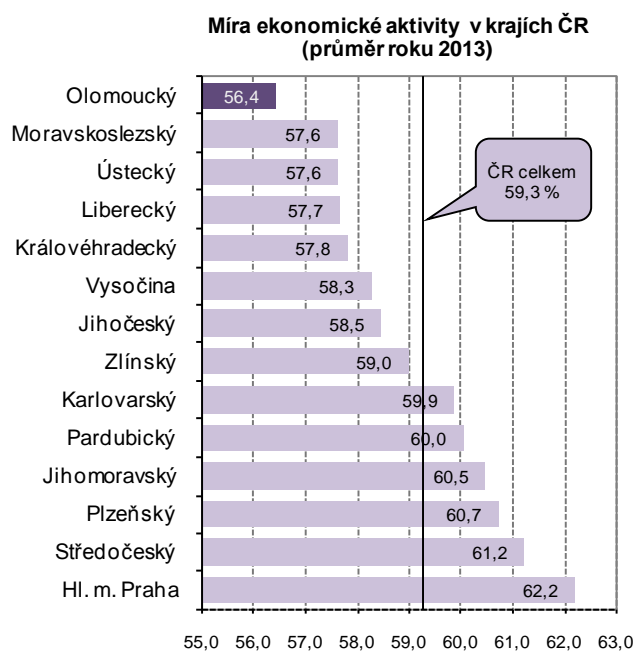
Velikost pracovní síly se podle výsledků VŠPS snížila,...

...snížil se také počet zaměstnaných.

Výsledky výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) se opírají o šetření tazatelů v domácnostech náhodně vybraných bytů. Ve vývoji situace na trhu práce v Olomouckém kraji došlo v meziročním srovnání ke snížení ekonomické aktivity osob a její hodnota je nejnižší mezi kraji ČR.

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil bylo zaměstnáno v roce 2013 v národním hospodářství 278,2 tisíc obyvatel Olomouckého kraje. Je to nejnižší dosažená hodnota od roku 2004. Meziročně došlo ke snížení počtu zaměstnaných o 9,9 tis. osob (-3,4 %). Mezi zaměstnanými z 56,2 % převažovali muži.

Mezi jednotlivými odvětvími dominoval zpracovatelský průmysl, kde bylo zaměstnáno nejvíce osob v hlavním zaměstnání (80,3 tis. osob, tj. 28,9 % zaměstnaných). Dalšími odvětvími podle počtu zaměstnaných byly velkoobchod a maloobchod (33,5 tis., tj. 12,0 % ze všech zaměstnaných) a stavebnictví (26,4 tis., tj. 9,5 %). Tato tři odvětví byla také převažujícími u mužů s následujícím rozdělením: třetina mužů byla zaměstnána ve zpracovatelském průmyslu (52,0 tis., tj. 33,2 % ze všech zaměstnaných mužů), čtvrtina ve stavebnictví (25,4 tis., tj. 16,2 %), desetina v odvětví velkoobchod a maloobchod (14,4 tis., tj. 9,2 %). Nejvíce žen bylo zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu (28,2 tis., tj. 23,3 %), dále ve velkoobchodě a maloobchodě (19,0 tis., tj. 15,7 %) a třetím odvětvím co do počtu zaměstnaných žen byla zdravotní a sociální péče (16,7 tis., tj. 13,8 %).

Více než polovina zaměstnaných pracovala v terciárním sektoru...

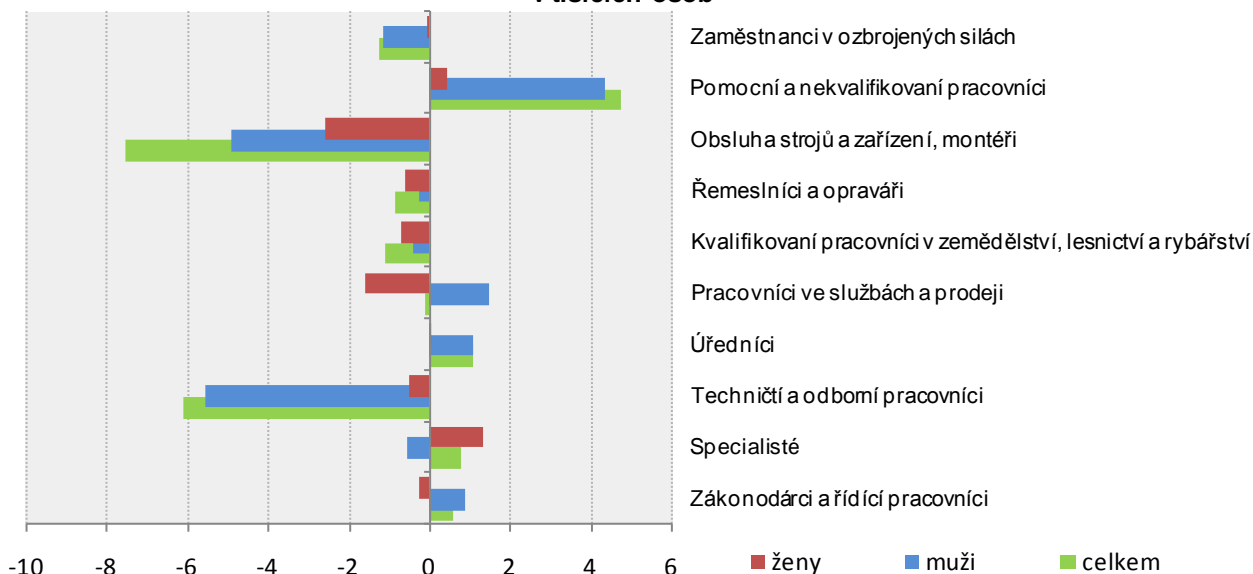
Podle jednotlivých sektorů bylo nejvíce osob zaměstnaných v terciárním sektoru a to 54,9 % ze všech zaměstnaných. V sekundárním sektoru bylo zaměstnáno 40,6 % a v primárním 4,5 % osob. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému nárůstu počtu zaměstnaných ve službách (o 0,6 p. b.) na úkor dvou zbývajících sektorů.

Z hlediska postavení v zaměstnání se snížil počet zaměstnanců na 237,8 tisíc osob a také počet pracujících na vlastní účet na 29,4 tis. osob. Naopak ke zvýšení došlo u počtu zaměstnavatelů na 8,2 tis. osob. Je to naprosto opačná situace jako v předchozím roce.

Podle klasifikace zaměstnání se celkový pokles počtu zaměstnaných nejvíce projevil u zaměstnaných jako obsluha strojů a zařízení, montérů (pokles o 7,5 tis. osob), dále u technických a odborných pracovníků (pokles o 6,1 tis. osob) a v ozbrojených silách (pokles o 1,2 tis. osob). Ke snížení došlo také u počtu pracovníků ve službách a prodeji, kvalifikovaných pracovníků v zemědělství

a lesnictví, řemeslníků a opravářů, ale už v menší míře. K nárůstu došlo u počtu zaměstnaných jako pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (o 4,7 tis. osob), úředníci (o 1 tis. osob), specialisté (o 0,8 tis. osob) a zákonodárci a řídicí pracovníci (o 0,6 tis. osob).

Meziroční změna počtu zaměstnaných podle klasifikace zaměstnání v tisících osob

Snižil se počet osob s druhým a dalším zaměstnáním...

V meziročním srovnání došlo k poklesu osob, které současně při hlavním zaměstnání měly druhé či další zaměstnání. V roce 2013 bylo současně zaměstnáno ve dvou a více zaměstnáních 3,3 tisíc osob, tj. o 1,2 tis. méně než v roce 2012. Vyrovnal se poměr mužů a žen na 53,3 % ku 46,7 %.

Nejnižší míra ekonomické aktivity mezi kraji ČR...

Míra ekonomické aktivity osob starších 15 let žijících v Olomouckém kraji dosáhla 56,4 %. Meziročně se tak snížila o 0,9 p. b. Míra ekonomické aktivity mužů činila 65,4 % (pokles o 0,4 p. b.) a žen 43,4 % (pokles o 1,5 p. b.). V mezikrajském srovnání dosáhl Olomoucký kraj nejnižší míry ekonomické aktivity a meziroční snížení tohoto ukazatele bylo zaznamenáno pouze v Olomouckém a Jihočeském kraji.

K ještě většímu poklesu došlo u míry zaměstnanosti, tj. podílu počtu osob zaměstnaných na počtu osob starších 15 let. Meziročně se míra zaměstnanosti snížila o 1,7 p. b., a v roce 2013 činila 51,2 %. Opět je to nejhorší výsledek mezi kraji České republiky. Celorepublikový průměr činil 55,2 %.

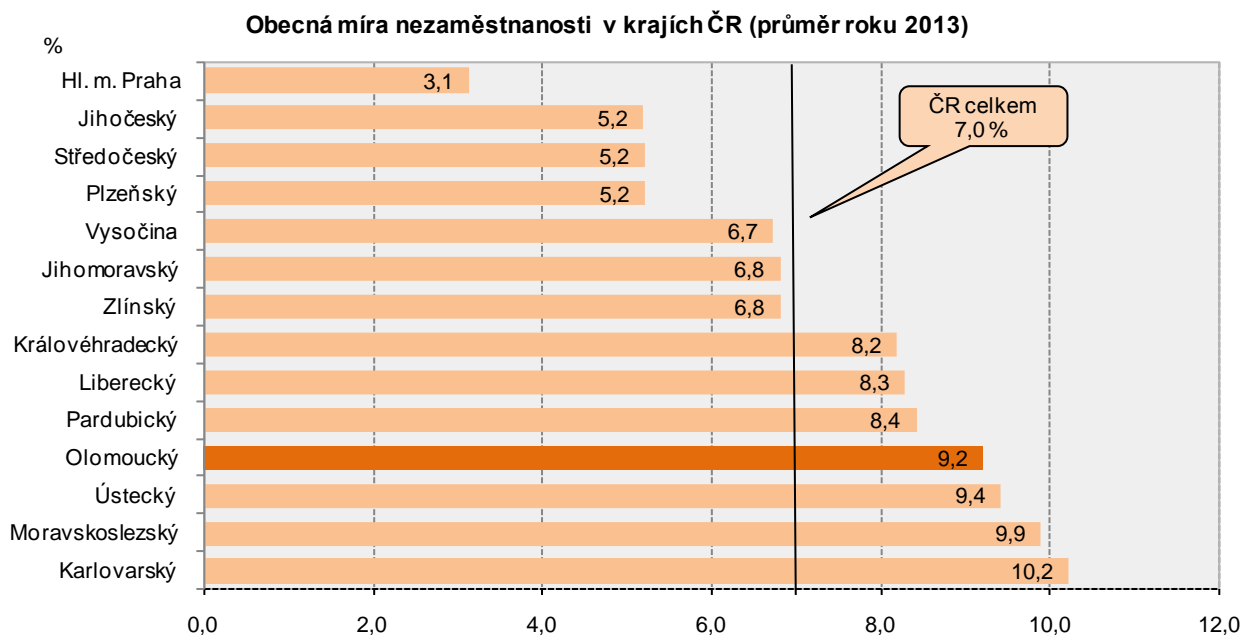
... zvýšený počet osob ekonomicky neaktivních...

Negativní vývoj v sociální oblasti Olomouckého kraje potvrzuje také nárůst počtu ekonomicky neaktivních osob starších 15 let. Ve srovnání s rokem 2012 došlo k nárůstu jejich počtu na 236,6 tis., tj. o 4,1 tis. osob více. Zvýšení počtu ekonomicky neaktivních osob zaznamenaly všechny věkové kategorie kromě skupiny 45–59 let (pokles o 1,9 tis. osob).

...a nezaměstnaných poukazují na negativní vývoj v sociální oblasti.

Podle výsledků VŠPS se počet nezaměstnaných osob meziročně zvýšil na 28,2 tis. osob, tj. nárůst o 4,1 tis. osob. Tento nárůst byl nejvyšší mezi kraji republiky. Největší podíl mezi nezaměstnanými tvoří osoby ve věku 30 až 44 let (42,1 %).

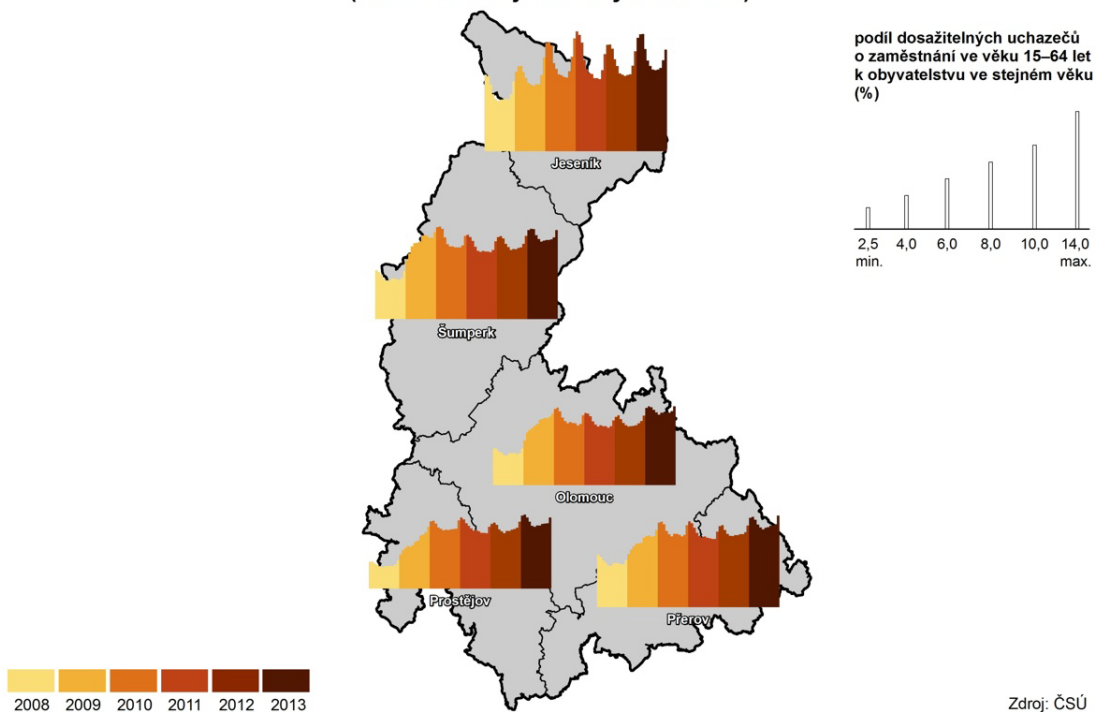
Zvýšil se také počet dlouhodobě nezaměstnaných. Zatímco v roce 2012 jich bylo 12,7 tis. osob, v roce 2013 jich bylo o 1,2 tis. více. Nárůst se týkal převážně mužů (nárůst o 1,1 tis. osob na 6,7 tis. mužů), počet dlouhodobě nezaměstnaných žen se téměř nezměnil (nárůst o 0,1 tis. osob na 7,2 tis. žen). Počet dlouhodobě nezaměstnaných se zvýšil ve všech věkových kategoriích kromě osob ve věku 30 až 39 let, kde došlo k poklesu o 0,5 tis. osob. Každý druhý dlouhodobě nezaměstnaný měl střední vzdělání bez maturity, s vysokoškolským vzděláním nepatřil nikdo mezi dlouhodobě nezaměstnané.

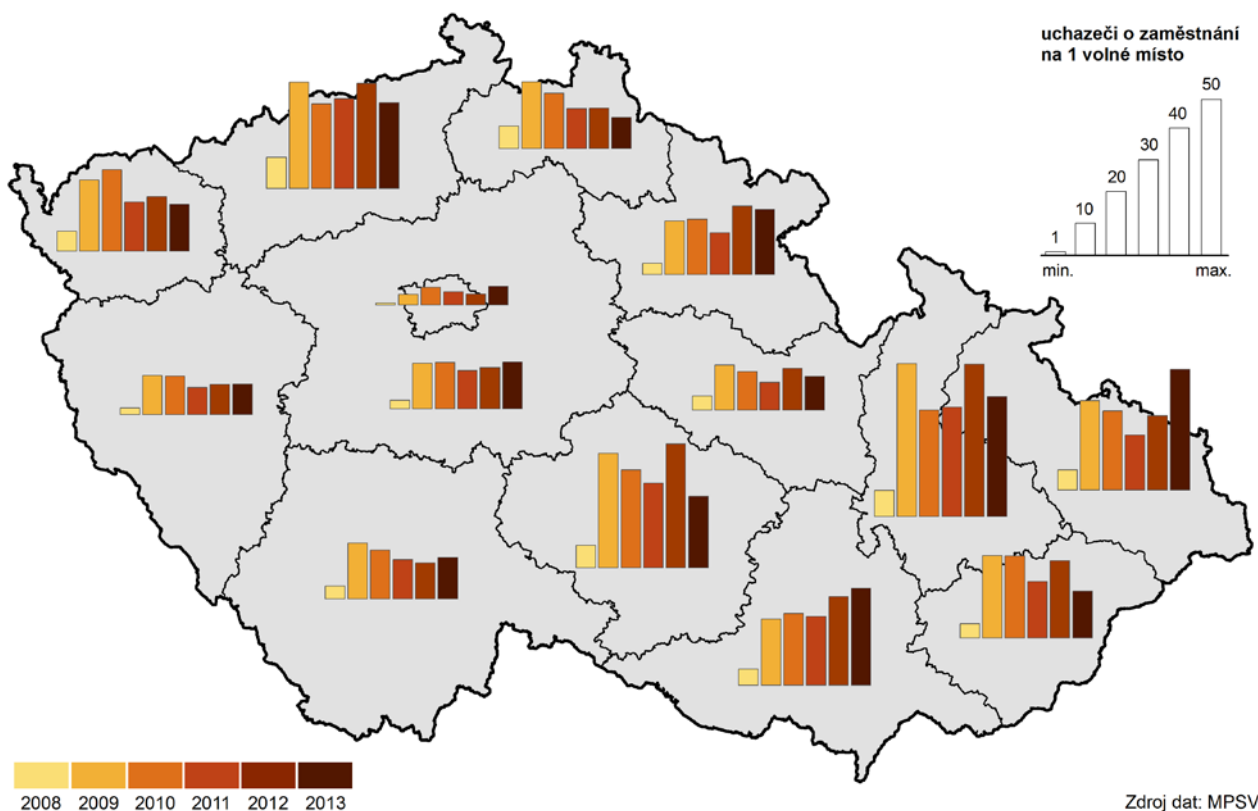
Nejvyšší nárůst obecné míry nezaměstnanosti mezi kraji...

Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti se zvýšila o 1,5 p. b. oproti předchozímu roku 2012. Tento nárůst byl opět nejvyšší mezi kraji republiky, u 6 krajů dokonce došlo k poklesu obecné míry nezaměstnanosti. U mužů se meziročně zvýšila o 2,1 p. b. na 8,9 %, což bylo nejvíc mezi kraji. V případě žen činil nárůst 0,7 p. b. (na 9,6 %).

**Nezaměstnanost v okresech Olomouckého kraje v letech 2008 až 2013
(stav ke konci jednotlivých měsíců)**

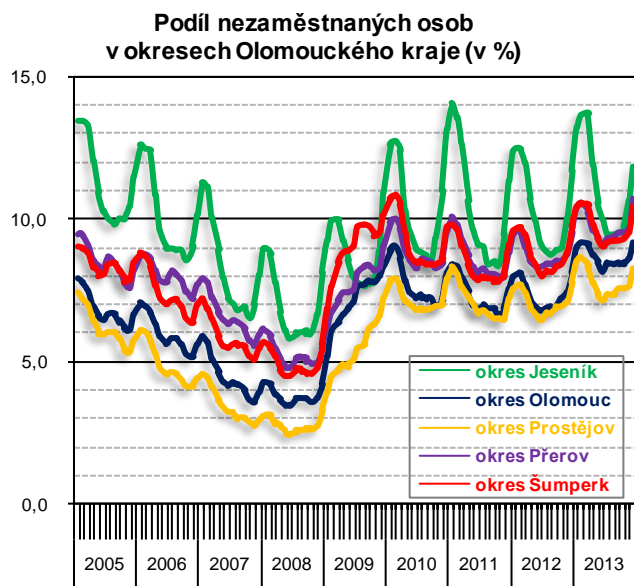
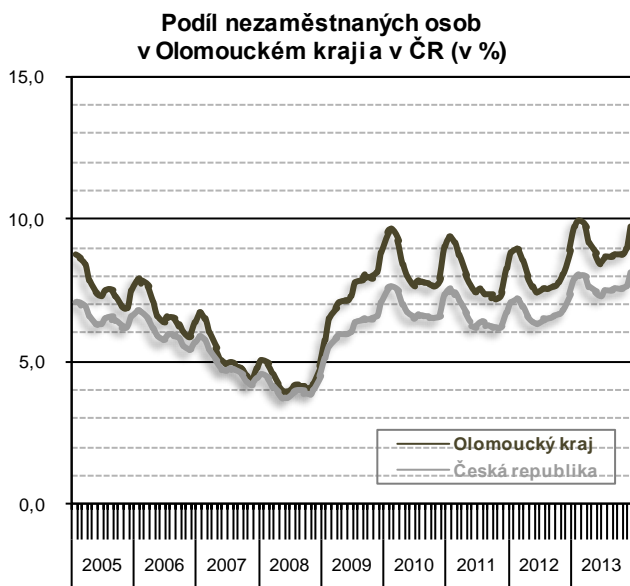

Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2008 až 2013 (stav k 31. 12.)

**Za posledních devět let
byl dosažen
nejvyšší podíl
nezaměstnaných...**

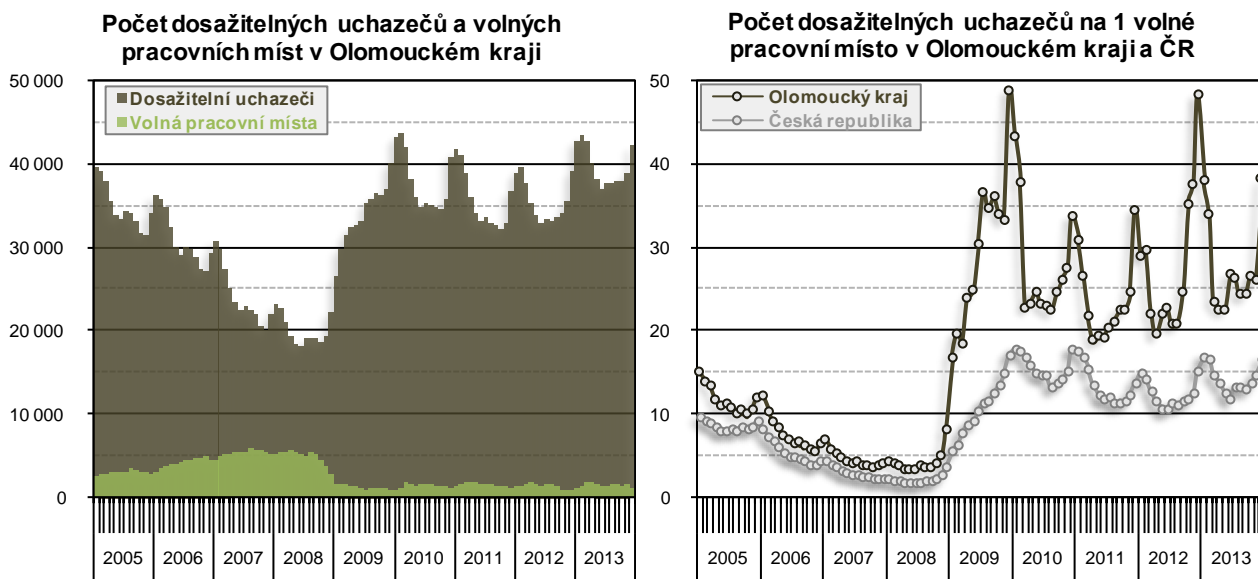
Podle výsledků Ministerstva práce a sociálních věcí ČR došlo také ke zvýšení u základních ukazatelů trhu práce. K 31. 12. 2013 dosáhl podíl nezaměstnaných osob hodnoty 9,79 %, tj. třetí nejvyšší hodnoty mezi kraji republiky. Je to zatím nejvyšší dosažená hodnota od roku 2005. Oproti stavu na konci roku 2012 je to nárůst o 0,9 p. b. Podíl nezaměstnaných mužů vzrostl na 10,27 % a žen na 9,29 %. Ke zvýšení nezaměstnanosti došlo ve všech okresech kraje. Nejvyšší podíl nezaměstnaných byl zaevidován v okrese Jeseník (11,88 %), ale meziročně se podíl v tomto okrese zvýšil nejméně, tj. o 0,19 p. b. Největší meziroční změnu měl okres Přerov (nárůst o 1,17 p. b.).

Meziroční nárůst počtu uchazečů o zaměstnání ve čtyřech z pěti okresů...

Úřady práce v Olomouckém kraji evidovaly k 31. 12. 2013 celkem 43,4 tis. neumístěných uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s koncem roku 2012 je to o 3 tis. osob více. K nárůstu počtu uchazečů došlo ve všech okresech kraje kromě okresu Jeseník, kde překvapivě došlo k mírnému poklesu (o 25 osob). Nejvyšší nárůst zaznamenal okres Olomouc, kde se počet uchazečů meziročně zvýšil o 11,5 %. Nejvyšší zastoupení žen mezi nezaměstnanými vykázal okres Prostějov (52,4 %). V ostatních okresech Olomouckého kraje podíly žen nedosáhly 50 %.

Z celkového počtu uchazečů bylo 3,2 tis. absolventů a mladistvých (7,4 %) a necelé 4 tisíce osob se zdravotním postižením (9,0 %). Na konci roku 2013 bylo na úřadech práce zaevidováno 42,1 tis. dosažitelných uchazečů, tj. osob, které mohly bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2012 je to o 3 tisíce osob více.

Nedostatek pracovních míst představoval hlavní brzdu trhu práce...

Úřady práce zprostředkovaly nabídku 1 003 volných pracovních míst (VPM). Ačkoliv se nabídka v meziročním srovnání rozšířila (o 294 místa), přesto na 1 volné pracovní místo připadalo 38,2 dosažitelných uchazečů. V mezikrajském srovnání je to druhá nejvyšší hodnota po Moravskoslezském kraji (38,4). Z celkového počtu volných pracovních míst jich 326 připadalo na absolventy a mladistvé a 181 pro osoby se zdravotním postižením. Poměrně rozdílná situace byla v jednotlivých okresech. V okrese Prostějov na 1 VPM připadalo 20,4 dosažitelných uchazečů a naopak v okrese Olomouc až 47,5. Celorepublikový průměr činil 16,6 dosažitelných uchazečů na 1 volné pracovní místo a meziročně vzrostl o 1,4 p. b.

Vysoký nárůst podílu dlouhodobě nezaměstnaných...

Každoročně se také zvyšuje podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob, tj. osob, které jsou déle jak 12 měsíců evidované na úřadech práce. Zatímco v roce 2008 tento podíl činil 1,4 %, ke konci roku 2013 se tato hodnota zvýšila na 4,1 % (nárůst o 2,7 p. b.). Tento ukazatel řadí Olomoucký kraj na třetí místo v mezikrajském srovnání, vyšších hodnot dosáhly pouze kraje Moravskoslezský (4,9 %) a Ústecký (5,5 %).

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob byl rozdílný i v jednotlivých okresech kraje. Nejhůře na tom byly okresy Přerov (4,9 %), Šumperk (4,6 %) a Jeseník (4,1 %). Dva zbývající okresy, tj. Olomouc (3,7 %) a Prostějov (3,6 %), se nacházely pod krajským průměrem.

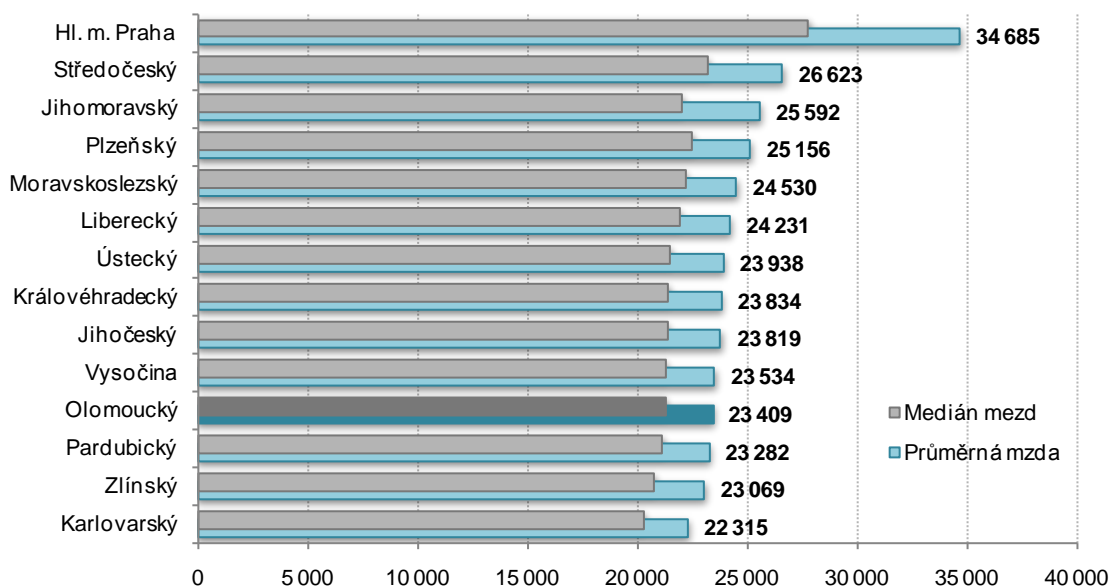
Nárok na podporu v nezaměstnanosti příslušel v celém kraji 8,3 tis. osob, tj. necelé pětina všech evidovaných uchazečů. Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti činila 6 133 Kč, tj. o 367 Kč více než v předchozím roce. Průměrně nejnižší podporu (5 666 Kč) pobírali neumístění uchazeči o zaměstnání zaevidovaní na úřadech práce v okrese Prostějov. Naopak evidovaní uchazeči v okrese Jeseník na tom byli mezi okresy kraje nejlépe a pobírali 6 395 Kč.

I přes mírný nárůst mezd se Olomoucký kraj dlouhodobě drží na posledních místech...

Podle výsledků Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky a jejich informačního systému o průměrném výdělku došlo k meziročnímu nárůstu u všech krajů kromě Hl. m. Prahy. I přesto jsou rozevřeny nůžky mezi kraji republiky a Prahou. Rozdíl mezi průměrnou mzdou vyplacenou v Olomouckém kraji a Hl. m. Praze činil v roce 2013 v průměru 11 276 Kč. V našem kraji byl meziroční nárůst mezd druhý nejvyšší (o 2,1 %), přesto byly v kraji vyplaceny čtvrté nejnižší mzdy mezi kraji, a to v průměru ve výši 23 409 Kč.

Muži pobírali v průměru o 4 628 Kč více než ženy. V roce 2013 průměrně muži vydělávali 25 467 Kč a v republikovém srovnání to byla třetí nejnižší mzda (po kraji Karlovarském a Pardubickém). Ženy na tom byly ve srovnání s ostatními ženami v jiných krajích o něco lépe. Průměrná mzda žen v Olomouckém kraji ve výši 20 839 Kč byla 8. nejvyšší mezi kraji.

Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd podle krajů ČR (v Kč)

Věrohodnějším ukazatelem mzdové úrovně je medián neboli střední hodnota. Medián hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v kraji činil v uplynulém roce 21 285 Kč. V případě mužů dosáhl mzdový medián hladiny 22 707 Kč, v případě žen 19 253 Kč. Pořadí v mezikrajském srovnání zůstalo stejné jako u průměrné mzdy. Rozdíl mediánu mzdy v kraji Hl. m. Praha a v Olomouckém činil podstatně méně než v případě průměrné mzdy a to 6 518 Kč.

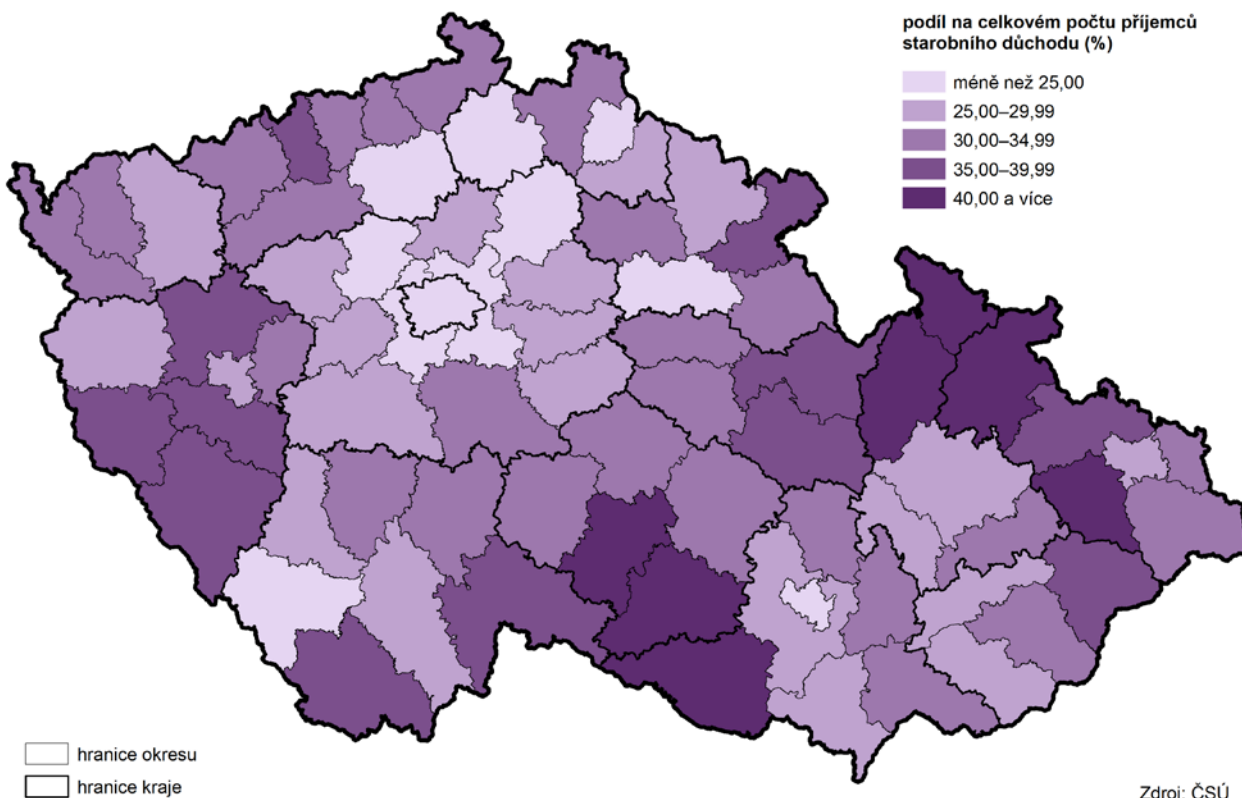
Příjemci důchodů v Olomouckém kraji jsou na tom dlouhodobě nejhůř...

Podle výsledků České správy sociálního zabezpečení pobírali příjemci důchodů v Olomouckém kraji nejnižší důchody ve srovnání s ostatními kraji republiky. Tento stav dlouhodobě přetrvává a nejnižší důchody v mezikrajském srovnání jsou evidovány od roku 2008. Jedná se o průměrnou výši celkových důchodů a důchodů starobních.

Ze všech příjemců důchodů ženy tvořily 60,6 %...

Z celkového počtu příjemců důchodů (174,5 tis. osob) tvořily ženy 60,6 % (105,8 tis.). Podíl žen se postupně snižuje, v prosinci 2012 činil 60,7 %, rok předtím 60,8 %. Pětinu všech příjemců důchodů tvořily ženy, které pobíraly vdovský důchod (20,5 %). Meziročně se jejich podíl mírně snížil.

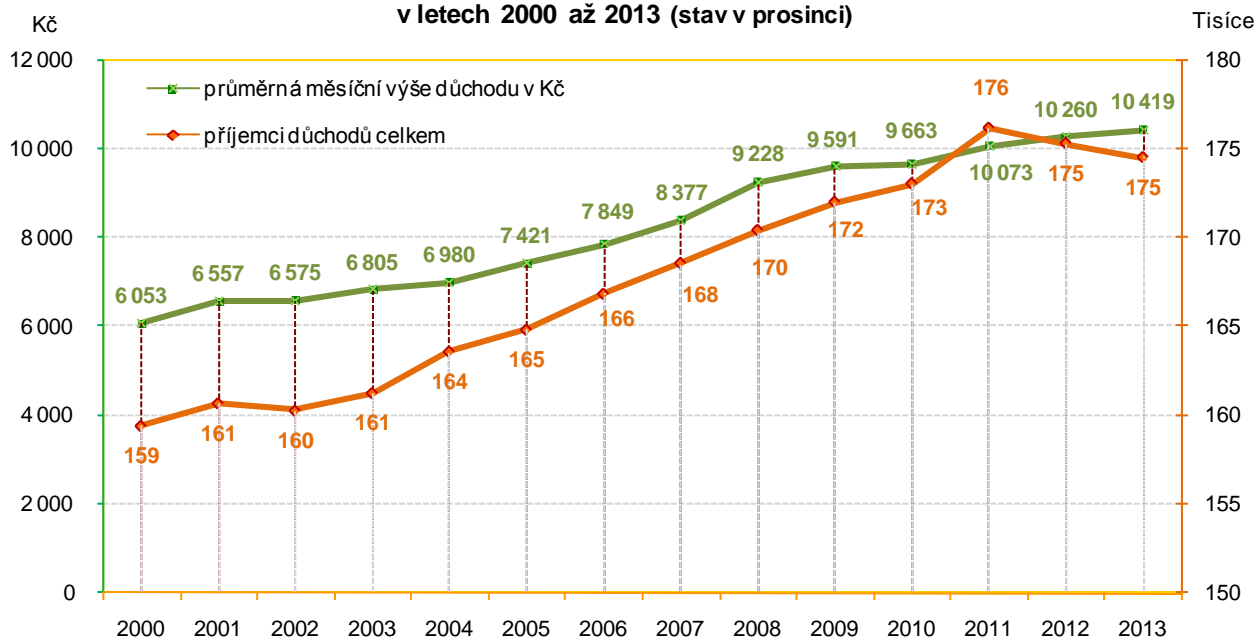
Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2013

Starobní důchod pobíralo 106,7 tis. osob, tj. 16,8 % krajské populace...

V meziročním srovnání se celkový počet příjemců důchodů minimálně snížil (o 0,4 %), a to jak u mužů (0,1 %) tak i u žen (0,7 %). Snížil se také počet příjemců starobních důchodů o 0,2 %, tj. nejpočetnější skupiny příjemců. K opačné situaci, k nárůstu, došlo u počtu příjemců invalidních důchodů prvního (o 1,3 %) a druhého stupně (1,6 %) a u příjemců vdoveckých důchodů (0,9 %). Podíl příjemců vyplácených vdoveckých důchodů činil 3,5 % z celkového počtu příjemců.

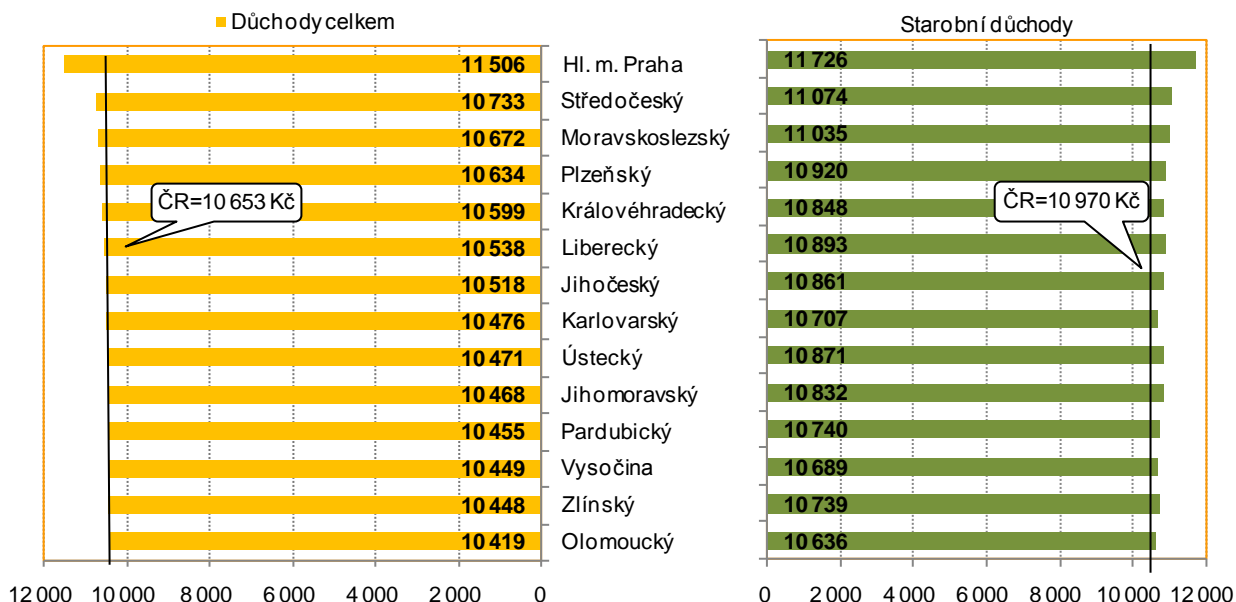
Příjemci důchodů a průměrná výše důchodu v Olomouckém kraji v letech 2000 až 2013 (stav v prosinci)

Téměř třetina ze starobních důchodců pobírá zkrácený předčasný důchod...

Starobní důchod pobíralo v kraji 106,7 tis. osob (61,2 % z celkového počtu příjemců), z toho 33,4 tis. (31,3 % ze starobních důchodů) osob zvolilo předčasný odchod do důchodu. V meziročním srovnání se zvýšil počet osob, které se rozhodly pro dřívější odchod do penze.

Průměrná měsíční výše důchodu a starobního důchodu podle kraje (stav v prosinci 2013)

Muži v penzi jsou na tom lépe než jejich protějšky...

Na konci roku 2012 pobíralo předčasně krácený důchod přes 32,4 tisíc osob, tj. o 1 tis. méně než na konci roku 2013. Meziroční nárůst se týkal pouze osob odcházejících předčasně do starobního důchodu trvale kráceného. Počet osob, kterým vznikl nárok na dočasně krácený předčasný starobní důchod, se snížil (ze 153 osob v prosinci 2012 na 141 osob v prosinci 2013). V Olomouckém kraji činila průměrná měsíční výše důchodu 10 419 Kč, přitom průměrný penzista (11 047 Kč) měl v peněžence o tisíc korun více než průměrná penzistka (10 010 Kč). Nejvyšší dávky byly vyplaceny příjemcům vdoveckých důchodů včetně kombinovaných a to ve výši 12 520 Kč. Vdovy na tom byly opět o zhruba tisíc korun hůře a v průměru pobíraly 11 405 Kč. Starobní důchodce v průměru pobíral 10 636 Kč.

Nejnižší důchody v republice...

V mezikrajském srovnání se Olomoucký kraj umístil na posledním místě ve výši průměrných vyplacených důchodů celkem i důchodů starobních. Nejlépe jsou na tom penzisti v kraji Hlavní město Praha, kde starobní důchodci pobírali v průměru o 1 090 Kč více než v Olomouckém kraji.

Výdaje na dávky státní sociální podpory na 1 obyvatele dosáhly částky 3 503 Kč...

Podle České správy sociálního pojištění činily v roce 2013 výdaje na dávky sociálního pojištění celkem 953 mil. Kč a ve srovnání s předchozím rokem to bylo více o 53 miliony. Největší položku ve výdajích na dávky nemocenského pojištění tvořily nemocenské dávky (66,7 %). V roce 2013 přesáhly výdaje na nemocenské dávky 635 milionů korun a ve srovnání s rokem 2012 došlo k navýšení (o 7,5 %). Výdaje na tyto dávky jsou vlivem změn v legislativě od roku 2008 snižovány a současný stav je poloviční úsporou ve srovnání s rokem 2008, kdy výdaje na nemocenské pojištění dosahovaly 1,345 miliardy korun.

Právě u výdajů na nemocenské dávky došlo během let 2008–2013 k nejvýraznějším změnám.

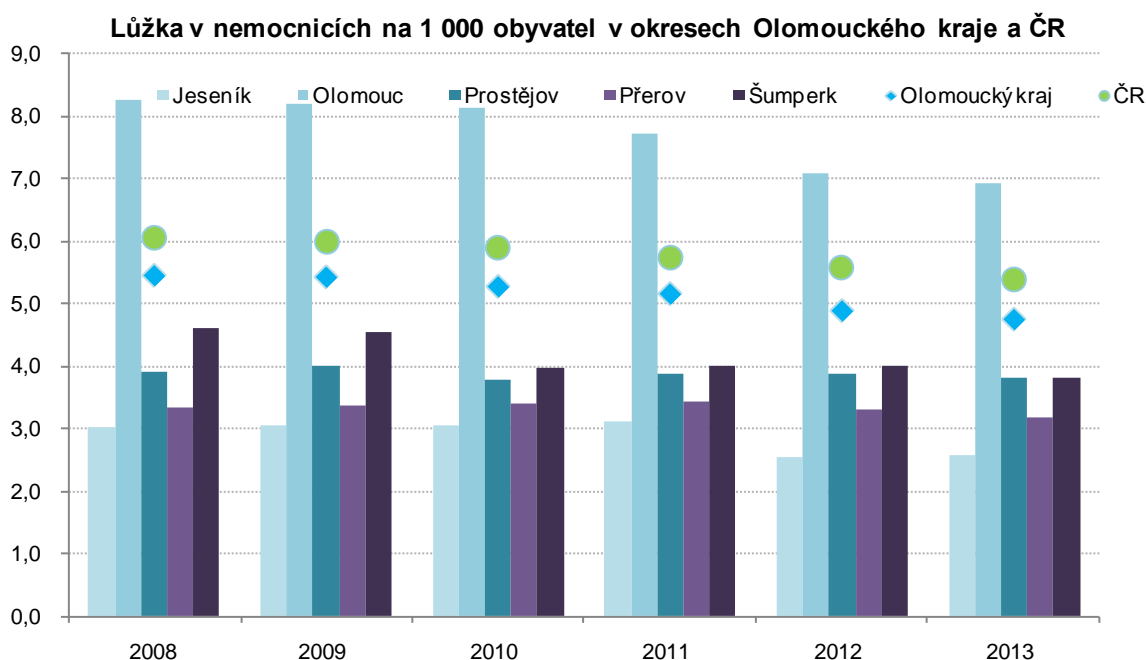
Zdravotní péči poskytovalo pacientům v Olomouckém kraji celkem 2 911 lékařů, z toho převážná většina z nich pracovala v nestátních zařízeních (74,8 %). Na 1 000 obyvatel Olomouckého kraje připadalo 4,6 lékařů. Tento výsledek je pátý nejvyšší mezi kraji republiky. Nejvíce lékařů na 1 000 obyvatel připadalo v Hlavním městě Praze (7,8), nejméně ve Středočeském kraji (3,2). Z okresního pohledu na tom byli nejlépe obyvatelé spadající pod okres Olomouc, kde na 1 000

obyvatel připadalo 6,6 lékařů. V ostatních okresech kraje to bylo kolem 3 lékařů na 1 000 obyvatel. Když se na to podíváme z druhé strany, tj. z pohledu lékaře, tak nejvíce obyvatel v péči lékaře bylo v okresech Šumperk a Jeseník. Tady na jednoho lékaře připadalo 319 resp. 305 obyvatel. Opačná situace byla v okrese Olomouc, kde na jednoho lékaře připadalo 153 obyvatel.

Průměrná ošetrovací doba se neustále zkracuje...

V Olomouckém kraji v roce 2013 působilo 9 nemocnic, které nabízely celkem 3 019 lůžek pro pacienty. Meziročně je to pokles o 93 lůžek. Ke snížení počtu lůžek došlo ve všech okresech kraje kromě okresu Jeseník. V tomto okrese také připadá nejméně lůžek na tisíc obyvatel (2,6). Pro srovnání krajský průměr činil 4,7 lůžek na 1 000 obyvatel.

V průběhu roku 2013 bylo ošetřeno přes 128 tisíc pacientů. Nejvíce zrealizovaných hospitalizací v přepočtu na 10 000 obyvatel připadalo v okrese Olomouc (2 815) a nejméně v okrese Přerov (1 255). Průměrná délka pobytu pacienta na nemocničním lůžku se neustále zkracuje již od roku 1994 a v roce 2013 dosáhla 5,9 dnů.

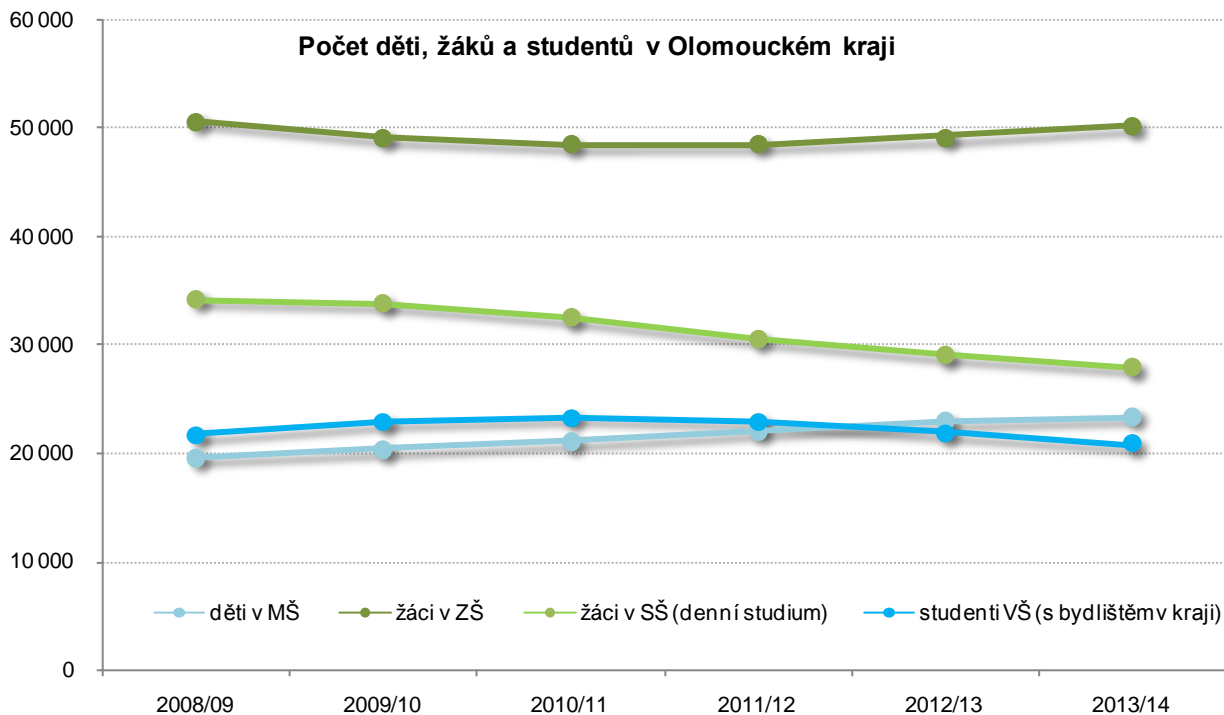
Počet dětí v mateřských školách nejvyšší za posledních 17 let...

Podle údajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR došlo k nárůstu počtu dětí v mateřských školách. Na konci září 2013 bylo zapsáno v mateřských školách přes 23 tisíc dětí. Je to nejvyšší hodnota od roku 1997. K nárůstu počtu dětí došlo ve všech krajích a dosažené hodnoty byly maximální ve všech krajích s výjimkou Karlovarského a Moravskoslezského kraje, které svého maxima dosáhly ve školním roce 1996/97. Ve školkách Olomouckého kraje na 1 třídu připadalo v průměru 23,34 dětí.

Základní školy (299) navštěvovalo přes 50 tisíc žáků. Počet žáků se již čtvrtým rokem zvyšuje také, ale ve srovnání s koncem 90. let jsou to počty nízké (max. v roce 1996/97 bylo přes 73 tis. žáků). Počet žáků připadajících na 1 třídu v průměru činil 19,1 osob.

...také počet žáků základních škol se zvýšil.

V kraji bylo pro středoškolské vzdělávání zřízeno 97 škol včetně konzervatoří. V denním studiu tyto školy navštěvovalo celkem 27,9 tis. žáků. Gymnazisté tvořili 30,4 % středoškoláků. Ve srovnání s předchozím rokem je to pokles o více než 1 tisíc žáků (3,8 %). K poklesu počtu žáků středních škol došlo ve všech krajích republiky.

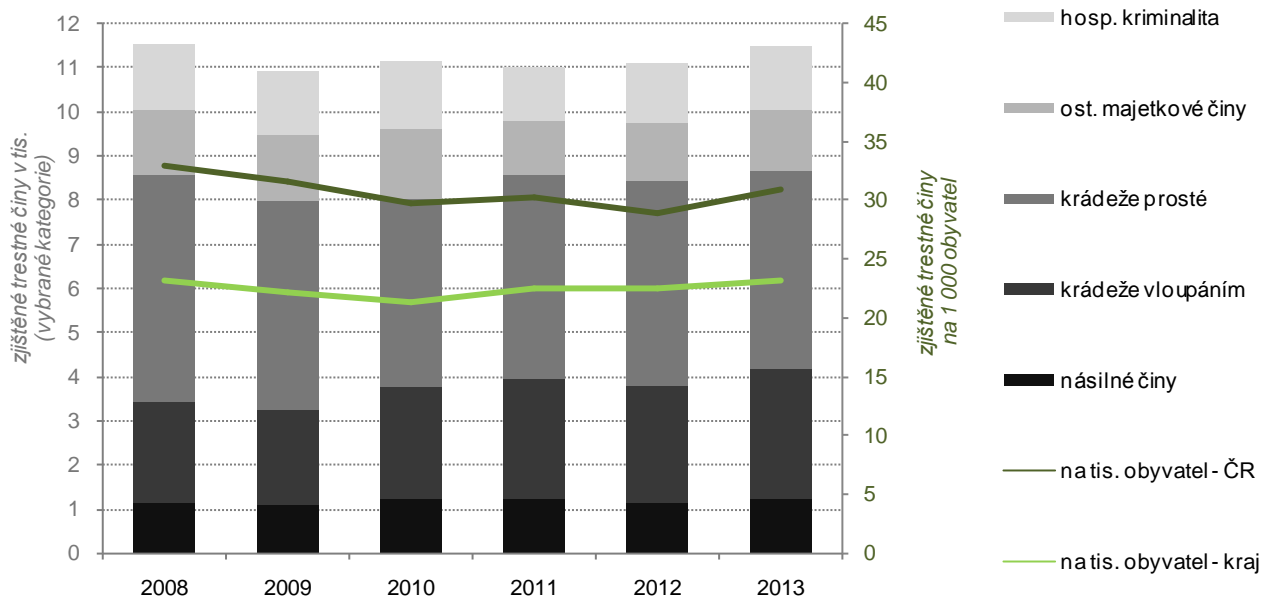
Na 8 vyšších odborných školách studovalo 1,1 tis. studentů denního studia. Meziročně je to snížení o 5,1 %. Pokles počtu studentů vyšších odborných škol byl zaznamenán v 10 ze 14 krajů ČR.

Ubývá vysokoškoláků bydlících v kraji...

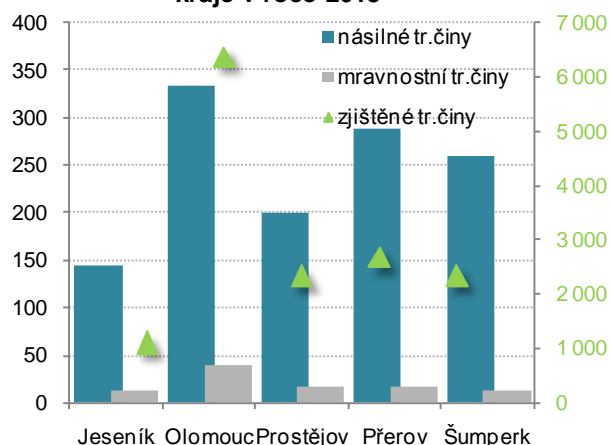
Třetím rokem se snižuje počet vysokoškoláků s českým občanstvím trvale bydlících v kraji. Zatímco v roce 2010 jich studovalo přes 23 tisíc, na konci roku 2013 to bylo necelých 21 tis. studentů. Počty studentů se meziročně snížily ve všech krajích republiky. Ubylo také studentů státního občanství ČR s místem výuky v kraji. Meziročně je to pokles o 2,4 %.

Podíl studentů vysokých škol státního občanství ČR v prezenčním studiu se každoročně zvyšuje a na konci roku 2013 činil 74,8 %.

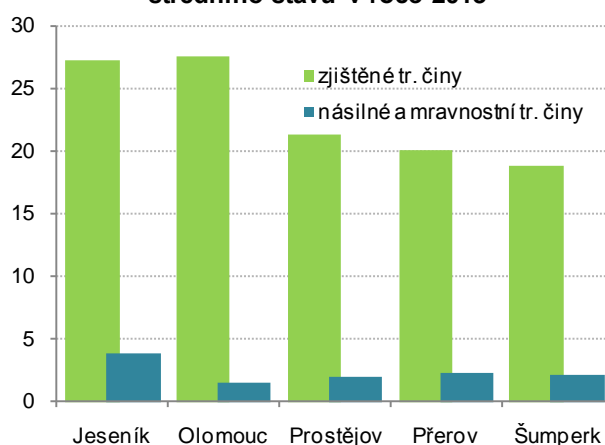
Zjištěné trestné činy v Olomouckém kraji a ČR

Trestné činy v okresech Olomouckého kraje v roce 2013

Trestné činy na 1 000 obyvatel středního stavu v roce 2013

V roce 2013 bylo na území Olomouckého kraje zjištěno 14,8 tis. trestných činů. V relativním vyjádření to bylo 23,2 zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel. V porovnání s Českou republikou je kriminalita v Olomouckém kraji dlouhodobě nižší, v roce 2013 byla v mezikrajském srovnání pátá nejnižší. Jak je vidět z grafu nejvíce trestných činů bylo spácháno v okrese Olomouc (27,5) a hned potom v okrese Jeseník (27,2). Naopak v okrese Šumperk to bylo 18,9. Tři ze čtyř zjištěných trestných činů byly klasifikovány jako kriminalita obecná a každý desátý jako kriminalita hospodářská.

Nejnižší počet usmrcených při dopravních nehodách za posledních 18 let...

V průběhu roku 2013 bylo nahlášeno Policii ČR 4,4 tis. dopravních nehod, tj. nepatrně více než v roce 2012 (o 26). V přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu se jejich počet meziročně zvýšil na 7,0 nehod. Počet dopravních nehod, u kterých došlo ke zranění, byl téměř stejný jako v předchozím roce a činil 1 294. Pozitivní výsledek byl zaznamenán u dopravních nehod s následkem smrti, kde o život přišlo 27 osob a byl to nejnižší výsledek od roku 1996.

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

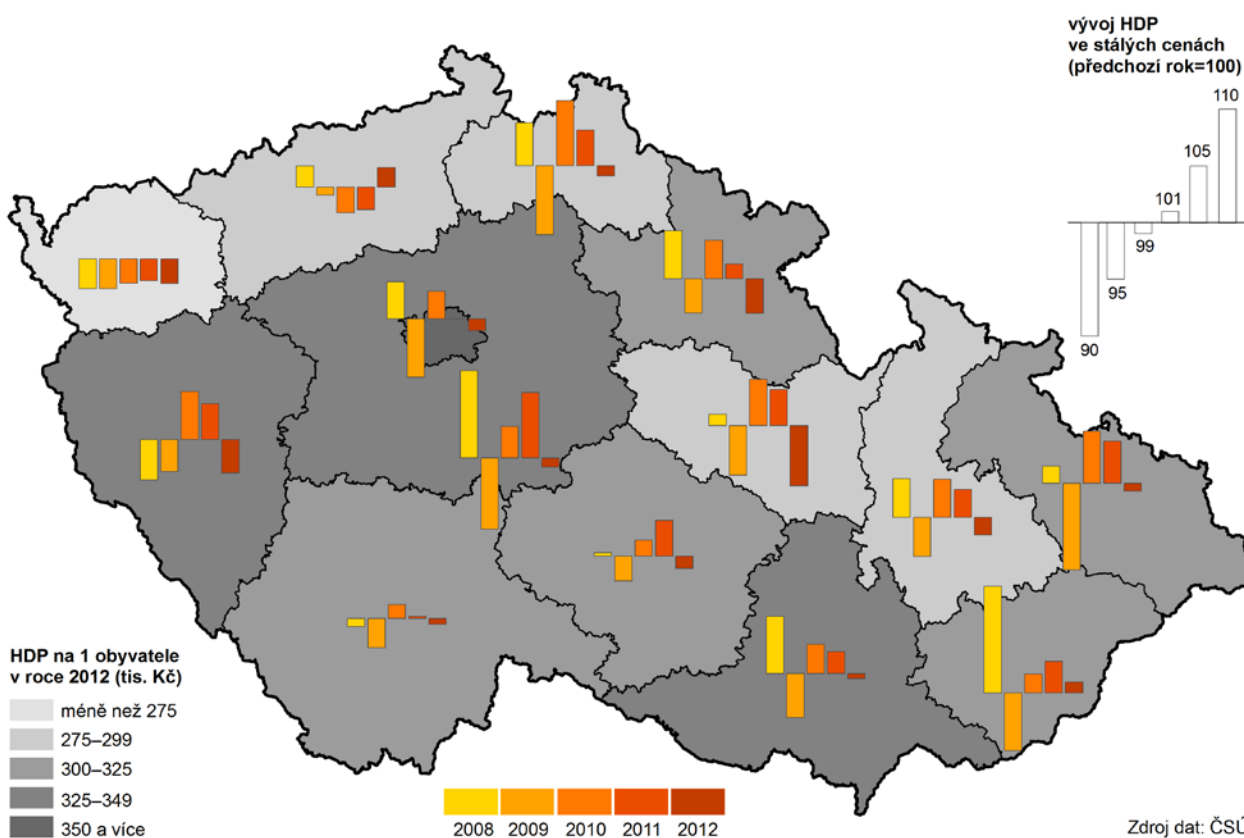
Hrubý domácí produkt (HDP) je peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území; používá se pro stanovení výkonnosti ekonomiky.

HDP není vyjádřením bohatství dané společnosti. Vyjadřuje pouze přírůstek tohoto bohatství za dané období, v jehož rámci se domácí produkt měří.

V roce 2009 se ekonomická recese plně projevila ve všech krajích ČR poklesem HDP. V Olomouckém kraji došlo k meziročnímu propadu HDP o 3,4 %. V následujících letech HDP začal pomalu růst, avšak přírůstky měly klesající tendenci, která byla završena v roce 2012 dalším propadem, tentokrát o 1,5 %. Olomoucký kraj se na celkovém HDP ČR podílí 4,7 %.

Když přepočítáme HDP na jednoho obyvatele, dostaneme HDP na hlavu, které se používá při srovnávání vyspělosti ekonomik. Ukazatel HDP na obyvatele má daleko širší využití. Stejný ukazatel používá například i Evropská unie při rozdělování příspěvků z evropských fondů.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2008 až 2012

HDP na 1 obyvatele kraje začalo po roce 2009 opět růst...

HDP na 1 obyvatele v Olomouckém kraji začalo po roce 2009 růst. V roce 2012 dosáhlo hodnoty 284,5 tis. Kč/obyv. Olomoucký kraj v mezikrajském srovnání dosáhl 12. místa, nižší hodnotu zaznamenali pouze v Karlovarském a Libereckém kraji. Hodnota HDP na 1 obyvatele tvořila pouze 77,7 % celorepublikového průměru.

Hlavním pilířem krajské ekonomiky zůstává zpracovatelský průmysl. V roce 2012 dosáhl podílu 31,8 % na vytvořené HPH, což je o 2,3 procentní body více ve srovnání s rokem 2008 (29,5 %). Hrubá přidaná hodnota se v kraji zvýšila z 159,8 mld. Kč v roce 2008 na 162,8 mld. Kč v roce 2012.

Úroveň materiálního bohatství v kraji zůstává podprůměrná...

Krajská hodnota čistého disponibilního důchodu domácností v přepočtu na jednoho obyvatele vzrostla mezi léty 2008 a 2012 z původních 170,5 tis. Kč na 178,5 tis. Kč. Z celorepublikového průměru se jedná o hodnoty podprůměrné. I když meziročně došlo k nejvyššímu nárůstu (3,5 %) mezi kraji,

v roce 2012 byla krajská hodnota zmíněného ukazatele na úrovni 92,6 % republikového průměru a v mezikrajském srovnání obsadila 11. místo. V přepočtu na jednoho obyvatele představoval průměrný čistý disponibilní důchod domácností v České republice 192,8 tis. Kč. Průměr České republiky bez vlivu Prahy činil 185,2 tis. Kč.

Většina podnikatelských subjektů jsou fyzické osoby...

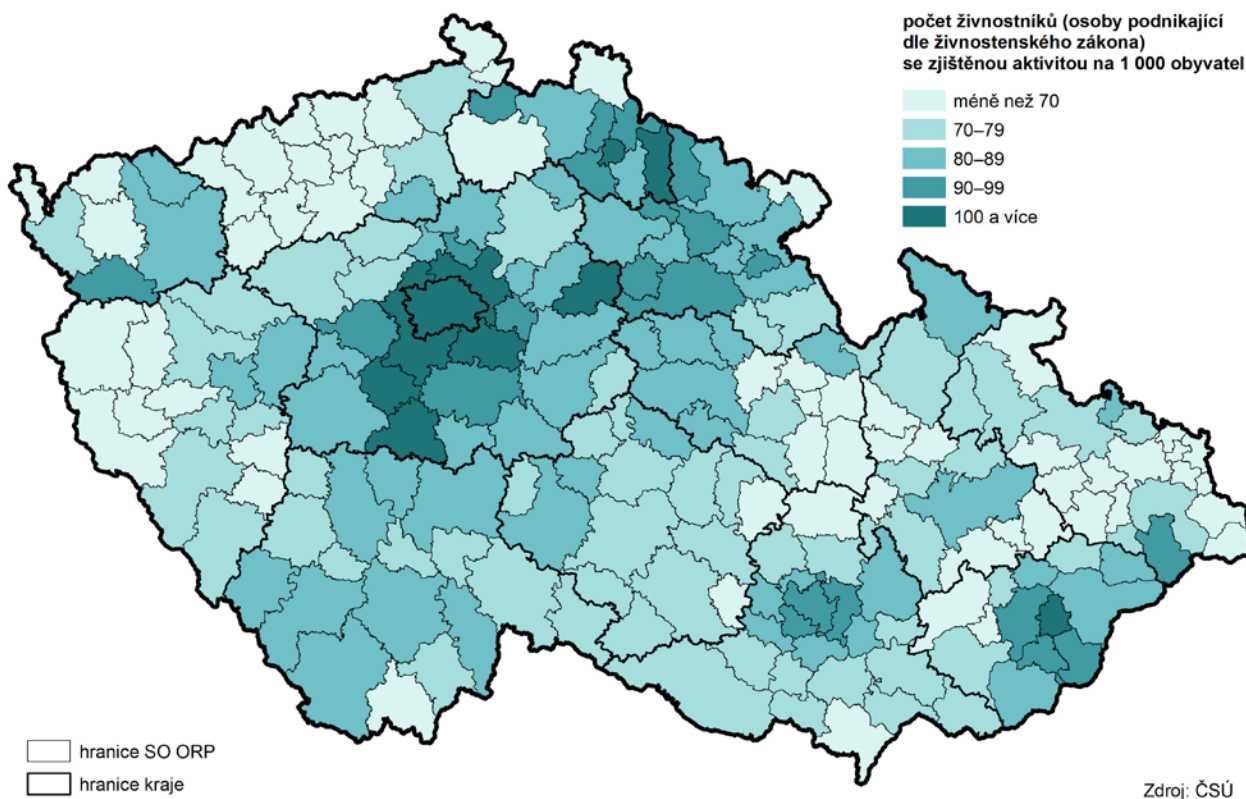
Podle Registru ekonomických subjektů (RES), který je na základě zákona o státní statistické službě spravován Českým statistickým úřadem, bylo v kraji k 31. 12. 2013 evidováno 137 119 podnikatelských subjektů. Vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky.

Podle právní formy podnikání bylo 26 552 subjektů osobami právnickými, zbylých 110 567 osobami fyzickými. U více než poloviny subjektů (53,2 %) byla zjištěna aktivita. V roce 2013 vzniklo 4 619 nových subjektů, z toho 3 327 subjektů bylo fyzickými osobami a její převážná část připadla na živnostníky (88,5 % fyzických osob).

Podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností sídlilo nejvíce ekonomických subjektů ve správním obvodě Olomouc (40 502), nejméně pak ve správním obvodě Konice (2 153). Většinu ekonomických subjektů tvořili soukromí podnikatelé. Ekonomická aktivita však byla zjištěna pouze u poloviny z nich (49,1 %). V relativním vyjádření bylo nejvíce aktivních evidováno na Jesenicku (89 soukromých podnikatelů na 1 000 obyvatel středního stavu), Olomoucku (83) a Šternbersku (79). Oproti tomu nejméně jich bylo na Zábřežsku (62 soukromých podnikatelů na 1 000 obyvatel středního stavu) a Mohelnicku (60).

Pokud vyčleníme pouze živnostníky (osoby podnikající podle živnostenského zákona), v relativním vyjádření jich nejvíce aktivně provozovalo svou činnost na Jesenicku (86 živnostníků na 1 000 obyvatel středního stavu), Olomoucku (82) a Šternbersku (76).

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

K poslednímu dni roku 2013 bylo v Olomouckém kraji evidováno 92 velkých podniků s 250 a více zaměstnanci. Třetina z nich měla své sídlo ve správním

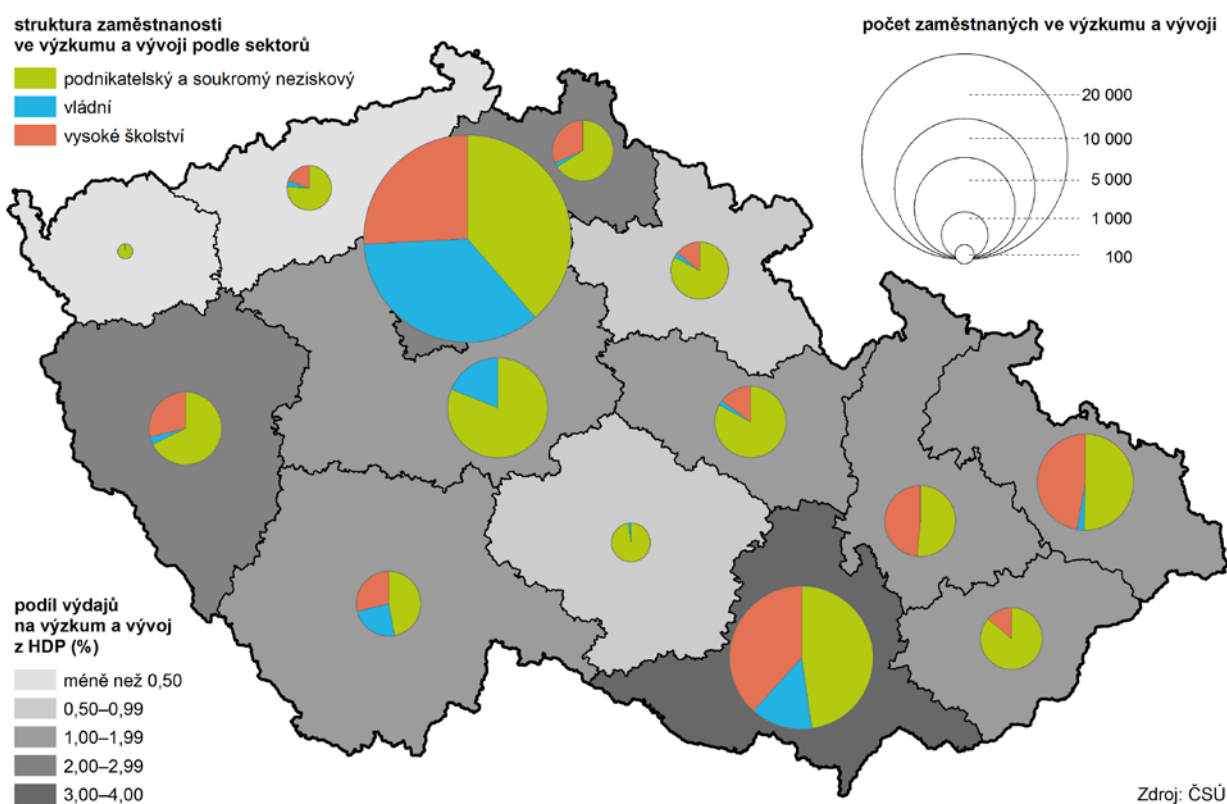
obvodě Olomouc (32 podniků). Celkový počet středních podniků s 50–249 zaměstnanci se v kraji vyšplhal na 584 subjektů. Nejvyšší zastoupení měly na Olomoucku (170 podniků), Prostějovsku (87) a Přerovsku (82).

Výdaje na výzkum a vývoj se výrazně zvyšují...

Celkové výdaje na výzkum a vývoj se v jednotkách se sídlem na území kraje ve sledovaném období let 2008–2012 výrazně zvyšují. Zatímco v roce 2008 byla hodnota výdajů rovna 1 433 mil. korun, v roce 2012 dosáhla objemu 3 558 mil. Kč. Výjimkou je pouze rok 2010, ve kterém došlo k meziročnímu poklesu výdajů na vědu a výzkum o 1,3 %. Následující roky však došlo k opětovným meziročním nárůstům. V roce 2011 o třetinu a v roce 2012 dokonce o dvě třetiny.

Počet pracovníků ve výzkumu a vývoji má rostoucí tendenci. V roce 2012 pracovalo v Olomouckém kraji celkem 2 583 zaměstnanců (přepočteno na plně zaměstnané), z toho více než polovinu (57,6 %) tvořili výzkumní pracovníci. Zaměstnanci se vědě a výzkumu věnují na 134 pracovištích v kraji, z nichž 116 je v podnikatelském sektoru a 11 ve vysokoškolském sektoru.

Výzkum a vývoj v krajích v roce 2012

Nizká vybavenost domácností počítačem...

Podle výsledků šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech bylo v letech 2011 až 2013 v průměru 61,5 % domácností v kraji vybaveno osobním počítačem a k internetu bylo připojeno 59,1 % domácností. V mezikrajském srovnání patřila uvedená hodnota mezi nejnižší, menší vybavenost byla zjištěna jen v Libereckém a Ústeckém kraji.

Osevní plochy se meziročně mírně rozšířily, dlouhodobě však ubývají...

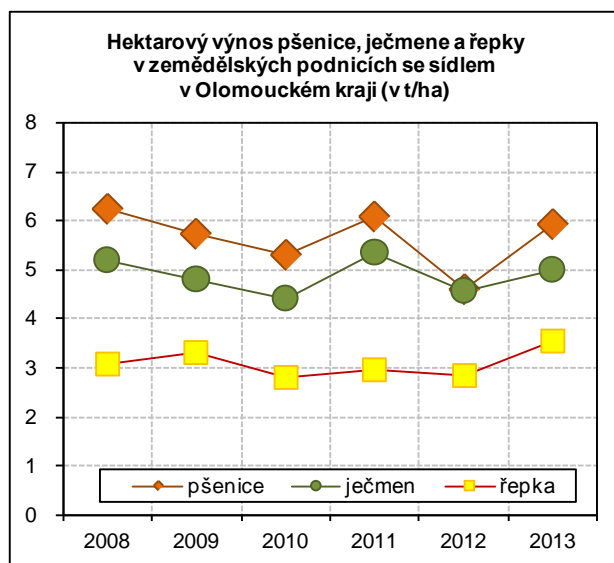
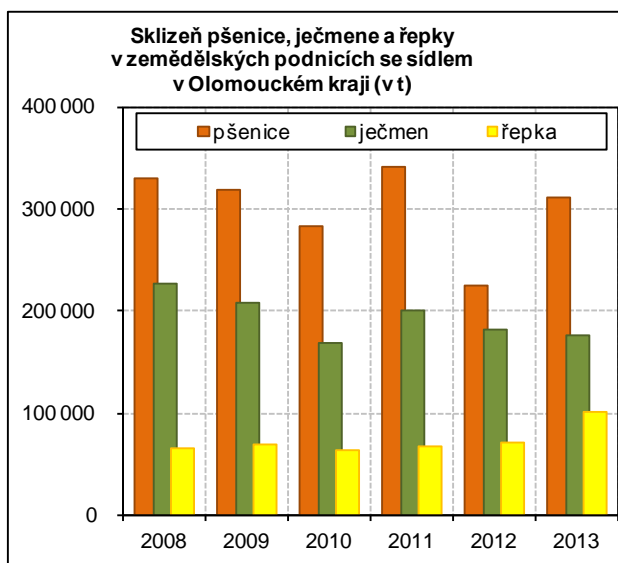
Zemědělské podniky se sídlem na území Olomouckého kraje obhospodařovaly v uplynulém roce 246,6 tis. hektarů zemědělské půdy, z toho orná půda zabírala 176,0 tis. ha a plocha trvalých travních porostů 68,0 tis. ha. Bylo také evidováno 495 ha plodících chmelnic. Osevní plochy zemědělských podniků se meziročně nepatrně rozšířily na 175,5 tis. hektarů. Ve srovnání s rokem 2008 však došlo k úbytku o 6,8 tis. hektarů, tj. o 3,7 %. V celé České republice se výměra osevních ploch snížila na 2,48 mil. hektarů.

Osevní plochy obilovin se v Olomouckém kraji zmenšily o 3,4 % na 100,8 tis. hektarů, avšak meziroční vývoj byl u jednotlivých obilovin rozdílný. Osevní plochy pšenice, nejrozšířenější obiloviny v kraji, se rozšířily o 7,9 % na 52,6 tis.

hektarů a osevní plochy ječmene poklesly o 12,0 % na 35,2 tis. ha. Také osevní plochy žita se meziročně propadly o celou třetinu na 1,3 tis. hektarů.

Druhé zastoupení základních obilovin prošlo v minulém století významnými změnami. Do poloviny šedesátých let bylo mnohem vyváženější. V poválečném roce 1946 bylo na největší ploše pěstováno žito a poté následovala pšenice. Útlum pěstování žita za současného rozšiřování ploch pšenice je důsledkem změny stravovacích návyků (snížení spotřeby chleba, náhrada chlebové žitné mouky pšeničnou, orientace spotřebitelů na bílé pečivo), ale také projevem ekonomického chování zemědělců (pšenice je významnou exportní plodinou).

Meziročně větší osevní plochy se týkaly také cukrovky technické (růst o 3,6 % na 11,9 tis. hektarů). Její osevní plochy v kraji zaujímají pětinu celkové plochy cukrovky technické v ČR.

I přes snížení osevních ploch došlo k nárůstu objemu sklizených obilovin...

I přes snížení osevních ploch došlo k meziročnímu nárůstu objemu sklizených obilovin o 7,1 % na 560,4 tis. tun. Oproti roku 2011, ve kterém došlo v důsledku zvětšených osevních ploch a příhodných klimatických podmínek k mimořádné sklizni obilovin (653,3 tis. hektarů), není ale tento nárůst až tak vysoký.

Tradičně nadprůměrný zůstal v mezikrajském srovnání celkový výnos obilovin. Vykázaná hodnota 5,92 t/ha u pšenice a 4,99 t/ha u ječmene představovaly nejvyšší hektarové výnosy v zemi (bez započtení Hl. města Prahy).

V důsledku větších osevních ploch a především výjimečného výnosu byla podpořena produkce cukrovky technické. Při vysokém hektarovém výnosu 61,77 t/ha (nejvyšší hodnota mezi kraji) bylo sklizeno 734,9 tis. tun.

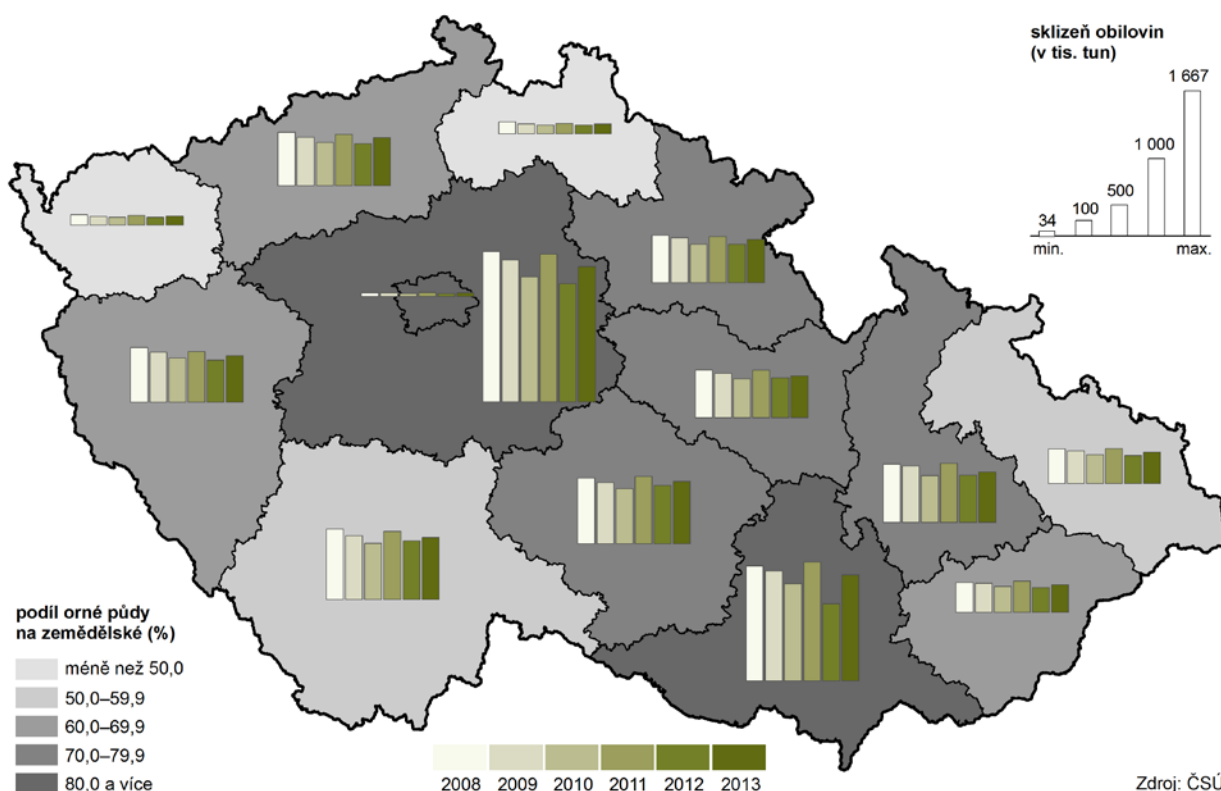
Pokles stavu skotu se zastavil, stav prasat klesl na historické minimum...

Ze soupisů hospodářských zvířat v Olomouckém kraji, které se provádí každoročně vždy k 1. 4., vyplývá, že pokles stavu skotu se v posledních třech letech zastavil, oproti tomu stav prasat klesl na své historické minimum. Na základě výsledků šetření bylo k 1. 4. 2013 v kraji chováno 90,6 tis. skotu (meziroční stagnace), 88,5 tis. prasat (meziroční pokles o 1,8 %) a 446,1 tis. drůbeže (meziroční nárůst o 15,2 %). Stav drůbeže byl však na 36,1 % stavu z roku 2002 (1 236,5 tis.).

Krajská hodnota výroby masa v jateční hmotnosti (bez drůbežího) činila v loňském roce 23,0 tis. tun a setrvala v sestupném trendu. Celkový meziroční pokles, který byl zapříčiněn nižší produkcí vepřového i hovězího masa, dosáhl 5,2 %.

V uplynulém roce bylo v kraji vyprodukováno 192,5 mil. litrů mléka (meziroční pokles o 0,7 %) a sneseno 47,3 mil. kusů konzumních vajec (meziroční nárůst o 49,6 %).

Skližeň obilovin v krajích v letech 2008 až 2013

Vysoký nárůst nahodilé těžby hmyzové...

Z celkové výměry kraje připadalo 47,0 % na půdu nezemědělskou (247,6 tis. ha), z níž podstatnou část tvoří lesní pozemky (184 tis. ha). V Olomouckém kraji bylo v loňském roce vytěženo 1,32 mil. m³ b.k. dřeva, z toho převážná část (85,9 %) pocházela z jehličnanů. Meziročně se těžba dřeva snížila o 1,3 %. Přibližně 45,1 % veškerého vytěženého dřeva připadalo na zpracovanou nahodilou těžbu, která se oproti roku 2012 zvýšila o 24,5 %, hlavně díky vysokému nárůstu nahodilé těžby hmyzové (98 %). Zalesňování proběhlo v roce 2013 celkem na 1 263 ha půdy, přičemž největší část zalesnění tvořil smrk (52,7 %).

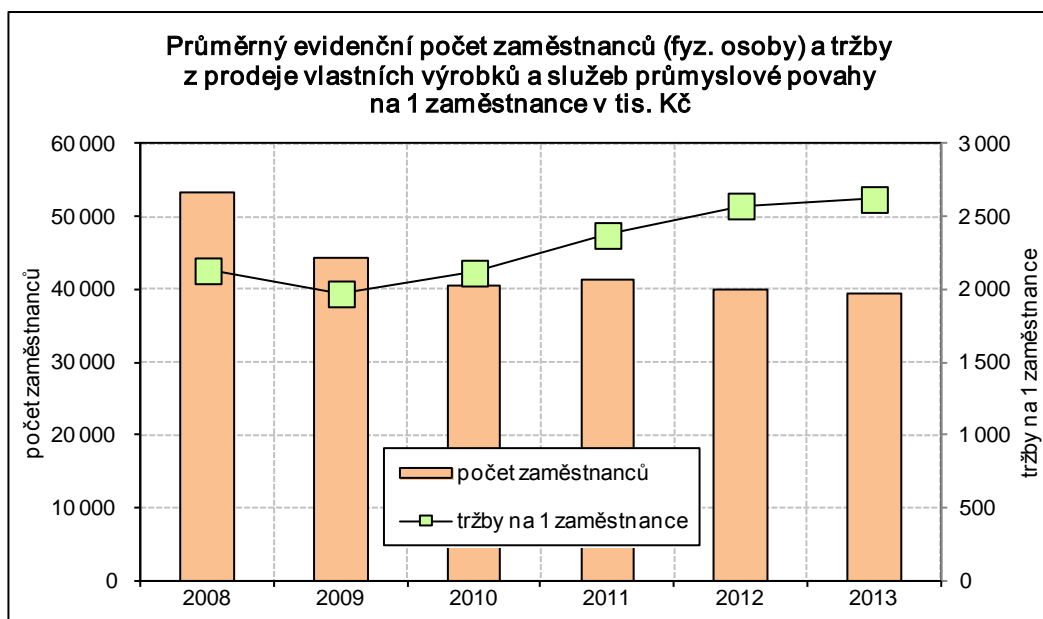
V největších průmyslových podnicích klesl počet zaměstnanců...

V roce 2013 sídlilo v Olomouckém kraji 151 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Průměrný evidenční počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích činil 39,1 tis.

Průměrná hrubá měsíční mzda vyplácená v největších průmyslových podnicích kraje činila 24 565 Kč a v rámci České republiky byla třetí nejnižší. Zatímco nejvyšších hrubých mezd bylo dosaženo v krajích Hl. města Prahy (34 437 Kč) a Středočeském (32 609 Kč), ve většině ostatních krajů hrubá měsíční mzda v průmyslových podnicích nedosahovala republikového průměru 27 540 Kč.

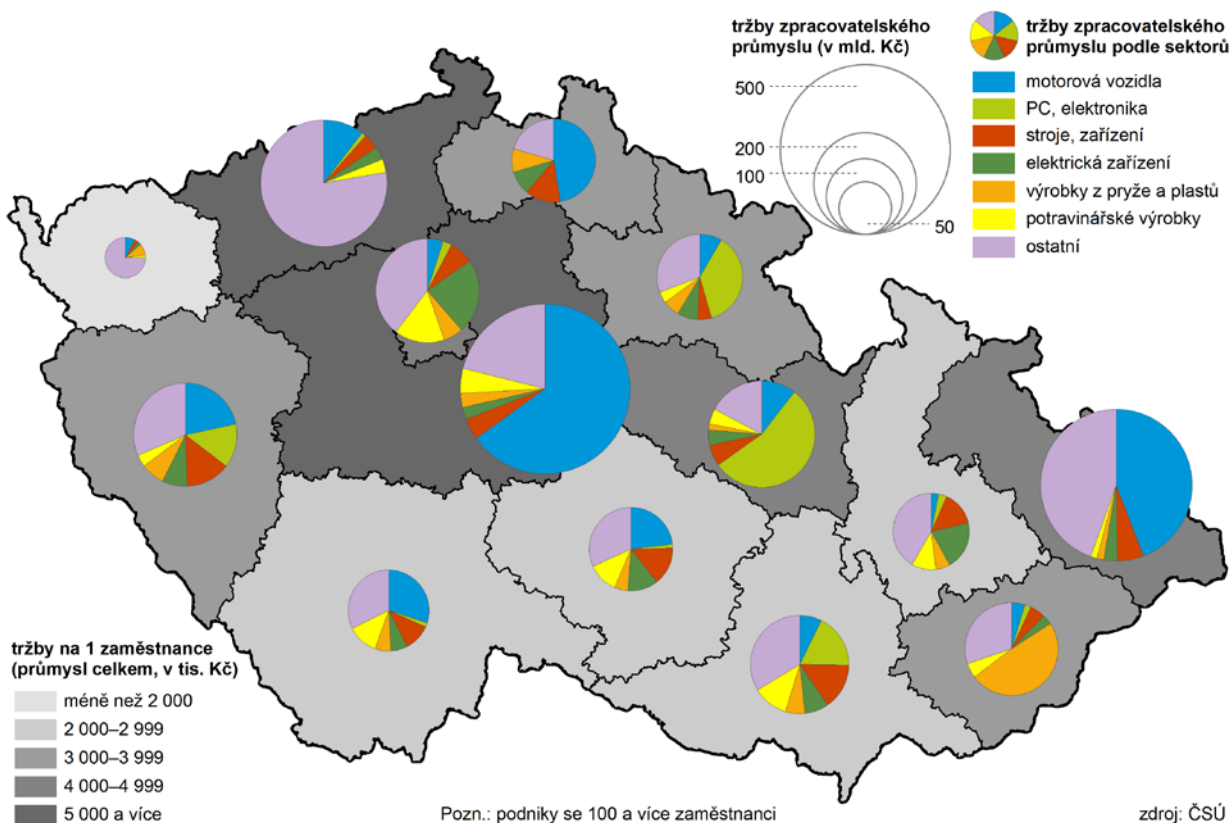
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy ve velkých průmyslových podnicích v kraji dosáhly hodnoty 102,4 mld. Kč (druhá nejnižší hodnota v ČR). Na celkových tržbách v zemi (2,98 bil. Kč) se podílely 3,4 %. V loňském roce připadaly na jednoho zaměstnance tržby ve výši 2,6 mil. Kč, což odpovídalo nejvyšší produktivitě v historii kraje.

Nejvíce velkých průmyslových subjektů v kraji podnikalo v odvětví výroba strojů a zařízení (24). Na celkové hodnotě tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy se podílely 14,8 %. Nejvyšší podíl na hodnotě tržeb v kraji však měly podniky z oblasti výroby elektrických zařízení (14), které vytvořily pětinu z celkové hodnoty tržeb (20,4 %). Na tržbách se také významně podílelo 15 podniků z odvětví výroby potravinářských výrobků (10,3 %) a 15 podniků zabývajících se výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (9,8 %).

Velké průmyslové podniky v kraji se stále více orientují na přímý vývoz. Tržby za přímý vývoz vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy se v roce 2013 podílely 65,7 % na tržbách v kraji (v ČR 56,0 %).

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2013

Ve stavebnictví došlo k poklesu počtu zaměstnanců...

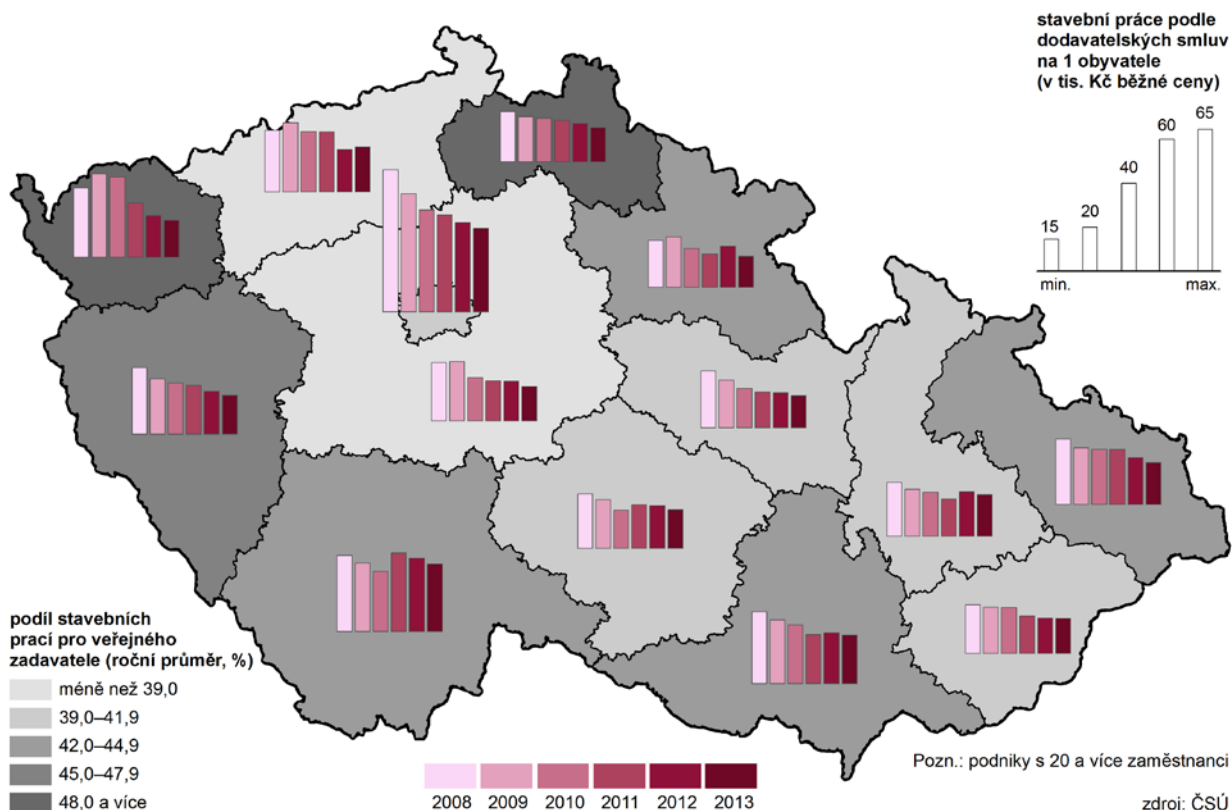
Výsledky velkých stavebních podniků se sídlem v kraji jsou do jisté míry ovlivněny vývojem počtu firem, které splňují prahové kritérium 50 a více zaměstnanců pro zařazení do souboru. Jejich počet se ve sledovaném období snížil na 24 podniků v roce 2013. Průměrný evidenční počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích se meziročně snížil o 5,4 % na 2 809 osob, což byl nejnižší počet posledních let. Produktivita práce ze základní stavební výroby vzrostla na 1,3 mil. Kč. Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v největších stavebních podnicích sídlících v kraji klesla na 23 802 Kč.

Výsledný objem stavebních prací základní stavební výroby 24 největších stavebních podniků sídlících v kraji se meziročně snížil o 11,7 % na 3,6 mld. Kč. Z této hodnoty připadlo 2,1 mld. Kč na stavby pozemní (meziroční pokles o 19,3 %) a 1,4 mld. Kč na stavby inženýrské (meziroční pokles o 1,4 %).

Klesl i objem stavebních prací provedených v kraji...

Celkový objem stavebních prací dle dodavatelských smluv v kraji meziročně klesl o 6,6 % na 11,9 mld. Kč (v běžných cenách). Na celorepublikové hodnotě (219,5 mld. Kč) se podílel 5,4 %. U bytových budov klesly stavební práce na 1,3 mld. Kč, u nebytových budov byl pokles na 5,2 mld. Kč a u inženýrských staveb dosáhly 4,0 mld. Kč. Pro veřejného zadavatele byly realizovány stavební práce v hodnotě 4,5 mld. Kč, což bylo o 1,6 % více oproti předchozímu roku 2012, ale o 35,9 % méně v porovnání s rokem 2008.

Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2008 až 2013

Počet vydaných stavebních povolení dosáhl historického minima...

Strukturální změny nového stavebního zákona, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2007, se významně promítly také do počtu vydaných stavebních povolení. V roce 2006 vydaly stavební úřady v Olomouckém kraji 8 003 stavebních povolení, v loňském roce jejich počet klesl na 4 218 (meziroční úbytek o 9,6 %). Tímto bylo dosaženo nejnižšího počtu v historii kraje. Ze všech povolení připadlo 1 513 na budovy bytové (35,9 %), 1 073 na budovy nebytové (25,4 %) a 436 na stavby na ochranu životního prostředí (10,3 %). V podrobnějším členění lze uvést, že úředně bylo povoleno 593 nových bytových budov a 434 nových budov nebytových.

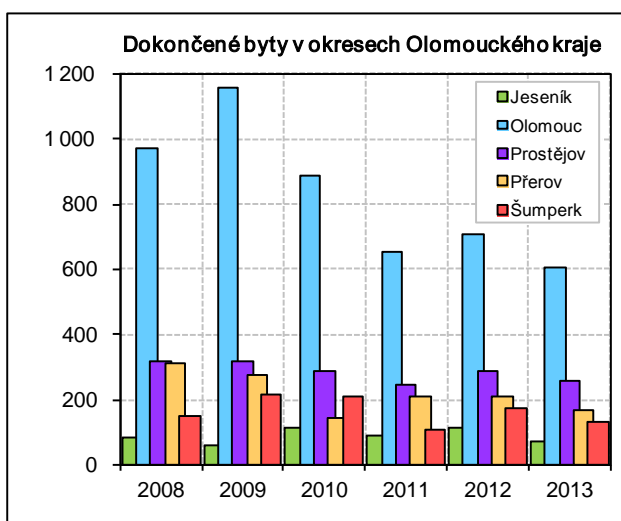
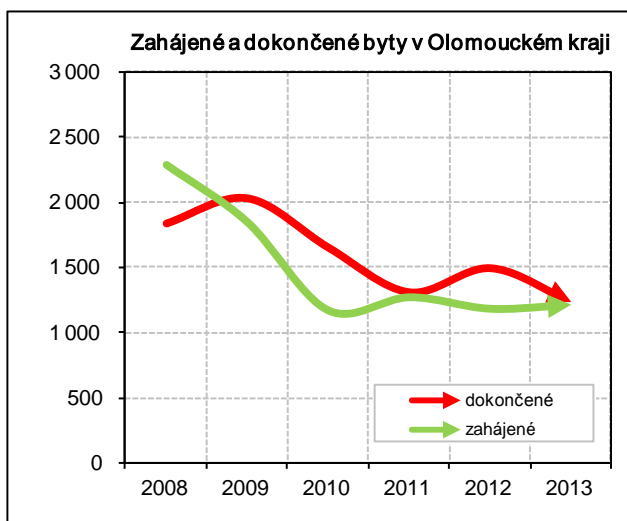
Orientační hodnota staveb povolených v loňském roce na území Olomouckého kraje činila 11,7 mld. Kč. Průměrná orientační hodnota jedné povolené stavby vzrostla z 1,7 mil. Kč (v roce 2006) na 2,8 mil. Kč (v roce 2013). Průměrná hodnota nové bytové budovy dosáhla 4,1 mil. Kč, v případě nové nebytové budovy šlo o stejnou hodnotu (4,1 mil. Kč).

Bytová výstavba zažívá útlum...

V průběhu roku 2013 byla zahájena výstavba 1 207 bytů. I přes meziroční zvýšení o 2,6 % se jedná o hodnotu podprůměrnou. Za hlavní příčinu vykázaného růstu lze označit negativní vývoj v roce 2010, kdy se nově zahájená výstavba v Olomouckém kraji propadla mnohem výrazněji než na celostátní úrovni. Nízká srovnávací základna tímto vytvořila dostatečný

prostor pro loňské oživení. Ve srovnání s průměrným rokem 2009 klesl v kraji počet zahájených bytů o třetinu.

Celkem 636 bytů bylo v loňském roce zahájeno v nových rodinných domech (52,7 % z celku). V novostavbách bytových domů bylo zahájeno 147 jednotek (tj. 12,2 % z celku). Nejvíce bytů v novostavbách bytových domů bylo zahájeno na Olomoucku. Stejně tomu bylo i u rodinných domů.

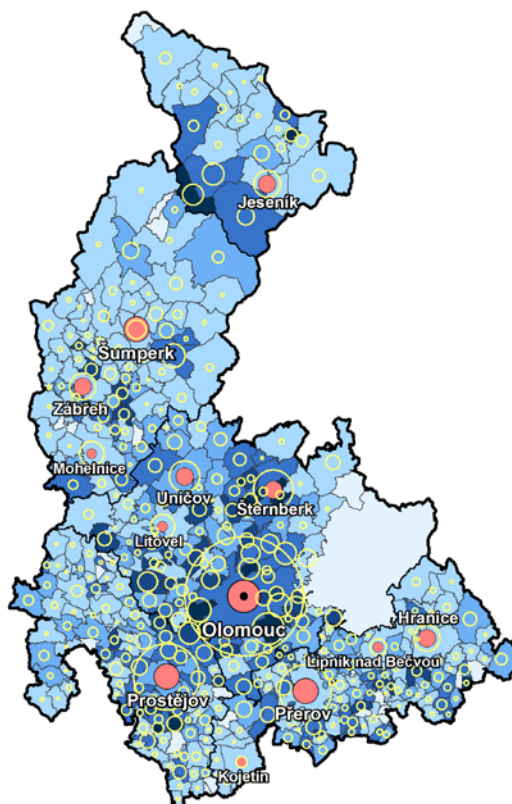
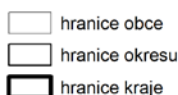

V kraji druhá nejnižší průměrná obytná plocha dokončených bytů...

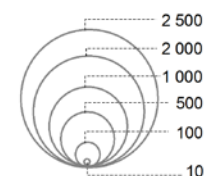
Dokončené byty v Olomouckém kraji zaznamenaly ve sledovaném období pokles. V roce 2013 bylo v kraji dokončeno 1 231 bytů, tedy o 17,4 % bytů méně než v roce předchozím. Průměrná obytná plocha dokončených bytů činila v kraji 72,4 m² a po Hlavním městě Praha byla nejnižší v zemi. Zatímco v novostavbách rodinných domů bylo dokončeno 799 bytů (tj. 64,9 % z celku), v novostavbách bytových domů pouze 216 bytů (17,5 % z celku). V rámci nástaveb, přístaveb a vestaveb bylo dokončeno 101 jednotek (8,2 % z celku). Podařilo se také zkolaudovat 30 bytů v domovech pro seniory.

Bytová výstavba v obcích Olomouckého kraje v letech 2008 až 2013

dokončené byty na 1 000 obyvatel (roční průměr)

dokončené byty celkem

obce s počtem obyvatel 5 000 a více (k 31. 12. 2013)

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce se výstavba dokončovala na Olomoucku. V okrese Olomouc bylo vloni zkolaudováno 603 bytových jednotek, tj. necelá polovina z celého kraje. V meziročním pohledu jich však o 14,8 % ubylo. Meziroční úbytek dokončených bytů zasáhl celý Olomoucký kraj. Nejvyšší pokles zaznamenal okres Jeseník (meziroční pokles o 37,5 %).

Podle jednotlivých SO ORP byl největší meziroční pokles počtu dokončených bytů zaznamenán na Konicku, kde bylo dokončeno pouhých 9 bytů a dále v SO ORP Lipník nad Bečvou, kde se podařilo zkolaudovat 16 bytů. Naproti tomu téměř jednou tolik bytů než v předchozím roce bylo zkolaudováno na Hranicku, meziroční nárůst byl zjištěn ještě na Mohelnicku, Litovelsku a Uničovsku.

Nejnižší počet dokončených bytů v relativním vyjádření za posledních osm let...

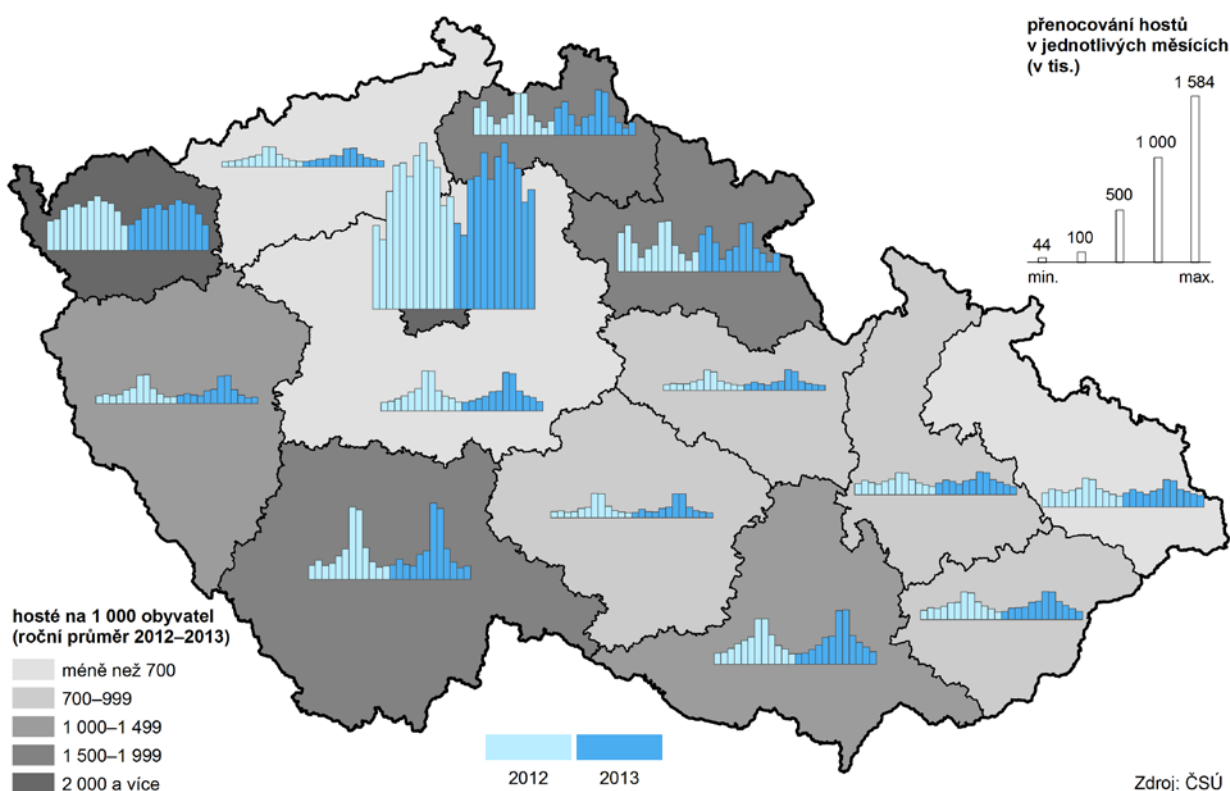
Při relativním srovnání všech krajů ČR bylo nejméně bytů dokončeno v Ústeckém kraji (1,1 bytu na 1 000 obyvatel středního stavu), naopak nejvíce bytů se dokončilo ve Středočeském kraji (4,1 bytu na 1 000 obyvatel). Olomouckému kraji patřila 9. příčka v mezikrajském srovnání (1,9 bytu na 1 000 obyvatel). Celorepublikový průměr činil 2,4 bytu na 1 000 obyvatel středního stavu.

Oživení cestovního ruchu v kraji...

Na základě výsledků projektu Ministerstva pro místní rozvoj "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" byl aktualizován Registr hromadných ubytovacích zařízení ČSÚ a došlo k revizi dat o kapacitách i návštěvnosti za referenční roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné.

V Olomouckém kraji se v roce 2013 nacházelo 509 hromadných ubytovacích zařízení. Ve srovnání s rokem předchozím došlo k nárůstu o 10 zařízení. S rostoucím počtem ubytovacích zařízení vzrostl také počet v nich situovaných pokojů, a to o 5,1 % na 9 889. Celkový počet stálých lůžek se zvýšil o 4,5 % na 25 804, což odpovídalo 40,5 lůžkům na 1 000 obyvatel středního stavu.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 a 2013

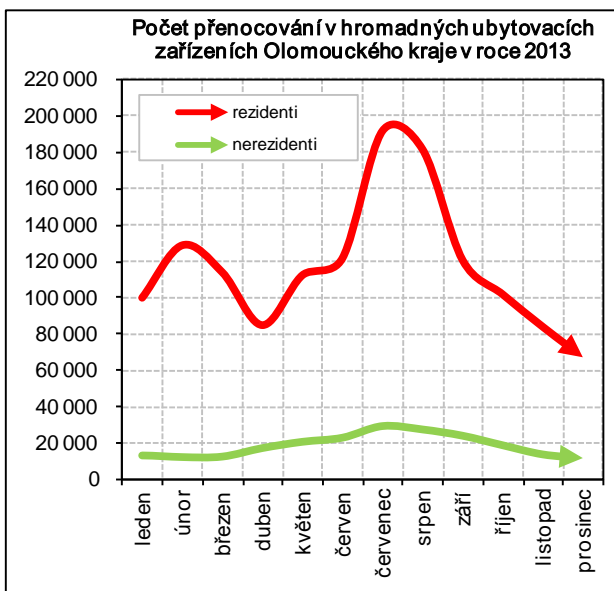
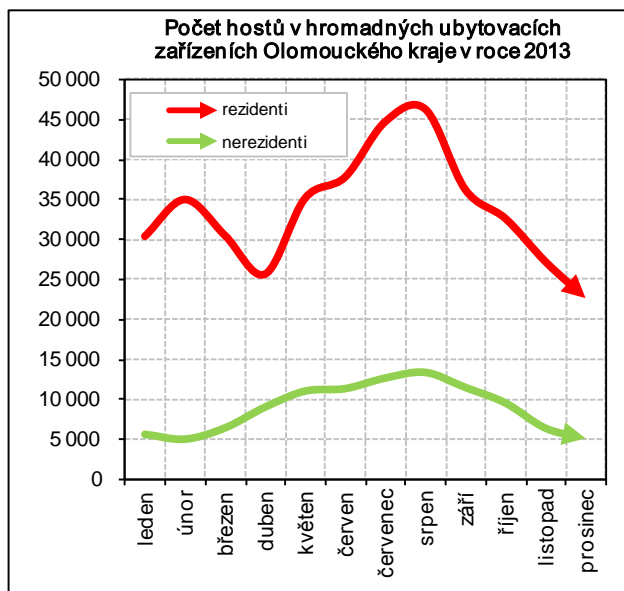
Roste počet ubytovaných, průměrná délka pobytu se ale snižuje...

Loňský rok přinesl částečné oživení cestovního ruchu. Služeb hromadných ubytovacích zařízení Olomouckého kraje využilo 512,4 tis. hostů, kteří zde strávili 1 625,0 tis. nocí. Se zvýšeným počtem ubytovaných hostů sice došlo k současnému zvýšení počtu přenocování, trend postupného zkracování

průměrné délky ubytování však zůstal nezměněn. V roce 2013 činila průměrná doba přenocování 4,2 dny.

Zahranční hosté pochází převážně ze sousedních zemí...

Ze všech vloni ubytovaných bylo 404,4 tis. hostů domácích (tzv. rezidentů) a 108,0 tis. hostů zahraničních (tzv. nerezidentů). Meziročně vzrostl počet rezidentů i nerezidentů. U rezidentů se jednalo o navýšení o 8,8 %, u nerezidentů o 4,6 %. Nejlákadějším mēsicem byl pro domácí turisty srpen (46,3 tis. hostů), stejně tomu bylo i u zahraničních turistů (13,4 tis. hostů). Téměř 45,5 % všech zahraničních hostů pocházelo ze sousedních zemí. Nejvíce hostů přicestovalo ze Slovenska (16,8 tis.), Německa (14,4 tis.), Ruska (14,0 tis.) a Polska (13,3 tis.).

Nejděší průměrná délka přenocování patřila Čechům...

Z celkového počtu strávených nocí připadlo 1 402,9 tis. nocí na rezidenty a 222,2 tis. nocí na nerezidenty. Přenocování domácích hostů se meziročně zvýšilo o 2,7 %, přenocování zahraničních hostů vzrostlo o 3,9 %. Nejvíce zde nocovali turisté z Německa (35,8 tis. nocí), Slovenska (35,8 tis.) a Polska (31,1 tis.).

Z prvních deseti nejčastěji přijíždějících národností zde v průměru nejděle nocovali hosté ze Spojeného království a Německa (shodně 2,5 noci) a Polska (2,3 noci), naopak průměrně nejkratší přenocování patřilo návštěvníkům z Litvy a Jižní Koreje (shodně 1,2 noci) a Ukrajiny (1,3 noci).

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Klesá podíl zemědělské a orné půdy...

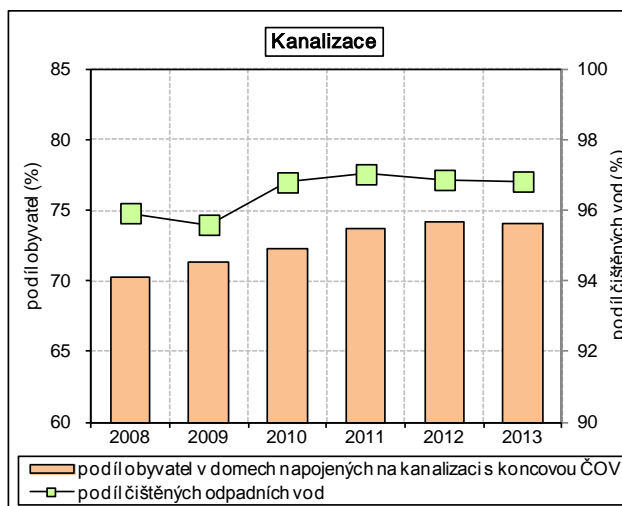
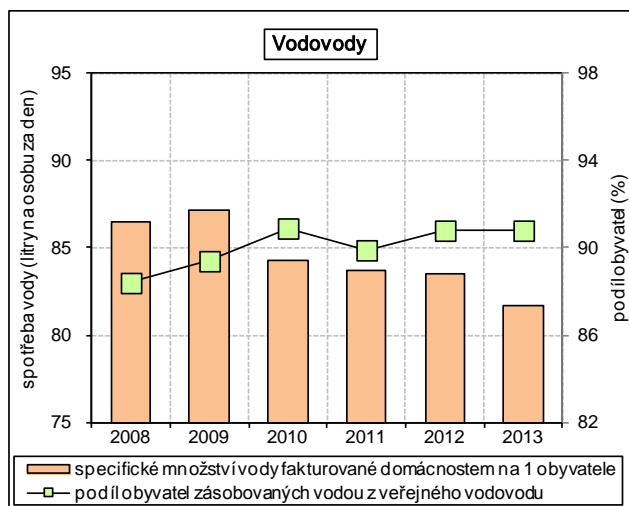
Olomoucký kraj se rozkládá na ploše 5 266,68 km². V roce 2013 zde bylo 279,1 tis. hektarů zemědělské půdy, z toho bylo 206,6 tis. ha půdy orné. Podíl orné půdy z celkové výměry zemědělské půdy vypovídá o stupni intenzity zemědělského hospodaření. Nadále pokračuje přesun zemědělské půdy do kategorií nezemědělských půd. Dochází k postupnému zvyšování ploch trvalých travních porostů a rozloh lesních pozemků.

Výměra zemědělské půdy se oproti roku 2008 snížila o 1,7 tis. hektarů. Orná půda poklesla o 2,2 tis. hektarů. Stupeň zornění, který udává podíl orné půdy na celkové zemědělské půdě, je v kraji o něco málo vyšší (74,0 %) než v celé České republice (70,8 %).

Rozloha nezemědělských půd dosahuje 47,0 % celkové rozlohy. Podstatnou část tvoří lesní pozemky (184 tis. ha), jejichž rozloha vzrostla oproti stavu na konci roku 2008 o 0,7 tis. ha. Také se zvětšila rozloha tzv. „ostatních ploch“ o 0,8 tis. ha (na 49,3 tis. ha k 31. 12. 2013). Pomalejším tempem se také každoročně zvětšuje zastavěná plocha, která zaujímala na konci roku 8,4 tis. ha.

Ekologické zemědělství na vzestupu...

Na základě požadavků spotřebitelů, kteří začínají vyhledávat výrobky vyprodukované bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek zatěžujících životní prostředí, se zvyšuje zájem o ekologické zemědělství.

Počet zemědělců v Olomouckém kraji, kteří se v loňském roce u Ministerstva zemědělství registrovali k ekologickému hospodaření, vzrostl na 254. Jejich počet se oproti roku 2008 zvýšil o více než dvě třetiny. Půda obhospodařovaná v ekologickém zemědělství dosáhla hranice 35 017 hektarů. Výměra půdy v přechodném období, tzn. v období před certifikací na půdu ekologickou, činila 1 913 hektarů. Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy se ve sledovaném období neustále zvyšuje. V roce 2013 dosáhl hodnoty 13,2 %. Oproti roku 2008 se výměra ekologicky obhospodařované půdy zvýšila o 12,2 tis. hektarů.

Spotřeba vody v domácnostech v posledních letech klesá...

V roce 2013 bylo v Olomouckém kraji zásobováno pitnou vodou z vodovodů 579,0 tis. osob, tj. 90,8 % obyvatel kraje. Délka vodovodní sítě dosahovala 4 477 km. Počet vodovodních přípojek se zvýšil o 1 606 na 122 567. Vyrobeno bylo 30,8 mil. m³ vody, z toho 17,2 mil. m³ bylo fakturováno domácnostem. Objem vyrobené vody byl meziročně o 1,4 % nižší, objem fakturované vody domácnostem klesl dokonce o 2,6 %.

...především díky rostoucím cenám...

Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele meziročně pokleslo na 81,7 litrů/den. Spotřeba vody v posledních letech klesá, a to především díky rostoucím cenám. Zatímco v roce 2008 činila cena vodného 25,40 Kč/m³, o pět let později vzrostla na 31,30 Kč/m³ (bez DPH). Nefakturováno bylo 5,8 mil. m³ vody, hlavně kvůli ztrátám v trubní síti (87,3 %).

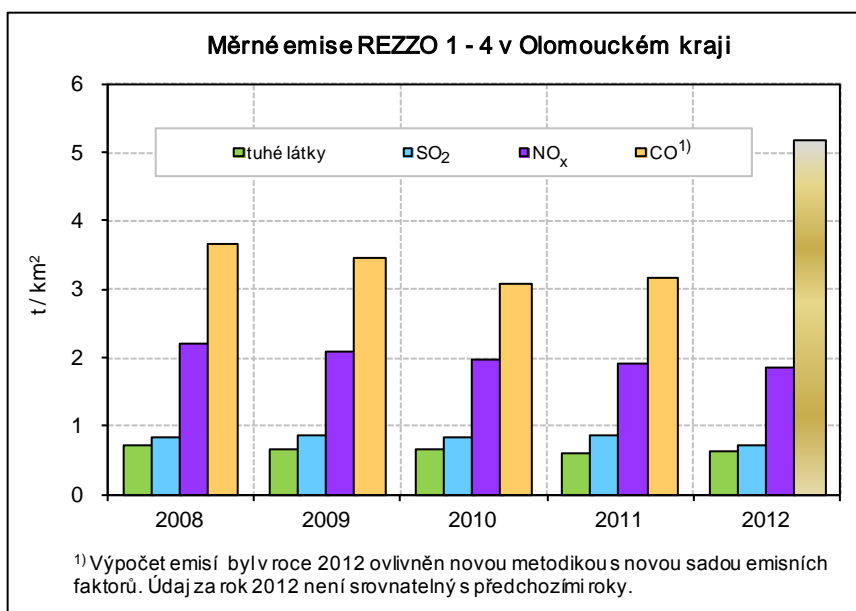
V roce 2013 žilo v Olomouckém kraji v domech s napojením na veřejnou kanalizaci odpadních vod 502 861 osob (79,0 % celkového počtu obyvatel). Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci s čistírnou odpadních vod (ČOV) pak vyšplhal na 74,0 %. Délka kanalizační sítě dosáhla 2 709 km, což bylo o 47 km více než v předchozím roce. Počet kanalizačních přípojek vzrostl na hodnotu 95 493.

Cena stočného každý rok stoupá...

Do sítě bylo v loňském roce vypuštěno 31,6 mil. m³ odpadních vod, z toho 57,1 % vod bylo splaškových. Množství čištěných vod dosáhlo úrovně 58,4 mil. m³, přičemž většina připadala na vody srážkové (54,7 %) a splaškové (29,5 %). Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace činil 96,8 %. Cena stočného se od roku 2008 zvýšila o 4,50 Kč/m³ na 27,70 Kč/m³ (ceny jsou uvedeny bez DPH).

Kvalita ovzduší se mírně zlepšuje...

Mezi základní znečišťující látky patří oxid uhelnatý (CO), oxidy dusíku (NO_x), oxid siřičitý (SO₂) a tuhé emise v ovzduší. Měří se jejich celková produkce v tunách, případně měrné emise těchto látek – v přepočtu v tunách na kilometr čtvereční nebo v kilogramech na obyvatele. Množství znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší a jejich zdroje eviduje Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO)¹.

V roce 2012 bylo v Olomouckém kraji všemi zdroji vyprodukováno 27,4 tis. tun oxidu uhelnatého (5,20 tun na km²), 9,8 tis. tun oxidu dusíku (1,86 tun na km²), emise oxidu siřičitého dosáhly objemu 3,8 tis. tun (0,73 tun na km²) a tuhé látky 4,8 tisíc tun (0,63 tun na km²). Ve srovnání s rokem 2008 došlo ke snížení všech měrných emisí.

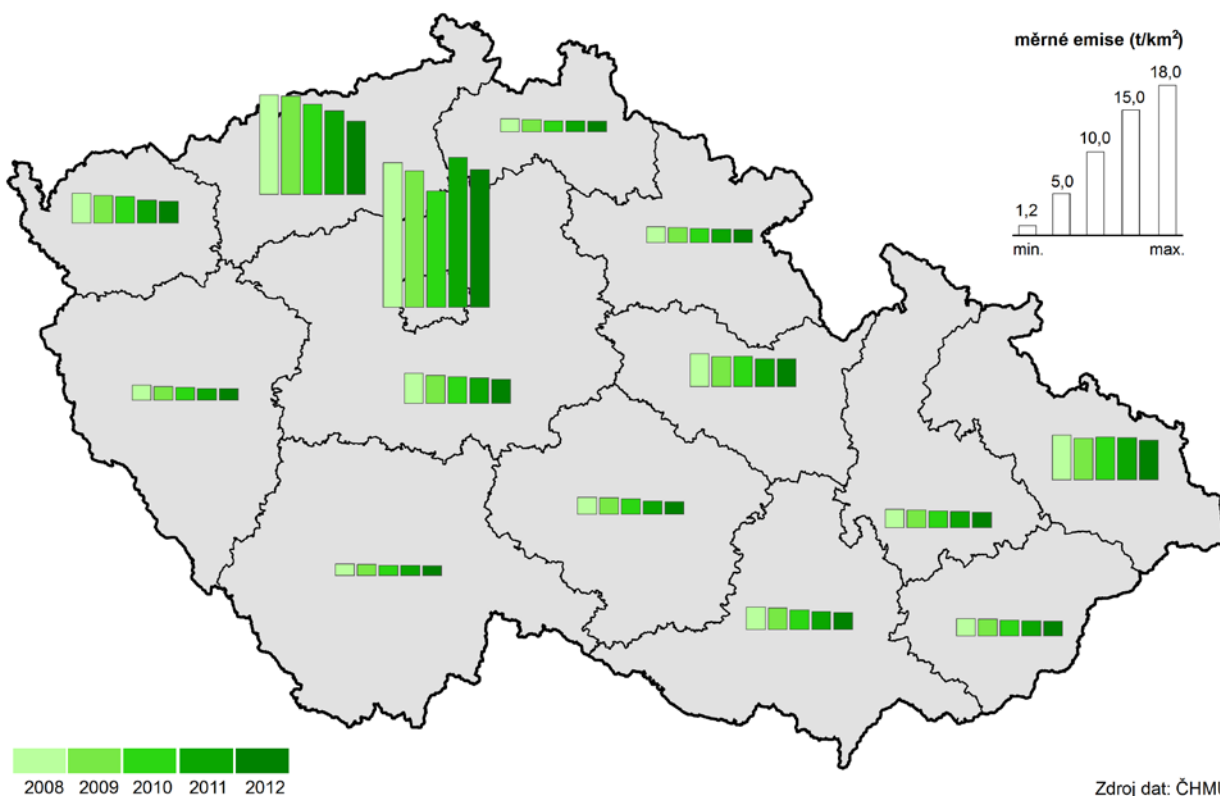
Oxid uhelnatý – největší znečišťovatel...

Na produkci oxidu uhelnatého, oxidů dusíku a tuhých látek se nejvíce podílí mobilní zdroje (REZZO 4). V roce 2012 měrné emise oxidu uhelnatého činily 1,64 tun na km², oxidů dusíku 1,22 tun na km² a tuhých látek 0,32 tun na km². Na produkci oxidu siřičitého mají největší podíl velké zdroje znečišťování (REZZO 1). V roce 2012 měrné emise SO₂ činily 0,58 tun na km².

Nejvíce znečištěné ovzduší je na Přerovsku...

Z územního hlediska jsou nejvíce postiženy oblasti v těsné blízkosti zdrojů. Nejhorší kvalita ovzduší v Olomouckém kraji připadá na okres Přerov, kde jsou sledované měrné emise násobně vyšší než ve zbývajících částech kraje. Na zhoršeném ovzduší větších měst kraje a blízkém okolí frekventovaných dopravních tras se podílí především hustá doprava.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2008 až 2012

V České republice vznikl první zákon o odpadech až v roce 1991. Před rokem 1991 nebylo nakládání s odpady v ČR na legislativní úrovni nijak kontrolováno ani řízeno a s výjimkou tzv. druhotných surovin nebylo ošetřeno žádným složkovým předpisem. Plán odpadového hospodářství České republiky stanovuje konkrétní cíle a opatření pro nakládání s odpady na území České republiky. Cíle stanovené v Plánu odpadového hospodářství směřují zejména k podpoře materiálového využití odpadů a omezení jejich negativního vlivu na lidské zdraví a životní prostředí. V Plánu odpadového hospodářství ČR jsou zahrnuty cíle pro nakládání s odpady stanovené závaznými předpisy ČR a EU.

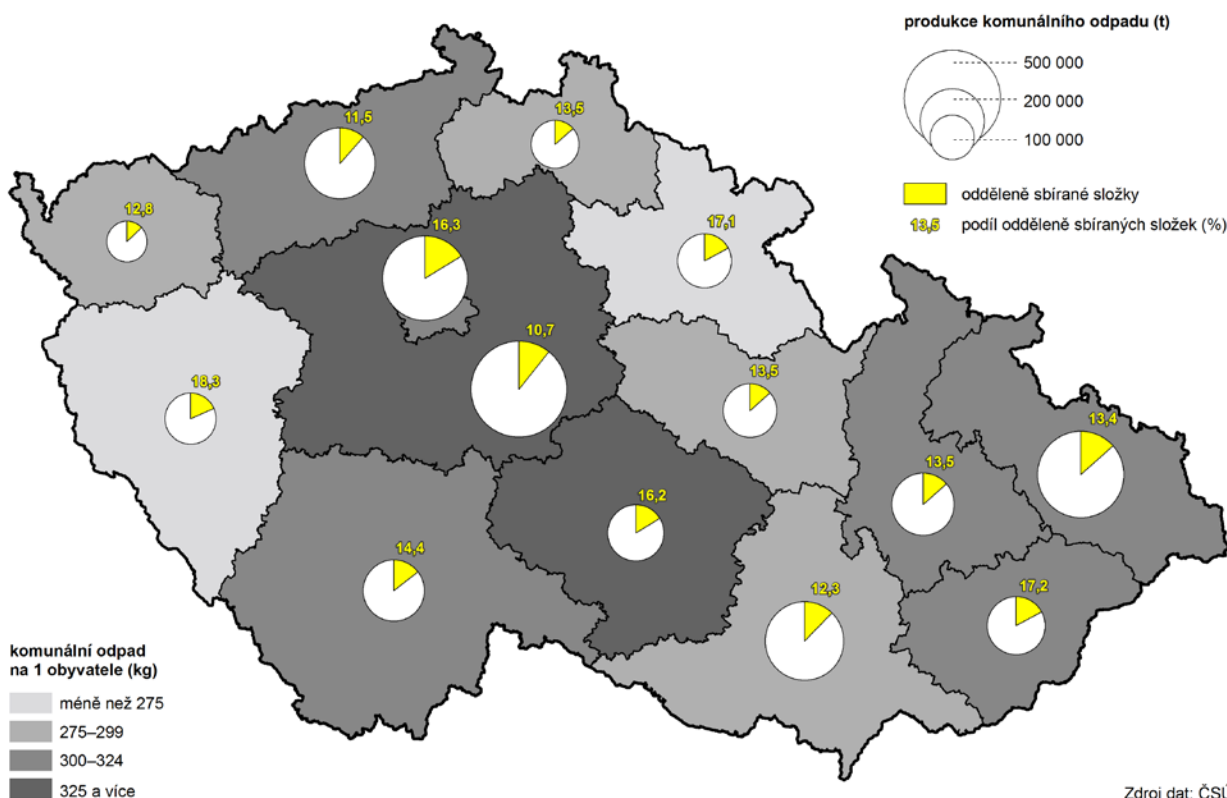
Produkce odpadu na jednoho obyvatele vzrůstá...

V roce 2012 vyprodukovaly podniky se sídlem v Olomouckém kraji 712 475 tun odpadu, což v přepočtu na 1 obyvatele činilo 1 117 kg. Meziročně tak došlo k nárůstu o 15,3 %. Hlavním producentem bylo stavebnictví (45,2 %) následované zpracovatelským průmyslem (34,0 %). Ve stavebnictví došlo k výraznému meziročnímu nárůstu odpadů z 233 312 tun na 322 226 tun (nárůst o 38,1 %).

Produkce komunálního odpadu klesla meziročně o 6,0 % na 203 126 tun (318 kg na 1 obyvatele). Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v posledních letech klesal. V roce 2012 na něj připadlo 13,5 % z celku.

Celkové množství odpadu, se kterým bylo v kraji nakládáno, se v roce 2012 zvýšilo na 913 tis. tun. Objem odpadu, se kterým bylo v kraji nakládáno, je nutno odlišit od objemu produkce podnikového odpadu. Do objemu odpadu, se kterým bylo v kraji nakládáno, je nutno zahrnout nejen odpady vyprodukované v kraji, ale i odpady převzaté ze skladů či odpady dovezené ze zahraničí. Objem nebezpečného odpadu se na celkovém množství odpadu podílel 2,2 % a oproti roku 2008 poklesl o 0,4 procentního bodu.

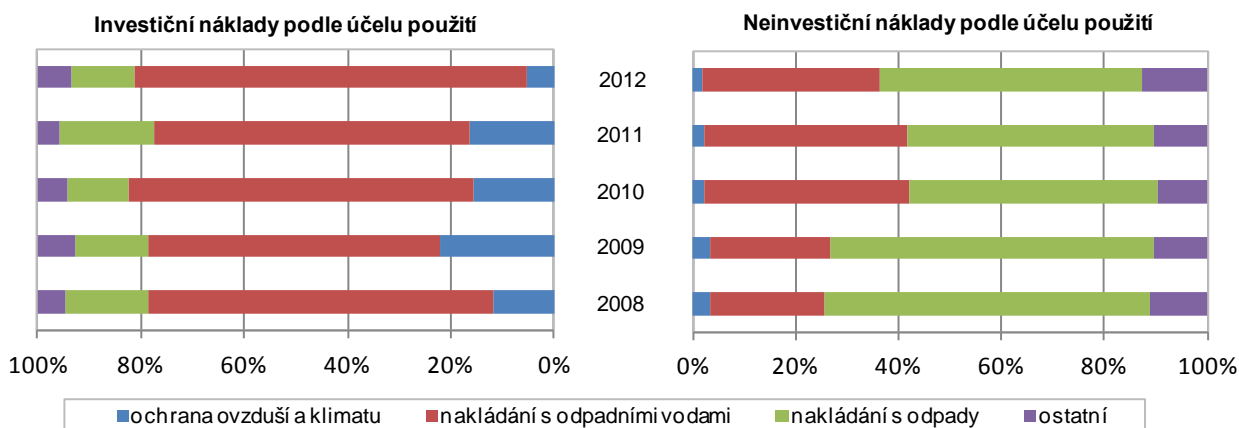
Komunální odpad v krajích v roce 2012

Snižuje se podíl využitých odpadů...

V letech 2008–2011 se podíl využitého odpadu v Olomouckém kraji zvyšoval až na 31,4 % v roce 2011. Následující rok došlo k jeho snížení na 26,5 %. Jednou z forem využití odpadu je jeho recyklace. V roce 2012 bylo v kraji 17,8 % celkového odpadu využito pro recyklaci nebo regeneraci.

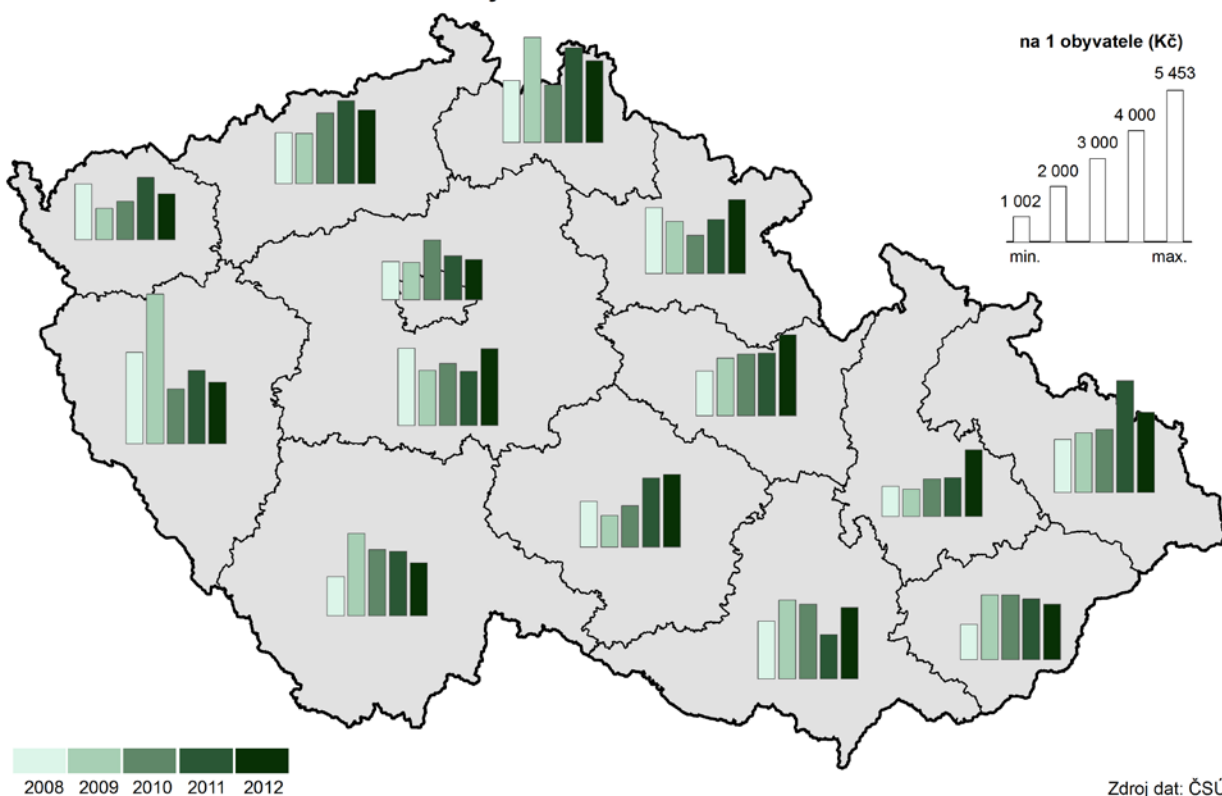
V roce 2012 bylo na ochranu životního prostředí na území Olomouckého kraje vynaloženo celkem 1,5 mld. Kč. V přepočtu na jednoho obyvatele (2 428 Kč) se sice jednalo o průměrnou hodnotu (průměr v ČR 2 438 Kč/obv.), meziroční nárůst byl však vysoký (více než dvoutřetinový). Největší podíl investic byl určen na nakládání s odpadními vodami (76,3 %).

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí převyšují objem investic...

Ve struktuře vynaložených finančních prostředků podle sídla investora převládaly neinvestiční náklady (2,6 mld. Kč v roce 2012). Rozložení podle druhu určení je v posledních letech celkem stálé, nejvyšší podíl připadá na nakládání s odpady (51,2 %).

**Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice
v krajích v letech 2008 až 2012**

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
Živě narození mimo manželství (%)															
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) (%)															
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,2	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,1	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,5	2,4	4,4	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	1,9

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Paroubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2008	4,5	1,8	3,4	3,7	4,0	5,8	7,3	5,0	3,6	4,5	4,7	5,1	4,9	4,5	6,1
2009	7,1	3,2	5,5	5,9	6,5	8,7	9,9	8,3	6,0	7,3	7,7	8,1	8,9	8,0	8,9
2010	7,4	3,6	6,1	6,4	6,6	8,9	10,2	8,1	6,3	7,5	8,1	8,5	9,1	7,9	9,0
2011	6,8	3,6	5,6	5,8	5,7	8,0	9,8	7,3	5,7	6,5	7,2	7,6	8,3	7,0	8,3
2012	7,4	4,2	6,1	6,4	5,9	8,5	10,5	7,7	6,5	7,0	7,6	8,1	8,9	7,8	9,2
2013	8,2	5,1	6,9	7,1	6,4	9,3	11,5	8,5	7,3	7,4	8,1	8,9	9,8	8,3	10,5
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2008	1,4	0,3	0,8	0,7	0,9	1,9	2,9	1,3	0,6	1,1	1,3	1,6	1,4	1,4	2,6
2009	1,7	0,4	1,0	1,0	1,3	2,4	3,2	1,9	0,9	1,5	1,7	2,0	1,8	1,8	2,7
2010	2,4	0,8	1,7	1,5	1,9	3,3	4,1	2,8	1,5	2,2	2,5	2,8	3,1	2,8	3,6
2011	2,5	0,9	1,9	1,7	1,9	3,3	4,3	2,8	1,6	2,2	2,6	2,9	3,3	2,7	3,7
2012	2,7	1,1	2,1	1,8	1,9	3,3	4,6	2,9	1,9	2,2	2,6	3,0	3,5	2,7	3,8
2013	3,3	1,8	2,6	2,3	2,4	4,0	5,5	3,5	2,5	2,7	3,1	3,7	4,1	3,3	4,9
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	190,4	244,4	205,0	183,0	187,0	172,4	171,3	178,0	187,5	180,7	180,8	187,5	175,6	178,6	174,5
2010	190,4	252,5	207,8	179,7	187,2	171,3	170,8	179,8	182,0	175,2	179,8	188,0	170,6	175,6	173,2
2011	190,4	250,1	206,7	181,2	187,9	171,8	170,9	178,7	179,7	177,1	180,1	184,8	172,4	178,6	176,1
2012	192,8	249,6	208,9	181,6	192,0	169,6	171,2	179,8	184,5	180,9	181,1	189,9	178,5	182,7	178,0
2013
Medián mezd (Kč)³⁾ (MPSV, MF)															
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011	21 782	27 162	22 447	20 303	21 554	19 183	20 533	21 017	20 266	20 527	20 378	21 127	20 717	20 153	21 383
2012	22 262	27 454	22 904	21 104	22 192	19 837	21 176	21 436	21 178	20 946	20 869	21 732	21 011	20 403	21 987
2013	22 557	27 803	23 215	21 382	22 528	20 306	21 506	21 931	21 421	21 166	21 311	22 044	21 285	20 786	22 202
Průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu s vdovským a vdoveckým) (ČSSZ)															
2008	9 638	10 289	9 673	9 532	9 604	9 475	9 571	9 563	9 523	9 437	9 370	9 540	9 377	9 430	9 694
2009	10 045	10 730	10 101	9 942	10 009	9 855	9 968	9 984	9 932	9 835	9 771	9 941	9 766	9 833	10 084
2010	10 123	10 817	10 184	10 014	10 075	9 925	10 047	10 056	10 003	9 909	9 847	10 003	9 829	9 900	10 194
2011	10 552	11 266	10 629	10 449	10 507	10 330	10 466	10 482	10 438	10 333	10 279	10 430	10 245	10 323	10 619
2012	10 778	11 520	10 868	10 669	10 727	10 536	10 687	10 701	10 661	10 553	10 498	10 649	10 457	10 546	10 845
2013	10 970	11 726	11 074	10 861	10 920	10 707	10 871	10 893	10 848	10 740	10 689	10 832	10 636	10 739	11 035
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ⁵⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011 ⁵⁾	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9
2012 ⁵⁾	28,2	14,7	24,8	29,7	32,2	30,3	31,4	26,8	29,0	33,7	36,2	26,7	31,5	30,0	33,0
2013 ⁵⁾	29,0	15,1	25,4	30,6	32,9	31,2	32,2	27,6	30,1	34,7	37,2	27,5	32,5	31,1	34,0

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

³⁾ od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1-9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁴⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v provincii

⁵⁾ v letech 2010-2013 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	358,3	764,0	321,1	307,4	310,0	265,8	300,4	267,7	311,3	290,7	294,6	338,9	270,5	308,0	294,6
2010	360,4	771,8	318,8	306,0	319,6	260,1	292,0	275,7	315,0	291,2	292,3	340,4	274,3	301,5	304,3
2011	364,2	768,2	325,8	306,6	326,5	260,1	289,9	279,7	315,3	297,8	303,3	341,0	281,5	308,6	317,8
2012	366,0	763,0	325,6	311,3	325,9	258,4	295,1	283,7	313,5	289,9	307,1	345,8	284,5	322,2	319,3
2013
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,3	227,0	65,5	73,5	96,5	62,2	84,2	52,8	58,0	54,9	64,3	80,2	76,6	50,0	66,7
2010	88,5	207,5	67,8	78,8	77,8	74,2	104,9	55,5	55,4	66,7	61,9	79,0	73,4	56,0	70,5
2011	87,9	214,5	79,1	67,0	69,0	74,1	96,9	58,9	50,4	62,0	63,1	79,5	61,2	55,5	72,2
2012	84,5	191,4	80,1	67,1	69,7	76,4	89,3	62,3	48,6	61,1	67,5	77,6	58,4	52,7	71,9
2013
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2008	33,7	37,5	30,0	30,0	16,8	30,9	23,0	36,9	36,7	36,1	40,3	33,5	33,2	29,9	
2009	27,7	30,9	24,4	24,7	13,4	24,3	18,7	31,3	30,9	29,3	33,4	27,1	26,9	25,0	
2010	29,2	33,4	26,6	26,6	16,2	24,4	18,8	32,7	31,6	31,3	34,1	29,1	27,4	25,7	
2011	33,8	38,9	29,2	30,5	17,7	27,7	21,6	36,0	38,7	36,5	42,0	33,6	32,4	29,0	
2012 ¹⁾	34,7	40,8	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,2	38,3	37,4	33,7	34,3	30,3	
2013	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2008	885,6	74,0	101,5	50,3	59,3	24,5	64,0	49,8	46,6	50,6	53,8	78,0	53,4	53,9	125,8
2009	782,8	76,3	94,0	45,7	51,5	20,6	56,0	41,4	39,2	42,6	44,4	69,1	44,3	47,0	110,6
2010	749,7	73,9	90,9	41,5	50,5	20,7	52,5	40,1	37,1	41,8	44,1	63,2	40,6	44,4	108,6
2011	775,2	80,1	86,4	43,6	53,0	20,3	52,9	40,2	40,4	43,2	47,1	70,0	41,2	46,3	110,4
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2008	3,7	5,2	6,6	4,3	4,7	2,0	1,2	3,1	3,5	3,6	3,4	4,0	2,9	2,2	2,0
2009	3,7	6,0	6,0	3,4	3,6	1,7	1,3	3,4	2,7	3,1	2,7	4,3	3,2	3,2	2,4
2010	3,5	4,9	5,9	3,4	3,3	2,8	1,3	2,9	3,3	3,2	3,4	3,9	2,6	2,4	2,3
2011	2,7	2,8	5,0	3,2	2,5	2,1	1,5	2,2	2,4	2,5	2,6	3,1	2,0	1,8	2,0
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních³⁾ (tis.)															
2008	12 836	4 587	665	936	487	680	367	704	903	361	396	1 186	427	497	640
2009	11 986	4 347	645	917	479	666	336	653	810	321	359	1 041	377	448	586
2010	12 212	4 743	631	893	484	670	290	633	804	317	336	1 042	378	463	527
2011	12 899	5 051	695	916	496	710	337	633	826	324	358	1 115	397	469	572
2012	15 099	5 726	853	1 107	595	809	417	754	969	366	439	1 318	475	572	699
2013	15 408	5 900	820	1 139	559	787	427	753	965	369	448	1 427	512	603	698

¹⁾ semidefinitivní údaje

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

³⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²)															
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011	2,2	1,8	2,1	0,9	1,0	2,7	11,6	0,6	1,2	2,8	0,4	0,4	0,9	1,3	4,1
2012	2,0	0,8	1,9	0,8	0,9	2,8	10,6	0,5	1,1	2,6	0,4	0,3	0,7	1,2	3,7
2013
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²)															
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011	2,9	18,0	3,1	1,2	1,4	2,8	10,0	1,3	1,6	3,3	1,6	2,2	1,9	1,8	5,0
2012	2,7	16,5	2,9	1,2	1,4	2,6	8,8	1,2	1,5	3,3	1,5	2,0	1,9	1,8	4,7
2013
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	.	302	296	307	298	335
2011	320	307	517	310	240	311	320	287	277	273	311	279	300	291	293
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	14,4	15,6	9,5	18,5	20,5	11,5	13,1	16,8	19,2	15,6	16,6	12,9	14,0	18,3	14,6
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	18,6	10,1	9,5	29,5	28,8	4,3	12,7	6,9	11,2	12,4	9,0	26,4	21,4	12,0	36,1
2012	20,4	12,2	13,0	26,0	26,4	38,5	13,9	7,8	10,3	13,5	11,5	25,7	17,8	14,3	39,2
2013
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
Požízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	2 364	1 598	1 965	2 330	2 678	2 255	3 009	3 445	1 959	2 283	2 518	1 607	1 423	2 207	4 056
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	642 137	642 041	641 681	638 638	637 609	636 356
v tom: muži		313 721	313 601	313 430	312 033	311 608	311 018
ženy		328 416	328 440	328 251	326 605	326 001	325 338
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6
Sňatky	počet	3 098	2 827	2 675	2 605	2 669	2 632
Rozvody	počet	1 884	1 741	1 823	1 733	1 526	1 713
Rozvody na 100 sňatků	počet	60,8	61,6	68,1	66,5	57,2	65,1
Živě narození	osoby	7 118	7 134	6 922	6 311	6 303	6 322
z toho mimo manželství	%	36,7	39,5	39,9	43,0	45,1	45,7
Úhrnná plodnost ²⁾		1,455	1,485	1,467	1,385	1,413	1,448
Potraty	počet	2 145	2 113	2 006	2 135	2 043	2 010
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 244	1 166	1 215	1 311	1 201	1 211
Potraty na 100 narozených	počet	30,1	29,6	28,9	33,7	32,3	31,7
Zemřelí celkem	osoby	6 433	6 705	6 748	6 559	6 701	6 830
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		3 290	3 435	3 396	3 277	3 302	3 297
novotvary		1 615	1 613	1 699	1 638	1 699	1 677
Přirozený přírůstek	osoby	685	429	174	-248	-398	-508
Přistěhovalí celkem	osoby	4 554	3 822	4 000	3 857	3 787	3 787
z toho z ciziny		1 263	725	572	492	629	586
Vystěhovalí celkem	osoby	4 893	4 347	4 534	4 001	4 418	4 532
z toho do ciziny		210	249	421	288	525	570
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	-339	-525	-534	-144	-631	-745
z toho s cizinou		1 053	476	151	204	104	16
Celkový přírůstek	osoby	346	-96	-360	-392	-1 029	-1 253
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	11,1	11,1	10,8	9,9	9,9	9,9
zemřelí	‰	10,0	10,4	10,5	10,3	10,5	10,7
přirozený přírůstek	‰	1,1	0,7	0,3	-0,4	-0,6	-0,8
přistěhovalí	‰	7,1	6,0	6,2	6,0	5,9	5,9
vystěhovalí	‰	7,6	6,8	7,1	6,3	6,9	7,1
přírůstek stěhováním	‰	-0,5	-0,8	-0,8	-0,2	-1,0	-1,2
celkový přírůstek	‰	0,5	-0,1	-0,6	-0,6	-1,6	-2,0
Mrtvorozenost	‰	2,2	2,2	2,0	3,9	2,5	2,5
Kojenecká úmrtnost	‰	2,5	4,8	2,5	2,7	2,5	3,0
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,3	3,2	1,7	2,2	1,7	1,9
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0–14 let	osoby	90 741	90 938	91 795	92 972	93 440	94 054
%	%	14,1	14,2	14,3	14,6	14,7	14,8
15–64 let	osoby	454 240	451 614	448 607	440 747	435 300	429 863
%	%	70,7	70,3	69,9	69,0	68,3	67,6
65 a více let	osoby	97 156	99 489	101 279	104 919	108 869	112 439
%	%	15,1	15,5	15,8	16,4	17,1	17,7
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	40,5	40,7	40,9	41,2	41,5	41,7
v tom: muži		38,9	39,2	39,4	39,7	39,9	40,2
ženy		42,0	42,2	42,4	42,7	43,0	43,2
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) ¹⁾	%	107,1	109,4	110,3	112,9	116,5	119,5
Index ekonomického zatížení (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let) ¹⁾	%	41,4	42,2	43,0	44,9	46,5	48,0
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	73,52	73,92	74,02	74,14	74,28	74,40
ženy	roky	79,93	79,95	80,28	80,67	80,98	81,08
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	15,16	15,54	15,52	15,36	15,38	15,49
ženy	roky	18,48	18,50	18,57	18,84	19,15	19,32

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
VYBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL							
(VŠPS)¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	552,0	551,8	550,2	546,2	544,7	542,9
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	19,7	18,0	17,6	17,6	16,8	16,9
střední bez maturity	%	38,5	38,7	36,4	36,4	38,4	37,7
střední s maturitou	%	32,0	33,9	32,9	32,8	32,3	33,0
vysokoškolské ²⁾	%	9,8	9,4	13,2	13,2	12,5	12,4
Pracovní síla	tis. osob	314,5	316,6	306,2	305,5	312,2	306,3
v tom: zaměstnaní v NH		296,0	292,4	278,5	282,4	288,1	278,2
z toho ženy		125,6	123,9	118,2	123,5	126,1	121,4
nezaměstnaní		18,5	24,2	27,7	23,1	24,1	28,2
z toho ženy		10,9	13,4	14,7	12,1	12,3	12,9
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	237,5	235,1	244,0	240,6	232,5	236,6
z toho: studující (vč. učňů)		60,4	57,1	60,6	55,6	48,5	.
důchodci (starobní a invalidní)		140,6	147,2	147,0	147,6	148,4	.
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	3,8	5,3	4,9	3,5	4,6	4,5
průmysl a stavebnictví	%	43,1	40,3	41,5	41,3	41,0	40,6
služby	%	53,2	54,4	53,5	55,2	54,3	54,9
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	86,5	82,9	83,2	83,6	83,4	85,5
zaměstnavatelé	%	3,0	3,5	3,3	3,1	2,5	2,9
pracující na vlastní účet	%	9,7	12,9	13,0	12,5	13,6	10,6
Míra ekonomické aktivity	%	57,0	57,4	55,7	55,9	57,3	56,4
v tom: muži		66,5	67,0	65,0	64,2	65,8	65,4
ženy		48,0	48,3	46,9	48,2	49,3	48,0
Míra zaměstnanosti	%	53,6	53,0	50,6	51,7	52,9	51,2
v tom: muži		63,7	63,0	60,1	60,1	61,4	59,6
ženy		44,2	43,6	41,7	43,9	44,9	43,4
Obecná míra nezaměstnanosti	%	5,9	7,6	9,1	7,6	7,7	9,2
v tom: muži		4,3	6,0	7,5	6,5	6,8	8,9
ženy		8,0	9,7	11,1	8,9	8,9	9,6
NEZAMĚSTANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	23 470	41 092	42 117	38 119	40 342	43 364
z toho: ženy		12 250	18 846	19 904	18 619	19 546	20 386
absolventi škol a mladiství		1 645	2 768	2 703	2 657	3 110	3 218
osoby se zdravotním postižením		4 012	4 672	4 859	4 152	4 008	3 907
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		9 595	14 913	13 536	9 506	7 713	8 345
dosažitelní		22 218	40 026	40 732	36 748	39 070	42 130
v tom podle věku:							
15–24 let		3 836	7 079	6 710	6 563	7 011	6 980
25–34 let		5 089	9 722	9 488	8 426	8 560	9 387
35–44 let		4 770	8 911	9 307	8 856	9 458	10 273
45–54 let		6 034	9 652	9 970	8 936	9 062	9 533
55 a více let		3 741	5 728	6 642	5 338	6 251	7 191
průměrný věk	roky	40,4	39,4	40,0	39,4	39,0	39,7
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	6 575	9 769	10 184	9 645	10 199	10 949
střední bez maturity	osoby	10 366	19 873	20 126	17 551	18 460	19 702
střední s maturitou	osoby	5 292	9 463	9 494	8 606	9 123	9 873
vyšší odborné vč. nástavbového	osoby	150	254	257	259	305	356
vysokoškolské	osoby	1 087	1 733	2 056	2 058	2 255	2 484

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		2 974	5 019	5 156	3 907	3 144	4 600
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		5 340	8 878	9 344	10 144	10 113	13 088
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6–8)		5 326	11 622	11 264	8 784	9 078	13 132
nekvalifikovaní (třída 9)		6 331	9 567	9 445	8 180	7 546	10 490
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	9 564	13 084	14 503	11 577	11 511	11 742
3–6 měsíců	osoby	4 257	9 477	6 853	6 569	6 946	6 621
6–12 měsíců	osoby	3 302	10 234	6 835	5 396	6 484	7 244
od 1 roku do 2 let	osoby	2 274	4 432	8 451	6 584	6 385	7 506
více než 2 roky	osoby	4 073	3 865	5 475	7 993	9 016	10 251
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 255	5 594	5 463	5 376	5 766	6 133
Podíl nezaměstnaných osob ⁴⁾	%	4,9	8,9	9,1	8,3	8,9	9,8
v tom: muži		4,7	9,6	9,5	8,5	9,1	10,3
ženy		5,1	8,1	8,6	8,2	8,7	9,3
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁵⁾	%	1,4	1,8	3,1	3,3	3,5	4,1
Volná pracovní místa	počet	2 747	821	1 210	1 065	809	1 103
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	8,5	50,1	34,8	35,8	49,9	39,3
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	6 575	5 459	5 670	6 043	.	.
z toho ze zemí mimo EU		2 906	2 191	2 218	2 235	.	.
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	4 773	3 553	3 573	3 874	.	.
z toho ženy		1 295	954	961	937	.	.
s platným živnostenským oprávněním	osoby	1 802	1 906	2 097	2 169	2 075	2 032
z toho ženy		418	447	505	543	540	537
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	109 430	112 705	109 454	110 147	113 848	.
na 1 obyvatele	Kč	170 499	175 568	170 579	172 415	178 491	.
průměr ČR = 100	%	92,2	92,2	89,6	90,6	92,6	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁶⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	23 866	24 001	23 997	22 670	22 934	23 409
v tom: muži		26 446	26 323	26 431	24 598	24 908	25 467
ženy		19 894	20 461	20 464	20 187	20 409	20 839
Medián mezd	Kč	21 345	21 296	21 423	20 717	21 011	21 285
v tom: muži		23 285	22 675	22 863	22 122	22 380	22 707
ženy		18 448	18 943	18 911	18 442	19 010	19 253
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	1 233,6	1 048,1	925,8	789,7	750,0	.
z toho přídavek na dítě		759,5	581,6	448,4	413,4	396,2	.
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	2 613	2 533	2 515	2 197	2 136	2 230
z toho přídavek na dítě		449	340	274	251	240	240
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	4 072	3 946	3 920	3 438	3 349	3 503
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů	počet	170 429	172 010	173 047	176 180	175 315	174 529
z toho ženy		105 227	105 623	105 842	107 113	106 474	105 770
Příjemci starobního důchodu ⁷⁾	počet	93 307	95 805	102 245	107 396	106 947	106 745
z toho ženy		52 481	53 454	56 310	58 844	58 378	58 019
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁸⁾	počet	21 346	23 827	26 099	31 249	32 405	33 430
z toho ženy		11 937	13 248	14 304	16 816	17 390	17 871
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu ⁹⁾	%	22,9	24,9	26,6	30,2	31,5	32,5

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
v tom: muži		23,0	25,0	26,9	31,1	32,3	33,4
ženy		22,7	24,8	26,3	29,5	30,8	31,9
Průměrná měsíční výše důchodu	Kč	9 228	9 591	9 663	10 073	10 260	10 419
v tom: muži		9 735	10 146	10 236	10 669	10 878	11 047
ženy		8 914	9 242	9 300	9 689	9 860	10 010
Průměrná měsíční výše starobního důchodu ⁷⁾	Kč	9 377	9 766	9 829	10 245	10 457	10 636
v tom: muži		10 352	10 802	10 854	11 304	11 539	11 729
ženy		8 618	8 946	8 993	9 371	9 557	9 718
Podíl průměrné výše starobního důchodu ⁷⁾ na mzdovém mediánu	%	43,9	45,9	45,9	49,5	49,8	50,0
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 679 567	1 378 272	1 106 352	1 052 548	900 230	953 542
z toho dávky:							
nemocenské		1 345 717	1 049 460	792 676	724 591	591 510	635 974
peněžitá pomoc v mateřství		284 272	289 297	293 525	297 578	275 951	276 036
ošetřovné		49 399	39 409	20 064	30 274	32 571	41 247
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	2 673	2 735	2 819	2 897	2 904	2 911
z toho lékaři v nestátních zařízeních		2 031	2 067	2 107	2 169	2 182	2 178
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,6
Nemocnice							
lůžka	počet	3 495	3 480	3 380	3 291	3 112	3 019
hospitalizovaní pacienti	osob	128 642	128 669	128 256	125 537	129 823	128 597
průměrná ošetřovací doba	dny	6,9	6,8	6,7	6,5	6,2	5,9
využití lůžek	dny	250,5	252,0	254,5	246,8	253,7	252,9
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		19 594	20 296	21 037	22 028	22 878	23 340
základních škol		50 699	49 215	48 610	48 677	49 257	50 243
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		34 201	33 801	32 423	30 505	28 957	27 863
vyšších odborných škol (denní studium)		1 009	1 013	1 119	1 103	1 140	1 082
Studenti vysokých škol (občané ČR) k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		21 675	22 869	23 311	22 911	21 855	20 815
s místem výuky v kraji		20 637	21 864	22 496	22 694	21 755	21 235
z toho v prezenčním studiu	%	70,5	70,5	71,2	72,0	73,7	74,8
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	počet	3 598	4 348	4 895	5 225	5 322	4 992
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	14 883	14 235	13 721	14 347	14 367	14 768
na 1 000 obyvatel		23,2	22,2	21,4	22,5	22,5	23,2
Objasněné trestné činy	počet	6 796	6 733	6 506	6 744	6 970	7 097
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	59	51	45	45	40	27

¹⁾ do roku 2010 údaje vážené na data demografické statistiky před promítnutím Sčítání lidu, domů a bytů 2011

²⁾ zahrnuje vyšší odborné vzdělání

³⁾ od roku 2012 zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁶⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁷⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 se invalidní důchod vyplácený ke dni dovršení věku 65 let mění na starobní důchod

⁸⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁹⁾ v letech 2010 až 2013 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MAKROEKONOMIKA¹⁾							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	176 763	173 663	176 024	179 861	181 437	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	103,4	96,6	103,4	102,5	98,5	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	275 408	270 526	274 326	281 540	284 457	.
průměr ČR = 100	%	74,6	75,5	76,1	77,3	77,7	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	609 678	608 332	643 247	652 084	647 005	.
průměr ČR = 100	%	89,0	88,7	85,8	86,3	85,4	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	159 837	156 627	158 817	162 035	162 841	.
v tom sektory:							
primární	%	4,64	3,13	2,40	3,48	3,34	.
sekundární	%	40,82	40,62	39,89	40,61	41,74	.
terciární	%	54,53	56,25	57,71	55,91	54,91	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	39 830	49 145	47 119	39 104	37 226	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	62 057	76 556	73 433	61 210	58 363	.
průměr ČR = 100	%	62,8	86,7	83,0	69,6	69,1	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ²⁾	osoby	289 928	285 474	273 649	275 825	280 426	.
z toho zaměstnanci		245 057	235 657	228 693	231 215	235 869	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč						.
z toho: přímé náklady		20 459	19 969	20 425	21 254	21 849	.
sociální požitky		310	287	276	264	238	.
sociální náklady a výdaje		7 319	7 198	7 314	7 586	7 774	.
personální náklady a výdaje		258	268	232	261	265	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	1 433	1 620	1 599	2 126	3 558	.
z toho: mzdové		645	743	821	1 052	1 227	.
financované z veřejných zdrojů		678	744	788	1 029	1 303	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji celkem	přep. os.	2 025	1 996	2 110	2 310	2 583	.
z toho výzkumní pracovníci		1 073	1 016	1 101	1 205	1 488	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti mající: ³⁾							
osobní počítač	%	40,2	50,4	55,2	59,2	61,5	.
internet	%	32,2	43,4	51,6	57,3	59,1	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ⁴⁾							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	135 028	133 275	136 229	138 970	135 201	137 119
z toho fyzické osoby		112 123	109 348	111 153	113 134	108 760	110 567
z toho živnostníci		98 572	102 263	104 365	106 400	101 870	95 682
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou k 31. 12.	počet	69 087	69 044	70 968	73 644	75 639	73 005
z toho fyzické osoby		54 684	55 964	56 635	58 354	58 245	55 704
z toho živnostníci		48 320	50 967	51 298	52 926	52 692	46 279
Vzniklé subjekty	počet	5 371	5 330	5 933	5 447	4 798	4 619
z toho fyzické osoby		3 791	3 877	4 400	4 102	3 613	3 327
z toho živnostníci		3 636	3 705	4 048	3 973	3 526	2 945
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁵⁾	mil. Kč	8 300	6 654	7 077	8 245	8 346	.
z toho: rostlinná produkce		4 741	3 746	3 988	5 232	5 355	.
živočišná produkce		3 220	2 540	2 387	2 665	2 616	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	249 055	247 203	244 172	242 188	248 064	246 610
z toho orná		183 048	181 885	177 223	176 052	176 367	176 024
Sklizeň: obilovin	t	647 494	625 462	520 048	653 250	523 048	560 423
brambor	t	21 006	16 697	15 039	14 570	10 689	9 369
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4.							
skot	počet	96 873	91 710	89 441	89 579	90 548	90 605
prasata	počet	188 042	144 343	125 277	111 408	90 108	88 508
drůbež	počet	437 660	531 049	424 019	380 585	387 262	446 130

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežího)	t	29 968	27 394	25 762	26 606	24 279	23 027
z toho: hovězí (včetně telecího)		3 210	2 959	2 758	2 601	2 218	1 996
vepřové		26 749	24 434	23 001	24 002	22 059	21 029
Výroba mléka	tis. l	199 465	197 533	178 612	196 283	193 777	192 461
Snáška vajec (konzumních)	tis. ks	35 564	30 197	32 729	22 528	31 651	47 342
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 265	1 326	1 444	1 441	1 315	1 263
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 261 770	1 146 422	1 336 867	1 371 627	1 336 026	1 319 320
z toho nahodilá živelní		541 665	321 730	369 682	209 404	215 351	116 310
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	167	164	148	157	155	151
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	113 745,2	87 424,8	85 883,5	97 851,4	103 085,4	102 440,1
na 1 zaměstnance	tis. Kč	2 131,0	1 972,4	2 115,1	2 373,8	2 576,2	2 619,8
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	53 375	44 323	40 604	41 222	40 015	39 102
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	20 523	21 091	22 330	23 321	24 309	24 565
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	32	32	28	25	25	24
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	5 294,0	5 275,0	4 593,0	4 319,0	4 037,0	3 564,0
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 491,3	1 476,8	1 424,6	1 492,9	1 359,7	1 268,8
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	3 550	3 572	3 224	2 893	2 969	2 809
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	24 932	29 743	27 161	24 324	32 051	23 802
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁶⁾	mil. Kč	15 564	13 557	12 784	10 743	12 760	11 920
z toho pro veřejné zadavatele		7 063	6 661	5 023	3 968	4 453	4 526
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	19 204	18 411	16 761	15 320	11 092	11 650
z toho: budov (bytových a nebytových)		13 441	11 928	8 503	7 999	7 426	6 797
na ochranu životního prostředí		1 878	2 933	4 308	3 801	1 241	1 794
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 356	3 328	3 187	2 942	2 378	2 762
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	2 280	1 840	1 163	1 264	1 176	1 207
z toho v nových rodinných domech		1 198	1 006	765	868	701	636
Dokončené byty	počet	1 839	2 026	1 648	1 305	1 490	1 231
z toho v nových rodinných domech		949	974	937	836	918	799
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v novém rodinném domě	Kč	29 996	31 674	32 612	33 139	33 414	33 450
v novém bytovém domě	Kč	28 241	32 041	36 408	38 734	38 680	41 573
CESTOVNÍ RUCH⁷⁾							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	357	338	325	395	499	509
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	20 553	19 127	19 152	20 341	24 699	25 804
Hosté celkem	osoby	426 604	377 200	377 748	397 279	474 868	512 430
z toho ze zahraničí		96 742	81 777	88 817	85 897	103 236	107 995
Průměrná doba pobytu	dny	4,6	4,8	4,7	4,7	4,3	4,2
z toho hostů ze zahraničí		3,3	3,2	3,1	3,0	3,1	3,1

¹⁾ data budou revidována; revidovaná data budou zveřejněna koncem roku 2014

²⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

³⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2011 je vypočten z dat roku 2010, 2011 a 2012)

⁴⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky

⁵⁾ v roce 2012 semidefinitivní výsledky

⁶⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

⁷⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné.

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	280 813	280 517	280 129	279 763	279 361	279 086
z toho: orná půda		208 740	208 421	207 878	207 375	207 036	206 555
zahrady a ovocné sady		14 889	14 938	14 940	14 938	14 960	14 907
trvalé travní porosty		56 136	56 114	56 268	56 407	56 322	56 580
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	245 852	246 140	246 535	246 893	247 296	247 583
z toho: lesní pozemky		183 300	183 423	183 497	183 596	183 855	184 000
zastavěné plochy a nádvoří		8 281	8 295	8 310	8 369	8 378	8 389
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	149	193	224	251	251	254
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	22 785	25 153	26 175	27 397	32 280	35 017
Výměra půdy v přechodném období	ha	4 897	5 747	9 440	8 150	4 074	1 913
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	9,9	11,0	12,7	12,7	13,0	13,2
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	86,5	87,2	84,3	83,7	83,5	81,7
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	76,5	77,4	77,6	78,4	78,7	79,0
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV	%	70,3	71,3	72,3	73,7	74,2	74,0
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	95,9	95,6	96,8	97,0	96,9	96,8
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)	t/km ²	0,71	0,66	0,67	0,62	0,63	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,05	0,04	0,05	0,05	0,04	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,35	0,37	0,36	0,33	0,32	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	0,83	0,87	0,84	0,85	0,73	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,56	0,60	0,56	0,59	0,58	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	2,22	2,09	1,98	1,92	1,86	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,54	0,46	0,51	0,54	0,50	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,55	1,52	1,34	1,27	1,22	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	3,66	3,47	3,08	3,18	5,20	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,41	0,36	0,40	0,63	0,49	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,55	2,43	1,90	1,82	1,64	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 036	890	848	967	1 117	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	316	333	307	300	318	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	16,0	12,5	14,3	14,0	13,5	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	50,6	41,6	44,0	42,1	43,1	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	1 015	1 017	854	827	913	.
z toho nebezpečné odpady	%	2,6	2,6	2,3	2,6	2,2	.
Podíl využitých odpadů	%	15,8	26,1	26,7	31,4	26,5	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)	%	11,6	16,6	19,4	21,4	17,8	.
Podíl odstraněných odpadů	%	23,0	17,0	19,6	17,8	14,0	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 102	1 002	1 371	1 423	2 428	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	725 129	676 669	823 659	902 511	1 507 191	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	11,7	22,0	15,6	16,2	5,1	.
nakládání s odpadními vodami	%	66,9	56,7	67,0	61,4	76,3	.
nakládání s odpady	%	16,1	13,9	11,7	18,2	12,1	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 944 204	1 754 324	2 116 583	2 265 538	2 635 828	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	3,4	3,4	2,2	2,2	1,9	.
nakládání s odpadními vodami	%	22,1	23,5	40,1	39,7	34,3	.
nakládání s odpady	%	63,5	62,6	48,3	47,5	51,2	.

¹⁾ výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn v roce 2012 novou metodikou s novou sadou emisních faktorů

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk		
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	2008	642 137	41 404	231 339	110 159	134 722	124 513		
	2010	641 681	41 095	232 226	110 182	133 932	124 246		
	2011	638 638	40 486	232 032	109 539	133 023	123 558		
	2013	636 356	39 910	232 474	109 223	132 014	122 735		
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2008	1,5	1,9	2,0	1,2	1,6	0,9		
	2010	1,5	1,9	1,9	1,2	1,3	1,0		
	2011	1,5	2,0	2,0	1,2	1,4	1,0		
	2013	1,6	2,0	2,1	1,3	1,4	1,0		
Přírůstek na 1 000 obyvatel:	přirozenou měnou	2008	1,1	-0,6	2,0	0,3	0,1	1,6	
		2010	0,3	-0,6	1,3	-1,3	0,3	-0,1	
		2011	-0,4	-1,9	1,3	-1,0	-1,4	-1,4	
		2013	-0,8	-1,7	0,8	-1,4	-2,1	-1,6	
	stěhováním	2008	-0,5	-3,3	1,2	1,3	-3,4	-1,3	
		2010	-0,8	-3,3	0,3	1,0	-3,2	-1,2	
		2011	-0,2	-3,1	1,2	0,9	-1,9	-1,3	
		2013	-1,2	-5,3	0,1	0,3	-2,8	-1,8	
	Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%) ¹⁾ :	0–14 let	2008	14,1	14,2	14,0	14,1	14,0	14,4
			2010	14,3	14,1	14,4	14,4	14,1	14,4
			2011	14,6	14,3	14,7	14,8	14,2	14,5
			2013	14,8	14,1	15,1	15,0	14,3	14,6
15–64 let		2008	70,7	72,1	71,0	70,0	70,5	70,8	
		2010	69,9	71,4	70,1	69,1	69,6	70,1	
		2011	69,0	70,4	69,1	68,2	68,8	69,3	
		2013	67,6	68,7	67,6	66,9	67,5	67,7	
65 a více let		2008	15,1	13,7	15,0	15,9	15,4	14,8	
		2010	15,8	14,5	15,6	16,4	16,3	15,5	
		2011	16,4	15,2	16,2	17,0	17,0	16,2	
		2013	17,7	17,1	17,3	18,2	18,2	17,6	
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	2008	40,5	40,2	40,5	40,8	40,6	40,4		
	2010	40,9	40,8	40,8	41,1	41,1	40,9		
	2011	41,2	41,2	41,0	41,3	41,5	41,3		
	2013	41,7	42,0	41,4	41,9	42,0	41,8		
Index stáří (%) ¹⁾ (65 a více let / 0–14 let)	2008	107,1	96,3	107,0	112,7	109,8	102,9		
	2010	110,3	102,5	108,3	114,0	116,1	107,3		
	2011	112,9	106,2	109,7	115,0	120,2	111,5		
	2013	119,5	121,2	114,1	121,2	127,1	120,4		
Index ekonomického zatížení (%) ¹⁾ (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let)	2008	41,4	38,6	40,9	43,0	41,8	41,3		
	2010	43,0	40,1	42,7	44,6	43,6	42,6		
	2011	44,9	42,0	44,7	46,7	45,3	44,2		
	2013	48,0	45,5	48,0	49,6	48,1	47,6		
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2008	23 470	2 540	7 359	2 789	5 484	5 298		
	2010	42 117	4 055	13 676	6 476	9 188	8 722		
	2013	43 364	3 475	14 778	6 455	9 752	8 904		
z toho:	ženy	2008	12 250	1 252	3 756	1 642	2 845	2 755	
		2010	19 904	1 862	6 326	3 465	4 205	4 046	
		2013	20 386	1 564	6 781	3 380	4 572	4 089	
absolventi škol a mladiství	2008	1 645	149	616	173	363	344		
	2010	2 703	221	942	454	607	479		
	2013	3 218	226	1 116	519	735	622		

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
osoby se zdravotním postižením	2008	4 012	390	1 263	564	821	974
	2010	4 859	410	1 532	829	853	1 235
	2013	3 907	233	1 198	748	738	990
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2008	9 595	1 151	3 383	1 175	1 769	2 117
	2010	13 536	1 703	4 413	1 981	2 653	2 786
	2013	8 345	847	2 713	1 229	1 666	1 890
dosažitelní	2008	22 218	2 436	7 021	2 549	5 263	4 949
	2010	40 732	3 871	13 300	6 081	8 969	8 511
	2013	42 130	3 263	14 487	6 080	9 600	8 700
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):							
ve věku 50 a více let	2008	30,8	33,9	31,2	29,7	29,7	30,3
	2010	28,5	30,3	27,6	28,0	28,0	29,9
	2013	27,8	30,8	27,0	29,3	26,5	28,4
evidovaných 12 a více měsíců	2008	27,0	25,3	19,6	22,1	36,9	30,6
	2010	33,1	22,9	29,9	30,2	39,1	38,4
	2013	40,9	32,3	39,1	40,9	44,9	43,1
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ²⁾							
v tom: muži	2008	4,9	8,2	4,3	3,3	5,5	5,6
	2010	9,1	13,2	8,2	8,0	9,6	9,8
	2013	9,8	11,9	9,2	8,3	10,7	10,4
ženy	2008	4,7	8,0	4,2	2,7	5,3	5,4
	2010	9,5	14,0	8,8	7,3	10,3	10,4
	2013	10,3	12,7	9,9	7,8	11,3	11,1
ženy	2008	5,1	8,3	4,4	3,9	5,7	5,8
	2010	8,6	12,4	7,5	8,6	8,9	9,2
	2013	9,3	11,0	8,5	8,8	10,2	9,7
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ³⁾							
	2008	1,4	2,2	0,9	0,8	2,1	1,8
	2010	3,1	3,2	2,5	2,6	3,9	3,8
	2013	4,1	4,1	3,7	3,6	4,9	4,6
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu - stav v prosinci (%) ⁴⁾							
	2008	22,9	31,3	16,6	20,6	24,9	31,1
	2010	26,6	35,6	20,3	24,0	28,6	34,9
	2013	32,5	41,5	26,4	29,8	34,6	40,6
v tom: muži	2008	23,0	30,6	17,2	20,2	25,4	30,8
	2010	26,9	35,1	21,3	23,7	28,9	34,9
	2013	33,4	40,7	28,2	29,7	35,6	40,8
ženy	2008	22,7	31,8	16,2	20,9	24,5	31,3
	2010	26,3	36,0	19,5	24,2	28,3	34,9
	2013	31,9	42,1	25,0	30,0	33,8	40,5
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel							
	2008	23,2	17,5	28,9	21,0	20,1	19,7
	2010	21,4	19,1	26,4	17,9	19,7	17,7
	2013	23,2	27,2	27,5	21,2	20,1	18,9
z toho násilné a mravnostní	2008	2,0	1,6	1,9	1,7	2,3	2,1
	2010	2,1	2,0	2,0	1,4	2,5	2,3
	2013	2,1	3,9	1,6	2,0	2,3	2,2
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel							
	2008	5,7	7,1	5,7	5,5	5,5	5,4
	2010	6,3	7,3	6,7	5,9	5,7	6,2
	2013	4,6	5,8	4,8	4,9	4,1	4,4

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2008	24,2	16,7	31,5	15,7	28,0	16,8
	2010	19,9	12,9	23,6	17,4	24,6	12,6
	2013	18,7	6,5	30,3	10,3	16,8	10,4
Počet bytů na 1 000 obyvatel: zahájených	2008	3,6	3,4	5,2	3,1	2,0	2,6
	2010	1,8	2,3	2,1	1,8	1,4	1,5
	2013	1,9	2,0	2,0	1,6	1,4	2,5
dokončených	2008	2,9	2,0	4,2	2,9	2,3	1,2
	2010	2,6	2,7	3,8	2,6	1,1	1,7
	2013	1,9	1,7	2,6	2,4	1,3	1,1
Hromadná ubytovací zařízení ⁶⁾ : lůžka	2008	20 553	6 122	3 608	1 838	2 383	6 602
	2010	19 152	5 347	3 832	1 850	1 993	6 130
	2013	25 804	6 834	5 704	1 905	3 175	8 186
lůžka na 1 000 obyvatel	2008	32,0	147,6	15,6	16,7	17,6	53,0
	2010	29,8	129,9	16,5	16,8	14,9	49,3
	2013	40,5	170,8	24,6	17,4	24,0	66,6
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%): orné půdy	2008	39,6	20,4	42,2	61,8	57,8	22,4
	2010	39,5	20,3	41,9	61,7	57,6	22,2
	2013	39,2	20,0	41,9	61,3	57,2	22,0
zastavěných ploch	2008	1,6	1,0	1,7	1,9	2,1	1,2
	2010	1,6	1,0	1,8	1,9	2,1	1,2
	2013	1,6	0,9	1,8	2,0	2,1	1,2
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1–3): tuhých znečišťujících látek	2008	0,3	0,2	0,3	0,3	0,5	0,4
	2010	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
	2012	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
oxidu siřičitého	2008	0,8	0,2	0,7	0,3	2,4	0,5
	2010	0,8	0,2	0,7	0,4	2,5	0,5
	2012	0,7	0,1	0,6	0,4	2,2	0,4
oxidů dusíku	2008	0,7	0,4	0,4	0,2	2,3	0,3
	2010	0,6	0,1	0,5	0,2	2,4	0,3
	2012	0,6	0,1	0,5	0,3	2,3	0,3
oxidu uhelnatého ⁷⁾	2008	1,1	0,5	0,7	0,6	2,9	1,1
	2010	1,2	0,6	0,9	0,7	2,7	1,2
	2012	3,6	2,4	2,7	3,0	6,0	4,0

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ starobní důchod bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb., v roce 2010 a 2013 výpočet z příjemců starobního důchodu bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

⁶⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

⁷⁾ výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn v roce 2012 novou metodikou s novou sadou emisních bilancí